Jós. Kittsch. Mercat.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

KAZINCZY FERENCZ' MUNKÁJI.

SZÉP LITERATÚRA.

DEBRECZENI
MAGYAR IRO
SZEMINÁR

PESTEN,

TRATTNER JÁNOS TAMÁSNÁL, 1815.

Balogh
Fähnrich.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

444.

DEBRECZENI I.I. KIR. TUDOMÁNY EGYETEM
Modern filologiai szeminárium
MAGYAR IRODALOM.
Szám: 5236/II Beszerzés
1916.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

KAZINCZY FERENCZ' MUNKÁJI.

HARMADIK KÖTET.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

GESSNER SALAMON' MUNKÁJI.

Fordította

KAZINCZY FERENCZ.

MÁSODIK KÖTET.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

IDYLLEK.

HÁROM KÖNYVBEN.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

FOGLALAT.

IDYLLEK. Három Könyben.

EVANDER.

ERÁSZT.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

Debreceni Egyetem Magyar Irodalmi Szeminárium Jelzet: 444.

ELSŐ KÖNYV.

DAPHNÉHEZ.

Nem a' vérrel-mocskos bajnokot, nem a' csatáknak dúlt piaczát énekli enyelgő Múzám: remegve fut ő, a' szelíd, könnyü sípjával jobbjában, a' fegyvercsattogás elől.

Elszenderítve a' tiszta csermelyék' édes csácsogása 's a' szent erdők' setéte által; a' sásos vízszélen tévedez, vagy a' magas fák' zöld ernyőji köztt lépdell az illatos virágokon. Gyakorta a' lágy pázsiton hever, 's dalokat költ neked, édes Daphne. Mert a' te vídám elméd kellemesbb mint a' tavasz' legtisztább

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

reggele. Élesztő tréfa 's bájoló mosolygás lebdes szünetlen' szép orczáidon 's piros kis ajkad' tündér gödrein, 's szelíd szemedből vígaság nevet. Úgy van, szép Daphne, úgy van! mert miolta barátodnak hívsz, kétséges jövendőm' előre tisztának szemlélem, és örömre virradnak-fel napjaim.

Oh, ha a' víg dalok mellyeket Múzám a' pásztoroktól eltanúl, néked tetszenének! Meglopja ő néha a' fák' Nymphájit is a' sűrü bokrok között, 's a' kecskelábu erdei Istent, 's a' folyamok' Leányistenkéjit a' szirtbarlangokban. Ollykor mohos-fedelü kalibákba tért, mellyek körül a' vídám földmivelő csendes árnyakat ültete, 's regéket hord-elő a' nagyszivűség, jótét és mindenkor víg ártatlanság felől. De gyakran viszont őtet is meglesi a' szerelem' Istene, a' sűrüen-öszveszövődött bokrok alatt, vagy a' kis patakok' fűzeseiben. Gyönyörrel hallgatja ollyankor énekeit, 's koszorút teszen lobogó hajaira, ha szerelmet dall 's víg nyájaskodást.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Nem kell, szép Daphne, nem kell az én énekeimnek más jutalom, nem kell nekem egyéb javalás mint a' melly, midőn melletted űlök, édes szemeidből mosolyg-le reám. Hadd gyúlasszák azt a' ki nincs olly boldog mint én, unokáink' késő magasztalásai. Hintsenek, nem irígylem, sírjére virágokat, 's ültessenek fris árnyat az elaszott hant' felibe.

MÍLON.

Oh te, a' ki szebb vagy a' harmatos reggelnél! te azzal a' fekete szép nagy szemmel! Szépen suhint-el setét hajfürtöd a' virágpárta alatt 's a' játékos Zephyrekkel szállong. Gyönyörü midőn piros ajkad mosolygani nyilt-meg: még gyönyörűbb midőn énekelni nyilt-meg! Meglestelek, oh meglestelek, szép Chloe, midőn a' minap kútunknál a' két nagy cser' árnyában énekeltél; bosszan-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kodva hogy a' madarak csevegtek, bosszankodva hogy a' patak el nem hallgatott, lestelek-meg ottan. Most láttam tizenkilenczszer az aratást, 's képem szép és barna. Sok ízben tapasztaltam én hogy a' pásztorok elhagyták dallásokat 's felfigyeltek reám, midőn a' völgyeken az én sípom zenge-végig; a' te énekedhez pedig nem fog síp jobban illeni mint a' mellyet én fúvok. Szép Chloe, szeress engemet! ok szeress engemet! Nézzd mi ssép amaz ormon szikláin felett lakozni; nézzd mi szép zöld hálót font rajta a' széllyelfutó repkény, 's tetejére mint veti árnyát ama' bokor. Hajlékom tágas, 's falai puha bőrrel vannak beterítve; nyilása' elébe lopótököt ültettem; magasra fog az majd felfutni 's alkonyló fedéllé borúl. Nézzd mi szépen omol szirtjeimről a' tajtékzó forrás, 's mi tisztán foly-el a' derécze' széles levelei alatt. A' halom' aljában kis tóvá gyüjti vizeit, 's kákával bekerítve áll a' súgár fűzek köztt. Gyakran lejtenek ott a' vízi-Nymphák a' hold'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

csendes fénye mellett ha sípomat megzendítem; a' szökellő Faunok pedig krótaljokkal verik utánam örömekben. Oh nézzd, nézzd, melly szép bokrokra nevekedtek amott az ormon mogyoróim! nézzd a' kéktermésü kökény mint lepte-el kalibám' táját; a' pirúló galagonya mint kérkedik rakott ágaival, 's almafáim öszveölelkezve a' szőlőinakkal, melly vígan nyujtják-ki terhes karjaikat. O Chloe, ez mind enyém! Ki kivánna többet? Ah, de ha nem szeretsz, szép lakomat köd fogja-be. Szeress engem, szép leányzó! Itt űlünk-le majd a' puha gyepen, míg kecskéim a' sima sziklákon ugrálnak, 's juhaim és teheneim körülttünk a' kövér fűben legelnek. Kinézünk majd, túl a' szélesen ellapúlt rónán, a' csillámló tengerre, hol Trítonok úsznak, 's Phoebusz szekeréből kiszokott szállani, 's reá-kezdjük az éneket, hogy a' távol sziklák is megzendűlnek belé, 's a' Nymphák és kecskelábu Istenek megállanak 's felfigyelnek reánk.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Így énekle Mílon a' sziklákon-lakó pásztor, 's Chloe őtet eggy bokor megől leste-ki. Mosolygva jőve-elő mostan a' bokor megől, 's megfogta a' pásztor' kezét. Mílon, te sziklákon-lakó pásztor, ugymonda; én téged inkább szeretlek mint a' juh szereti a' zanótot, inkább mint a' madár a' csevegést. Vezess engem szirtkalibádba! édesbb csókod a' színméznél, nem szóll nekem ollykedvesen a' patak.

ÍDÁSZ ÉS MYKON.

Ídász. Idvez' légy nekem, Mykon, te kedves éneklő! Ha meglátlak, repes örömében szívem. Miolta a' kútfőnél a' nagy köveken tavaszi-dalodat dallád, még nem láttalak.

Mykon. Idvez' légy nekem, Ídász, te kedves sípoló! Keressünk hűs helyet, 's dőljünk-le az árnyba.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ÍDÁSZ. Ama' halomra menjünk inkább, a' Palémon' nagy tölgye alá. Messzére kinyújtja az lombos ágait, 's a' szellők mindenha lengenek alatta. Azonban kecskéim mászkáljanak a' szirtfalan, 's tépdeljék a' surjányt. Nézzd mint nyújtja-széllyel temérdek karjait a' nagy tölgy, 's mint kínál bennünket kies árnyával. Heveredjünk e' vad-rózsa mellé, 's hagyjuk hajainkkal játszodozni a' szeleket. Mykon, ez a' hely szent hely énnekem. O Palémon, ez a' tölgy hirdetője a' te jószívüségednek. Kevés volt a' Palémon' nyája, 's ő belőle még is sok juhot áldoza Pánnak. O Pán! monda, szaporítsd-meg kevés-számu nyájamat; úgy belőle szegény szomszédomat is részeltethetem. 'S Pán meghallá az ő könyörgését, 's a' kevés-számu nyáj esztendő alatt felényivel szaporodott-meg, 's Palémon szomszédjának adta felét. Akkor áldozatot nyujta Pánnak e' dombon, 's e' tölgyet ülteté, 's így szóllott: O Pán, légyen szent e' nap melly az én kívánságomat teljese-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

désre hozá, nekem mindenha! Vedd ótalmad alá a' tölgyet mellyet itt ültetek. Szent jelenség lesz az énnekem, 's árnyában fogom, ha megnő, minden tavasszal tenéked áldozataimat nyujtani. Mykon, elénekeljem e a' dalt mellyet mindégj el szoktam énekelni alatta?

Mykon. Ha te azt eléneklended, neked adom e' kilenczszavu sípot. Magam vagdaltam a' tóban nádjait; sokáig válogattam-meg, 's illatos viasszal foglaltam-eggyüvé.

'S Ídász így énekle:

„ Kik itt felettem szövődtök egymásba, boglyas ágak, ti énreám árnyatokkal eggyütt szent örömet hintetek. Szellők, ha ti hűsleltek engem, úgy tetszik, valamelly Istenség lebeg körülttem láttatlanul.

Ti kecskék és ti juhok, oh ne tépdeljétek a' fejér törzsökről a' sűrü zöld repkényt! hadd fusson-fel reá, 's fonjon zöld koszorút a' fejér törzsökön.

Sem a' menny' nyílai, sem a' dühödt szelek ne ártsanak neked, magas-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ra-emelkedett tölgy! Úgy akarják az Istenek hogy hirdetője légy a' jószívüségnek.

Fenn áll súgár tetője; messzéről meglátja a' pásztor, 's oktatva mutatja fijának; meglátja a' gondos anya, 's elbeszélli keble' kisdedének a' Palémon' szép tettét.

Ültessétek több jeleit a' jótételnek, o pásztorok! úgy idővel szent örömre fakadozva járunk berkeink alatt."

Így éneklett Ídász. Már régen megszünt vala, de Mykon még figyelmezve ült. Ah Ídász, gyönyörködtet engem a' harmatos reggel, gyönyörködtet a' közelítő tavasz: de még inkább e' szép tett!

Ezt mondá, 's Ídásznak nyujtotta a' kilenczszavu sípot..

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNISZ.

Eggy vídám téli reggel kalibájában üle Daphnisz. A' száraz gallyak' lobogó lángja kívánatos meleget terjeszte-el a' kalibában mellynek szalmafedelére a' komor tél mély havat halmozott. Gyönyörködve néze-ki keskeny ablakán a' pásztor. Komor tél, így szóllala-meg végre; te is, te is szép vagy! Imenyájasan nevet a' nap a' vékony ködön által a' hó alá temetett halmokra; mindenszerte repdesnek a' pillogó hószemek, mint az apró legyek repdesnek a' nyár' verőfényén. Szép nézni, miként állanakki a' fejérségből az egymástöl elszórt fáknak barna törzsökeik görbén-széllyelágazott karjaikkal; vagy a' füstös kalíbát megdagadt fedelével; és a' fejérséget ált'csapongó fekete tövissövény' tekervényeit. Szép nézni a' zöldelő vetést amarra a' mezőn, mint üti-ki fejét a' hóból, 's mint elegyít gyenge zöld színt a' fejér közzé. Szépen ragyognak a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szomszéd bokrok; vékony ágaikat megcsipkézte a' zúz, és a' vékony pókfonalak. A' körny ugyan puszta, a' nyáj meleg szalma közzé van rekesztve; csak néhol látni a' szelíd tulok' nyomait, melly a' tűzi-fát búsan húzza a' szomszéd erdőből pásztorának hajlékához. A' madarak elhagyták a' berket; csak hogy a' magányos czinke sziszegi rekedt énekét, csak hogy a' kicsinyded ökörszem szállong-elő 's tova, 's lopdossa az elhullt búzaszemet.

Amott a' hol bokrosan emelkedik a' füst a' fák közzül, amott lakik az én Phylliszem. O Phyllisz, te most a' melegítő tűzhely mellé vontad-meg talán magadat, 's könyöködre-támaszkodva rólam emlékezel, 's a' tavaszt óhajtod-elő, mint én óhajtozom. O Phyllisz, Phyllisz, mi szép vagy te! De az én szívemet nem csak szépséged gyúlasztotta szerelemre. Oh, mint szeretlek én téged, jószívü leány! mint szeretlek én téged, miolta a' fiatal Alexisz' kecskéji közzül kettő a' szikláról leesett! Én

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szegény vagyok, monda a' fiatal pásztor; 's íme két kecském oda van! pedig az eggyik hasas volt. Most már nem merészlek elébe menni a' szegény atyámnak; nem nézhetném hogy búsongana. Így szóllott és sírt. Te Phyllisz, láttad sírni, letörléd könyűidet, 's kiválasztád nyájadból két legjobb kecskédet. Alexisz, mondád, fogd e' két kecskét; az eggyik, nézzd hasas. 'S midőn ő sírt örömében, te is sírtál örömödben hogy segélhetél rajta.

Komorkodjál nem bánom, bús tél, komorkodjál bizvást; sípom azért nem fog porlepve függeni kalibámban. Leveszem azt, 's dalt éneklek az én Phylliszemről. Te ugyan megkoppasztál mindent, te ugyan elsepréd réteinkről a' virágokat: de azért fűzök koszorút. Repkényt kötök és börvényt eggyüvé, kék virágaival; 's czinkém mellyet tegnap fogék, házában fog énekelni. Még ma viszlek-el neki tégedet, kis madár! tégedet és a' koszorút! Oh, énekelj vígan körültte! Enyelegve pipeg majd

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hozzád, 's kis ujával fog étetni. Oh, mint fog majd ápolgatni hogy éntőlem kapott!

MYRTIL.

Eggy szép estve újra elméne Myrtil a' hold' fényében csillámló tóhoz. A' csendes körny a' hold' bájos világánál, 's a' fülmile' panaszai, édes andalgásban tartóztaták őtet sok ideig. De mostan visszatért szőlőszínjébe, 's ott lelte elszunnyadott öreg atyját. Az Öreg elvala nyulva a' hanton, 's ősz fejét eggyik karján nyugtatá. Myrtil megállott az Öreg előtt, 's egymásba öltötte karjait. Sok ideig állott előtte, 's szemei szűnetlenűl az Öregen nyúgodtak. Csak néha tekintett-fel a' szőlőlevelen keresztül az égre, 's örömkönyűk csordultak szemeiből.

Te, kit az Istenek után leginkább tisztelek, atyám! ugymond'; melly é-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

desen alszol te itt! Melly nyájas a' kegyesek' alvása! Tántorgó lábad bizonyosan azért lépe-ki a' kalibából hogy az estvét imádkozásban töltsd, 's könyörögve szunnyadtál-el. Te énérttem is könyörögtél, atyám! Mi boldog vagyok én! A' te kéréseidet meghallgatják az Istenek. Mert miért nyugszik hát olly bátorságosan kalibánk gyümölcsfáinknak görbült ágai alatt? miért van áldás nyájunkon 's mezőnk' termésein? Gyakorta, midőn te látván mint igyekszem erőtlen korodnak könnyebbítésein, örömcseppeket sírsz, az égre pillantasz 's áldasz, oh atyám, mit érez ollykor szívem! Mellyem megdagad, 's szemeimből bő könyűk omlanak. Ma, midőn karjaimon jövél-ki a' napra hogy újabb erőt végy, 's láttad a' víg nyájat magad körül, a' termett gyümölcsöst 's a' gazdag mezőt mindenfelé, így szóllál: Hajaim öröm alatt őszültek-meg. Maradjon áldás rajtad, kies táj! Szemeim immár nem nyugszanak sokáig rajtad; én téged majd boldogabb szállással cseréllek-fel.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Ah, atyám, el kell tehát tőled maradnom? borzasztó gondolat! Ah, akkor, akkor oltárt emelek sírod felett, 's valahányszor olly boldog napom virradfel mellyen mással jóltehetek, mindannyiszor, atyám, tejet és virágot töltök sírhalmodra.

Ezt mondá 's elhallgatott. Nedves szemmel nézett sokáig az alvó Öregre. Mint szunnyad mosolygó képpel, monda; kegyes tetteiről fog álmában emlékezni; ezek terjesztenek vidámságot homlokára. Mint süt tar fejére 's ezüst szakálára a' hold. Oh, hogy a' hűs esti szellők ártásodra ne légyenek, és a' szálló harmat! De most csókjai által ébresztette-fel, 's bevitte a' kalibába, hogy a' puha gyapjún nyúgalmasabban fekhessék.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

AMYNTÁSZ.

Idején reggel jöve-ki a' ligetből a' szegény Amyntász. Sövénykarókat vágott vala a' ligetben, 's meggörbedve vitte terhét. 'S ime eggy fiatal tölgyet látameg a' sebesen-folyó patak' szélén; 's a' sebesen-folyó patak egészen kimosta vala a' földet gyökerei közzül, 's a' fiatal szomorúan állott a' víz' szélén, 's dőlni készült. Kár volna tenéked, szép tölgy, monda Amyntász, e' dühös vízbe dőlnöd; nem, légi tetőd nem lesz játéka habjainak! Így szóllván, letevé a' terhet válláról. Én ugymond, új karókat vághatok magamnak; 's erős töltést kezde fonni a' fa' töve körül, 's megtömte azt fris földdel. Már kész vala a' töltés, 's a' fiatal tölgy' meztelen töve be vala töltve fris földdel, 's Amyntász vállára vetette baltáját, 's kedvetelve tekintett még eggyszer a' megmentett fa' árnyába, 's vissza akara menni új karókért a' ligetbe. De a' Dryász nyájasan

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nyájasan szóllítá-meg a' tölgyből: Jutalom nélkül eresztenélek e el tégedet, jószívü pásztor? Szóllj, mit kívánsz munkádért? tudom én hogy te szegény vagy, 's csak öt juhot hajtasz legelni. Oh, ha megengeded, kegyes Nympha, hogy kérjek, felele a' szegény pásztor, a' szomszédom Palémon aratás olta sínlik; tedd, oh tedd őtet egészségessé!

Ezt kérte a' jószívü pásztor, 's Palémon felgyógyult. De Amyntász mind nyáján mind gyümölcsösén, mind mezejében látta a' tetézett áldást, 's gazdag pásztorrá leve; mert az Istenek nem feledik az igazat.

DÁMON ÉS DAPHNE.

DÁMON. Elment, Daphne! elment a' setét borúlat! megnémult az ég' rettentő szava! Mit reszketsz, Daphne? Nem szaggatja már a' szikrázó villám a' fekete fellegeket. Lépjünk-ki a' barlang-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ból. Juhaink, mellyek félve gyültek a' tölgy' ágai alá, rázzák vállaikról a' csepegő esőt, 's újra elszélednek a' megfrisült legelőn. Menjünk-ki innen, Daphne, 's nézzük mint ragyog a' víg napfényen a' megázott körny.

'S kézen fogva léptenek-elő a' menedék-barlangból. Melly szépen ragyog, monda Daphne, megszorítván pásztora' kezét, melly szépen ragyog a' vidék; melly tisztán ragyog az ég' kékje a' megszaggatott felhőkön által. Repülnek, oh repülnek, az ijesztő fellegek! Miként hintik árnyokat a' napon fekvő mezőre. Nézzd, Dámon, amott fekszik árnyában a' halom, kalibástúl, csordástúl; íme szökik az árny, 's napfényen hagyá a' halmot. Nézzd mint repül-végig a' völgyen, a' színes rétek felett.

Mint ragyog amott, o Daphne, monda Dámon, mint ragyog amott az Írisz' íve, kifeszülve az eggyik dombtól a' másikig! Setét felleg űl hatán. A' kegyes Istenné nyugalmat ígér ívéről, 's

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mosolyogva pillant a' kárt nem szenvedett völgyre.

Nézzd, nézzd, felele Daphne ált'ölelvén karjaival, visszatérnek a' Zephyrek, 's vígabban játszanak az esőcseppes virágokkal a' hímezett szárnyu lepék 's a' pánczélos bogarak vígabban szállongnak a' verőfényen; a' szomszéd tó pedig, nézzd, oh nézzd, mint ragyognak körültte a' megázott apróbb cseméték 's a' felnyult fűzek! elcsendesülve fogadja-el újolag a' tiszta ég' képét, és a' fáknak köröskörül.

DÁMON. Ölelj-meg, Daphne; kérlek, ölelj-meg. Oh, melly titkos öröm hatja-meg lelkemet! Melly igen szép minden körülttünk! melly kimeríthetetlen kútfeje a' gyönyörnek! Az éltető naptól a' legkisebb fűszálig minden csuda. Mint tölti-el lelkemet ez örvendés! Ha a' magas halomról végig-nézek e' szélesen-elterjedt tájon, vagy midőn elnyulva a' fűben, a virágok' 's cseméték' külömbségeit 's azoknak kisded lakosait vizsgálom; midőn éjjel a' csilla-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gokkal behintett eget, midőn az évszakok' cseréjét, a' megszámíthatatlan termések' növéseit, midőn e' csudákat nézegetem, mellyem feldagad, új gondolatok tolakodnak előmbe, nem fojthatom-meg őket, 's eldőlök, 's sírva rebegem bámúlásomat annak a' ki a' földet teremté. O Daphne, nem lehet ez örömhez semmit hasonlítani, hanemha szerelmednek édességét.

DAPHNE. Én is, én is érzem ez örömet, szeretett Dámon! Nézzük hű ölelések köztt tovább is a' közelítő reggelt, az esthajnal' piroslását, a' hold' csendes fényét. Nézzük el nem telhető gyönyörködések köztt e' csuda dolgokat, szoruljunk egymásnak mellyére, 's rebegjük örvendő álmélkodásainkat. Melly kibeszéllhetetlenül édes e' gyönyör, midőn hozzá a' legtisztább szerelemnek édessége járul!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

LYKÁSZ ÉS MÍLON.

Az ifju énekes Mílon — gyenge ajkán még gyéren látszott a' szakál, mint midőn tavasz' kezdetén a' gyenge fű ritkásan üti-ki magát a' későn-esett hóból — 's a' fodor sárgahaju szép Lykász, mint az érett búzafők, bőgő csordájokat a' bikkesen túl eggyüvé hajtották. Idvez' légy nekem, Lykász! monda az énekes Mílon, 's kinyujtotta feléje kezét; idvez' légy nekem! Jer, menjünk a' bikkesbe. Teheneim legeljenek itt a' szálas fűben. Nem engedi vizsga ebem hogy elszéledjenek.

Lykász. Nem, Mílon; amoda űljünk inkább, ama' boltos sziklák alá. Leomlott darabok vannak ott, puha mohhal benőve. Szép ott űlni és híves. Nézzd miként omol perczegve a' tiszta forrás az ingó bokrok közzé; zuhogva szökdös szövevényei köztt, 's lesiet a' tóba. Szép ott űlni és híves. Űljünk a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mohos kövekre; úgy az elsetétült bikkes felénk veti árnyát.

És elmenének, és leűlének a' mohos kövekre, a' boltos sziklák alá, 's Mílon így szóllott: Régen, igen régen hallom immár énekeid' dicséreteit, te sípos Lykász! Vetélkedjünk egymással; mert engem is szeretnek a' Múzák. Én neked amaz ünőt teszem-fel bérűl; látod mi szép foltos? látod mi szépen állnak fejér oldalán fekete foltjai?

Lykász. Én pedig legjobbik kecskémet teszem-fel neked, fiastúl. Amott tépi a' fűzről a' repkényt, 's szepe fija mellette szökdell. De, Mílon, ki lesz bíránk? Előkiáltsam e a' vén Menalkot? amott eregeti a' forrást, a' bikkes alatt, rétjére. Ő ért az énekhez.

'S a' gyermekek előkiálták a' vén Menalkot, 's ő előjöve; 's leűlt mellékjek a' sziklák alatt a' mohos kövekre, 's Mílon így kezdé a' dalt.

Mílon. Boldog a' kit a' Múzák kedvellnek. Ha szívünk örömben repes, oh, mi szép akkor dallal múlatgatni

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Echót és a' víg ligetet! Nem is vagyok én soha dal nélkül mikor a' hold' szelíd világa vagy a' hajnal' rózsaszíne ragadják-el érzékeimet; 's tudom hogy az éneklés felderíti bús óráinkat; mert engem szeretnek a' Múzák, 's ama' fejér gödölye nekiek nevekedik áldozatúl. Majd megáldozom azt, felkoszorúzott szarvakkal, 's új dicséreteket énekelek.

Lykász. Csácsogó gyermek-koromban az atyám' térdein ültem, 's hallgattam, ha nádján sípolt, dalai' kedves hangjait, 's félénken utána rebegtem. Néha ki is vevém csapodár mosolygással a' nádat szájából, 's tördelt hangzatokat szedtem belőle. De nem sokára megjelent álmomnak Pán. Ifju! ugymond, menj az én ligetembe, 's fogd a' sípot mellyet ottan Hylász függeszte a' nekem szent tölgyre. Méltó vagy hogy azon te sípolj őutána. Csak tegnap áldozék neki idei oltványaimnak csemetéjikből, 's eggy teli kanta olajat 's eggy teli kanta fris tejet töltöttem-ki képe előtt.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MÍLON. A' szerelem is gerjeszt éneklésre; inkább mint a' hajnal' lángja, inkább mint a' hűs árny, 's a' hold' kedves fénye. Oh, ha a' szeretett leány dicséri énekeinket! ha eggy édes mosolygással jutalmazza, vagy eggy koszorúval! Miolta engem pásztorának hív Chloe, olly derültség terjedett-el szívemben mint e' szép tájon a' legtisztább tavaszi nap; azolta szebb énekeket dallok. Chloe, a' ki nyájast mosolyog, mint a' szelíd Céresz, 's elmés mint magok a' Múzák.

LYKÁSZ. Ah, az én szívem sokáig szabad volt a' szerelemtől! Sorsomnak örülve, csak az Istenek' dicséreteit, csak nyájtartást, faoltást, szolőmunkát énekleltem. De a' miolta Amaryllt látám, az érzéketlen Amaryllt! azolta csak kesergő dalokat dallok, azolta szomorgás váltotta-fel víg kedvemet. Kevésbe mult hogy erőt nem vevék szerelmemen; csak néha tért vissza szívembe. De ah! nem veszek én azon erőt, miolta őtet a' kivirult beroszlán alatt látám, 's énekle-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

sét hallám. Csintalan Zephyrek lebdestek körültte, letépdesték a' fa' virágait, 's reá szórták a' szép leányra; 's az elűzött telet játszodták, szállongó hószemeivel.

MÍLON. A' hol ama' setét fenyves áll, ott zuhog eggy patak a' bokrok közzül; oda szokta Chloe nyáját hajtani. Minap virágfonadékokkal ékesítettem vala-fel még virradta előtt az egész szép helyt; lepdesve függtek azok eggy bokortól a' másikig, 's törzsökjeire tekergőztek. Ollyá leve a' szép hely mint a' tavasznak vagy a' mosolygó Cyprisznek szentelt liget. Még neveinket vésem, mondám, e' fenyő' héjára, 's elrejtezem a' bokrok köztt, 's látni fogom mosolygását, 's hallani majd mit mond. Így szóllék, 's hozzá fogtam a' név' metszéséhez. De hirtelen' koszoru fonódott fejemen. Kedves rezzenéssel fordultam-meg, 's a' szép Chloe mosolygó szemekkel, mosolygó édes szájjal álla előttem. Kihallgattalak, ugymond; ki-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hallgattalak! 's eggy édes, eggy igen édes csókot nyomott ajakomra!

Lykász. Amott áll az én hajlékom, a' halom'alján, befedve vastag árnyba; amott pedig, közel hajlékomhoz, köpűim állanak két rendben, eggy pataknak virágos szélén. Gazdálkodva laknak ottan, az olajfák' hűs ágai alatt. Még eggy raj sem távozott-el messzére méhesemtől; vígan zsibongnak virágos tábláimon, 's bővséggel gyüjtik jo gazdájoknak a' mézet és viaszt. Nézzd mint mennek feszült tölgyekkel ama' réten teheneim; nézzd pajkos borjaik mint ugrosnak körülttök, 's kecskéim és juhaim melly nagy számmal tépik a' csalétot, 's mint harapnak a' kövér fűbe. Ezt, o Amaryll! ezt mind az Istenek adák nekem, 's ők kedvellenek engemet, mert én hű vagyok. Fogsz e te is, ah, fogsz e te is engem kedvelleni, mint az Istenek, hogy hű vagyok?

Így éneklének a' fiatal pásztorok, Menalk pedig így szólla: Mellyiteknek ítéljem a' bért, nyájas énekesek? Da-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lotok édes mint a' méz, kedvesen foly mint a' patak, kívánatos mint a' rózsa-ajkak' csókja. Lykász vedd te a' kesely tehenet, 's a' fias kecskét add Mílonnak.

DÁMON ÉS PHYLLISZ.

DÁMON. Már tizenhat tavaszt láttam; de, édes Phyllisz! még eggy sem vala olly szép mint ez! 'S tudod e miért? Most melletted őrzöm nyájamat.

PHYLLISZ. 'S hát én? én már tizenhármat láttam. Ah, kedves Dámon! nem, eggy sem volt olly szép mint ez! 'S tudod e miért? — Sóhajtva szorítá Dámonát magához.

DÁMON. Nézzd, Phyllisz, mint borúl a' legsűrűbb boltozatra ez a' boroszlán itt a' zsilíp mellett; hallod mint zuhog az omló patak! Jer, jer, Phyllisz, feküdjünk a' szálas fűbe ott, ott, 's...

PHYLLISZ. Igen, édes Dámon; mert én csak akkor vagyok víg mikor te ve-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lem vagy. Nézzd, mint ver örömében szívem, mert ah, tegnap dél olta nem láttalak!

DÁMON. Ide, szeretett Phyllisz, ide űlj, e' tömött herébe. Oh ha mindég láthatnálak mosolygani, 's ezt a' szép kék szemet! Nem; ne nézz így reám! monda gyengédeden fogván-be a' leány' szemeit; hidd-el, mikor így nézesz reám, nem tudom mi lel, reszketek, sóhajtozom, 's eláll szavam.

PHYLLISZ. Vedd-el, Dámon, vedd-el kezedet szemeimről! Ha hozzám nyúlsz, vagy kezedbe veszed kezem', én is szint úgy járok. Ah, mit érzek ollyankor! nem tudom mi lel; 's szívem miért dobog.

DÁMON. Phyllisz, mi az amott a' fán? Két galamb! Nézzd mint veregetik egymást kis szárnyaikkal, hallod mint nyögnek? Most — most — ragyogó nyakokat csípkedik; most kisded fejeket 's szemek' táját. Jer, Phyllisz, jer! csapjuk-öszve mi is karjainkat, mint ők

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

csapják szárnyokat. Nyujtsd ide nyakad'; és szemed'; úgy én is csípkedem.

PHYLLISZ. Tartsd számon szádat, szeretett kedves Dámon! ők egymást úgy csípkedik.

DÁMON. Melly édes játék, o Phyllisz! Nektek köszönöm tudását, kedves galambok. Ne kapjon-el soha az ölyv!

PHYLLISZ. Nektek, oh nektek, szép galambok! Jertek, szálljatok keblembe, 's lakozzatok nálam. Az erdőben és a' mezőn a' legízletesbb magvakat szedemmeg nektek; 's míg engem Dámon csípked, ti keblemben csípkedjétek egymást. — Ah, Dámon, repülnek, a' szép galambok!

DÁMON. Phyllisz, nekem eggy gondolatom van. Hát ha a' mi játékunk csók? a' miről nem régiben így énekle Amyntász: „Nincs olly kedves a' fris ital a' fáradott képésnek, mint a' csók a' szerelmeseknek. Szebben susog ez mint mikor a' tiszta csermelye a' rekkenő dél' melegén zöld árny között csörög."

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

PHYLLISZ. Oh az! az! fogadni mernék hogy csók. Jer, kérdjük-meg Chloét. De igazítsd-meg elébb a' pártám'; hajamat mind elboglyazád.

DAPHNISZ ÉS CHLOE.

Feljőve az esthajnal, midőn Chloe kedves Daphniszával a' magányos fűzesbe ment, a' zuhogó patakhoz. Öszveszőtt karral mentek a' fűzesbe. De Alexisz már a' zuhogó patak mellett űlt; szép ifju; de még aludt szívében a' szerelem. Idvez' légy, szerelmetlen pásztor! monda Daphnisz. Talán ugyan már ellágyította szívedet valamelly leány, hogy rejtekárnyakat keressz; mert a' kik szeretnek, keresik a' rejtekárnyakat. Én kedves Chloémmal jövök; szerelmünknek boldogságát akarjuk itt énekelni. Igy szólla Daphnisz, 's mellyéhez szorítá lyánkája' kezét. Tetszik e hallanod énekeinket, Alexisz?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALEXISZ. Nem; szívemet nem lágyította-el leány! Azért jövék ide, hogy az esthajnalt lássam, midőn a' kékellő hegyeket piros színnel önti-el. De örömmel fogom hallani éneklésteket. Illy tájban szép hallani az éneklést.

DAPHNISZ. Jer, Chloe, űljünk mellé a' fűbe, 's énekeljünk! A' te énekedet az én sípom fogja kísérni, Chloe; te pedig Alexisz, te gyakorlott sípos vagy, kísérd te az enyémet.

Kísérni fogom, felele Alexisz, 's leűlének a' fűbe a' patak mellett, 's Daphnisz így kezdé:

DAPHNISZ. Csendes völgy 's zöldellő halmok! nincs pásztor boldogabb mint én, miolta Chloém szeret. Szép ő, 's olly kellemes mint a' kellemes reggel, midőn a' nap égő súgárokkal lépelő a' hegyek megől. Minden virág örűl neki, 's a' kisded madarak énekkel kelnek elébe. Vígan szállnak eggy ágról más ágra, 's cseppengetik a' harmatot.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Örűl a' kis fecske mikor a' téli álomból a' parton felserken, 's a' szép kikelletet meglátja. Szökdös akkor a' fűz' tetőjin, 's csevegi örömét a' halmoknak és a' völgyeknek, 's ezt kiáltja: Társaim, serkenjetek! itt a' tavasz! De még inkább örűlök én, mert engemet Daphnisz szeret, 's ezt kiáltom nektek, társaim: Sokkal szebb mint a' szép tavasz, ha bennünket jámbor ifju szeret!

DAPHNISZ. Szép az, midőn a' nyáj a' távol halmokon gyakor csalét köztt ő-gyeleg: de még szebb, még szebb, o Chloe! midőn setét hajfürtödet virágok szövik-által. Szép a' derült ég' kékje is: de még szebb a' te kék szemed, midőn nekem nevetve pillant. Inkább szeretlek, én Chloém, mint a' hal szereti a' tiszta tóvizet, inkább mint a' pacsirta a' reggel' hajnalát.

CHLOE. Hogy a' minap magamat a' csendes kutfőben nézém, így sóhajtottam-fel: Oh, ha én Daphnisznak tetszhetném, a' jó pásztornak! 's te láttatlan' megettem állál, 's virágokat lökél a' víz'

a' víz' tükrébe, hogy képem el tűnt buborékjai köztt. Ijedten hátra-fordultam, megláttalak, sóhajtottam, 's te mellyedre szorítottál. Ah Chloe! ezt mondád, bizonyságim az Istenek, hogy szeretlek! Ah, felelék én, szeretlek téged, én Daphniszom! szeretlek! inkább mint a' virágot a' méh, inkább mint a' harmatot a' virág!

DAPHNISZ. O Chloe, ha te elázott szemmel, ha te szorító karral mondod ezt Daphnisz, szeretlek! akkor feltekintek, keresztül a' fák' levelein, a' tiszta ég felé. Istenek! így fohászkodom ollyankor miként hálájam-meg boldogságomat? miként azt hogy Chloét nekem adátok? Akkor mellyén dőlök-el, és sírok; ő pedig felcsókolja szemeimből a' könyűket.

CHLOE. Én pedig felcsókolom szemeidből a' könyűket, de szemeimből sürűbbek omlanak, 's öszvelegyednek a' tiéiddel. Daphnisz! így sóhajtok ollyankor. Ah Chloe! igy sóhajtasz te; Echo pedig mind kettőnk után sóhajt.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

A' nyájat éleszti a' tavaszi fű, a' hűs árny éleszti a' fáradtakat: engem, Daphnisz semmi nem úgy, mint ha szád mondja hogy szeretsz!

Így énekle Daphnisz és Chloe. Boldogok! ezt mondá Alexisz sóhajtva; most, csak most érzem hogy szeretni boldogság; éneketek, pillantásaitok, örvendéstek mondta hogy az.

LYKÁSZ,
avagy
a' kert' feltalálása.

Az ostromló tél szobába zára bennünket, 's dühös zivatarok zavarják-öszve a' hó' ezüst szemeit. A' Képzelés nyissa-fel tehát előttem azon képek gazdag tárját mellyet a' virító tavasszal, a' hő nyárban, 's a' fonnyadó ősszel gyűjte. Kiválogatom a' legszebbeket, 's rendbe fűzöm számodra dalomban, szép Daph-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ne! Így válogatja a' szerető pásztor a' mezőknek legszebb terméseit, midőn lyánykája' koszorúját fűzi. Oh, bár tetszenék neked Múzámnak éneklése, mint találta-fel a' napok' ifjuságában eggy pásztor a' kertészkedést!

Ez az a' hely, mondá a' szép Lykász, ez az a' szíl mellynek árnyában tegnap alkonykor Chloe, a' szép Chloe, először csókoła-meg. Itt állottál sóhajtva, midőn akadozó szavaim, dobogó mellyem 's meggyűlt könyűim szerelmemet előtted elárulták. Ah, akkor Chloe, akkor elejtette kezed a' pásztorbotot, 's reszkető karjaim közzé dőltél! Lykász! ezt rebegéd, o Lykász, szeretlek! Legyetek ti az én tanúim, néma csalétok's magányos kútfők! mert nektek én régen, régen megvallottam szerelmemet; ti pedig kis virágok, ti könyűimet harmat gyanánt szoptátok-fel.

Oh Chloe, melly kibeszéllhetetlen gyönyör szerettetni! Szent légyen e' hely a' szerelem' Istenének. Rózsákkal ültetem-körül e' szílt, 's a' szökellő te-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kercsény magasan fusson-fel törzsökére, bársony virágaival. Ide gyűjtöm az egész tavaszt; a' piros bazsarózsát a' liliom mellé ültetem; bejárom a' réteket 's a' dombokat, 's megfosztom őket virító csemetéjiktől; a' korán kikircset, az illatos violát, a' homálykedvelő gyöngyvirágot, a' barna pézmát, a' szép boricsot, mint Chloémnak kék szemei; az égő pipacsot. a' szép császnát, csüggő liliomaival, 's mindent a' mit lelek. Ollyanná teszem majd a' szép helyt, mint eggy illattal eltölt berek. 'S akkor ide csalom a' forrás' vizét, 's körülveszem vele ültetésemet, hogy váljon kis szigetté 's békerítem galagonyával, vadrózsával 's kökénnyel, hogy juhaim 's a' kártékony kecskék fel ne falják a' mit ültettem. Jőjetek ide akkor, ti, kik a' szerelemnek éltek, nyögdellő gerliczék, jőjetek e' szíl' tetejére, 's búsongjatok. Ti is lármás verebek, ugrándozzatok rózsakerítésem' hintáló ágain. Ti tarka lepék, üzzétek egymást a' virágok közt» 's nősszetek a' rengő liliomon!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Majd így szóll az álmélkodó pásztor, midőn itt elballag, 's a' Zephyrek még távolról reá lehellik az édes illatot: Melly Istenségnek szent e' hely? A' mennybeli Vénusznak e? vagy Diána fogta talán védje alá, hogy, eltikkadván a' vadászatban, itt kényére szunnyadhasson?

PHYLLISZ ÉS CHLOE.

PHYLLISZ. Hallod e, Chloe? neked mindég karodon ez a' kosár?

CHLOE. Karomon ugyan, mindég a' karomon ez a' kosár, kedves Phyllisz! Én ezt nem adnám eggy egész nyájért is. Nem, monda; oda nem adnám! 's csintalan édes nevetéssel szorította mellyéhez.

PHYLLISZ. 'S miért kedves neked olly igen ez a' kosár, Chloe? Találjam? Nézzd, te már is pirulsz. Chloe, találjam?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Én pirúlok?

PHYLLISZ. Te, te! mintha az esthajnal sütne arczodra.

CHLOE. Jer, kedves lyánka, megvallom. — Ezt nekem Amyntász, a' szép Amyntász adta. Maga fonta ő ezt. Nézzd mi szépen van e' zöld levél 's ez a' piros virág közzéje fonva fejér vesszejinek. Nem hinnéd mennyire kedves ez nekem. Velem jő, akárhova menjek; szebbek nekem a' virágok 's édesbben illatoznak ha kosaramba rakhattam; ízletesbb a' gyümölcs ha belőle eszem. Phyllisz!... de mit fogok még utoljára gondolni hogy mindent elmondok! Ah, hagyd megvallanom! én ezt sok ízben már meg is csókoltam. Oh! Amyntász a' legszebb, Amyntász a' legjobb pásztor!

PHYLLISZ. Láttam én mikor fonta. De hallottad volna csak mit mondott a' kosárhoz. De Amyntász nem szebb az én Alexiszemnél. Oh, ha hallanád mint énekel! Várj; eldallom tegnapi dalát.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Igen, Phyllisz, igen! De mit mondott Amyntász a' kosárhoz?

PHYLLISZ. Mingyárt! csak elébb az Alexisz' dalát.

CHLOE. Ah! — hosszú e?

PHYLLISZ. Halljad hát: „Örűlök, ha az esthajnal a' halmon süt reám: de még inkább midőn reám a' szép Phyllisz nevet. Nem vígad úgy a' víg kepés utolsó kévéjét ha már bevitte csűribe, mint én midőn honnom felé csókjával ballagok." — Ez vala tegnapi dala.

CHLOE. Szép dal, Phyllisz; de mit monda hát Amyntász midőn kosaramat foná?

PHYLLISZ. Nevetnem kell! — A' tó mellett ült a' fűzesben, 's míg ujai a' veres, zöld és fejér vesszőket fonták....

CHLOE. Phyllisz! jó Phyllisz! ne állj-meg hát!

'S míg ujai a' veres, zöld és fejér vesszőket fonták, így folytatá Phyllisz beszédét, ekképen szólla: Kis kosár, én téged Chloénak készítelek; Chloé-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nak, ki olly édeskén nevet! Tegnap közel méne-el hozzám nyájával, meg, látott, 's így szóllíta-meg: Jó estvét-Amyntász! 's olly édeskén, olly édeskén mosolygott, hogy verni kezde szívem. Engedjetek, festett vesszők, ne töredezzetek a' fonás közben; úgy majd a' szép Chloe' karján fogtok függeni. Majd, majd, ha arra méltóztat! Oh, ha reá méltóztatna! ha gyakran hordana karján! Igy szóllott, 's kész volt a' kosár, 's felkölt, 's szökött örömében.

CHLOE. Ah, mégyek! Amott legeli nyáját túl e' dombon. Mellette hajtom-el juhaimat, 's nézzd, Amyntász! így szóllítom-meg; nézzd, karomon kosarad!

PALÉMON.

Mi szépen ragyog a' hajnal a' mogyoróbokor' 's vad-rózsa' levelein ablakom előtt! mi vígan cseveg padlásom

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

alatt a' gerendán a' fecske, 's a' kis pacsirta fenn a' légben! Ime meg van minden frisülve, 's a' fűszálak a' harmatban új életet vettenek. Új életet vettem, úgy tetszik, én is! Próbát ejtek, kimászhatok e' hajlékomból. Gyámolbotom vigyen engem, roskadt öreget, a' küszöbig; ott várom-be a' nap' feljöttét, 's kinézellek a' rétre.

Mi szép minden körülttem! Örömnek szava és víg háláé, valamit hallok. A' madarak az égben, a' pásztorok a' mezőn örvendéseket éneklik; azt bőgik az őgyelgő csordák is a' pázsitos halmon 's a' vizenyős réteken. Meddig, oh meddig fogom én még, jó Istenek, elfogadni kegyeteket? Ime kilenczvenedikszer láttam most az évszakok cseréjeket; és ha visszatekintek, mostanról születésemnek órájáig, azon elnyúló hosszú nézetre melly vége felé láthatatlan tisztasággá tűn szemeim előtt, oh, mint emelkedik akkor mellyem! Elegendő hálá e tinéktek, o Istenek, az öröm mellyet nyelvem ki nem tud mondani?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

azok a' könyűk mellyek sűrűen omlanak szemeimből? Folyjatok, kedves könyűk! folyjatok-le orczáimon! Ah, ha visszatekintek elmúlt napjaimra, úgy tetszik, csak eggy szép tavasz volt életem! Homályos óráim csak rövid ideig tartó borúlatok valának; új éltet adnak a' mezőknek, 's a' csemetéket megfrisítik. Soha nem fogyasztotta-el nyájamat a' métely, soha nem rontotta-meg vetésemet 's gyümölcsösemet a' jégeső, soha nem múlatott kalibám körül tartós veszély. Örvendve néztem-ki a' jövendőre, mikor gyermekeim mosolyogva játszodtak egymással ölemben, vagy mikor karom csácsogó unokámnak bukdosó lépéseit intézgette. Örvendve néztem elébe bekövetkezett időmnek mikor nevekedni látám e' kis csemetéket. Védni fogom őket a' veszély ellen, mondám; gondoskodni fogok körűlttök, 's az Istenek visszafizetik dajkáságomat; felvonakodnak, 's kedves ízü gyümölcsöt fognak termeni; fákká válnak, 's erőtlen vénségemet élesztő árnyokba fogad-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ják. Ezt mondván, 's szívemhez szorítottam őket. 'S íme felvonakodtak, 's erőtlen vénségemet élesztő árnyokba fogadták. Így nőttek magasra alma, körtvély 's diófáim mellyeket ifju koromban ültettem, kalibám körül; messze nyujtják-ki mostan agg gallyaikat, 's a' kis kalibát békés árnyokba veszik.

Az volt az én legkeserűbb bánatom, o Myrta, mikor te dobogó mellyemen elhalál. Már tizenkétszer borította sírodat virágai alá a' tavasz: de közelít a' nap, az az örvendetes nap, melly tetemimet a' tieid mellé teszi. Oh, talán felhozza azt a' közelítő éj. Gyönyörködve nézem, mint nyúl-el mellyemen ezüst szakálam. Játszodjál, kis Zephyr, játszodjál fejér szálaival! Érdemes az arra, mint a' víg ifju arany üstöke, vagy a' virítani kezdő leány' nyakán a' lebegő barna fürtök. Légyen e' nap nekem örömnek napja. Öszvegyűjtöm gyermekeimet, szinte csácsogni kezdő unokámig, 's áldozatot mutatok-be kegyes Ház' isteneimnek. Az oltár kalibám előtt

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fog állani. Koszorút teszek tar homlokomra, 's karom reszketve veszi-elő a' lantot, 's úgy éneklünk, én és gyermekeim, dicséreteket az oltár körül. Osztán virágot hintek asztalomra, 's víg beszéllgetések alatt esszük meg az áldozott húst.

Igy szólla Palémon, 's reszketve emelkedett-fel pálczáján, öszvegyűjtötte gyermekeit, 's víg innepet űlt.

MYRTIL ÉS THYRZISZ.

Eggy szép éjszaka a' legmagasbb tetőt mászta-meg Myrtil. Az öszvehordott száraz gally nyúlt lángokkal égett előtte; ő pedig kényére fekvén, a' fűven, tévelygő tekintettel nézellé a' csillagos eget 's a' gyönyörü tájat maga körül a' hold' fényében. De most megrezzenve tekinte hátra, mert közel hozzá megzördűlt valami a' setétben. Thyrzisz jött. Idvez' légy, Thyrzisz! monda Myrtil;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

jer, űlj tüzem mellé, 's mondd-el, hol jársz, holott már mindenek alusznak?

THYRZISZ. S téged lellek itt, Myrtil? Ha gondolhatám vala hogy te vagy, nem késtem volna olly soká vezérűl venni tüzedet melly a' setétben messzére kisüt a' síkon. De, Myrtil, most, midőn a' hold' kedves fénye 's a' magányos éj komoly dalokra késztetnek; Myrtil! eggy szép lámpást adok értte; maga csinálta azt agyagból mesterkélő atyám, eggy négylábu szárnyas kígyó feltátja száját, 's abban ég a' mécs, farkát pedig markolatúl csavarítja-fel; íme Myrtil, ezt adom neked érette, dalld-el, kérlek, a' Daphnisz' és Chloe' történetét!

MYRTIL. Eldallom neked a' Daphnisz' és Chloe' történetét; most, midőn az éj komoly éneklésre késztet. Imhol vannak a' száraz gallyak; te azalatt vígyázz hogy tüzünk el ne fogyjon.

„Jajdúljatok utánam, szirtfalak! szomorúan zengjen vissza énekem a' partról és a' ligeten!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Csendesen fénylett a' hold, midőn Chloe a' parton álla, 's szívszakadva várá a' sajkát mellynek Daphniszt kelle általhozni hozzá. Soká múlat az én kedvesem! így szólla a' parton. Elhallgatott a' fülmile, 's a' szerelmes leány' esdekléseire figyelmezett. Soká múlat az én kedvesem! De... halld!... csapkodást hallok; mint mikor habok csapkodják a' sajka' oldalát. Te vagy, édesem?... Igen!... De nem!... Meddig fogtok még csalogatni, lármás habok? Ah, ne űzzetek játékot a' leghűbb leány' epedéséből! Hol vagy, kedves? Nem fűz e szárnyakat lábaidra a' szerelem? Talán most sietsz a' ligeten a' parthoz. Oh, ne sértse-meg gyors lépteidet a' tövis, se sarkadat a' csúszó kígyók! Szűz Istenné, Lúna avagy Diána, hibázhatatlan íveddel! hints, kérlek, nehanyat ösvényére súgáraid közzül! Oh mint fogom majd megölelni, ha a' sajkából kiszáll! De most... ah, nem csaltok többé, álnok habok! Oh, verjétek gyengédeden oldalát, 's hozzátok vígyázva

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hátaitokon! Ah Nymphák! ha valaha szerettetek, ha tudjátok, melly nehéz a' várakozás... Már látom... Idvez' légy, kedves!... De mért nem felelsz? .... Istenek!... Ájúlva dőlt-el a' parton.

Jajdúljatok utánam, szirtfalak! szomorúan zengjen vissza énekem a' partról és a' ligeten!.

Eggy felfordúlt sajka úszott a' part felé. A' hold világította a' gyászos estet. Chloe ájúlva feküdt a' parton, 's a' környéket rémítő csend lepte-el. Felébredt ájúlásából; rettenetes ébredés! Némán 's reszketve űlt a' parton. A' hold a' felhők megé vonta magát. Elfojtódott mellye, 's dobogva fohászkodott. Azután jajgatásra fakadt, 's Echo újra kiáltotta jajgatását a' gyászba-borúlt környéknek, 's siralmas fuvalat járta keresztül az erdőt és a' ligetet. Összevekapcsolt kézzel verte mellyét, 's letépte szép hajfürtjeit. Ah, Daphnisz, Daphnisz! Gyilkos habok! Nymphák, ah, mit kések én, boldogtalan, a' habok köztt keresni halálomat, kik életemnek

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

minden örömét elrablották! Igy szólla, 's a' vízbe ugrott a' partról.

Jajdúljatok utánam, szirtfalak! szomorúan zengjen vissza énekem a' partról és a' ligeten!

De a' Nymphák meghagyák a' haboknak hogy Chloét gondosan tartsák hátaikon. Kegyetlen Nymphák! kiálta, mit késlelitek halálomat? Ah, nyeljetekel, éh habok! de a' habok elnem nyelték; gondosan vitték őtet hátaikon eggy keskenysziget' széléhez. Daphnisz már annakelőtte oda úszott vala. Melly elgyengűléssel dőlt karjai közzé a' hű leány, mint örvendeztek egymásnak, ah azt én el nem dallhatom. Illyen a' fűlmile' vígadása midőn fogságából kiszabadúl. Szerelmes hímje éjeket töltött siralmas panaszokkal a' fák' tetőjin. Örvendve repűl megrezzent párjához; sóhajtoznak, csípkedik egymást, öszveverik kis szárnyokat, 's víg csattogások alatt töltik immár a' hosszú éjeket.

Ne jajdúljatok többé utánam, szirtfalak! Öröm zengjen vissza a' partról

és a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

és a' ligeten!" — Te pedig, Thyrzisz, add nekem a' lámpást; eldallám a' Daphnisz' és Chloe' történetét.

CHLOE.

Kegyes Nymphák, kik e' csendes szirtüregben lakoztok! Sűrü bokrokat ültettetek ti hűs pitvarotok elébe, hogy nyúgalom 's eleven árny ápoljanak; ti, kik e' tiszta forrást medenczéitekből öntitek, o kegyes Nymphák, ha most az erdők' Isteneivel nem múlattok a' sűrü berkekben 's a' szomszéd halmon, vagy ha medenczéteken szunnyadtok, ah! ne szakassza-félbe panaszom nyugvástokat! De ha ébren vagytok, kegyes Nymphák, értsétek-meg, kérlek, epedésem' sóhajtozásit. Én ah! Lykászt szeretem, a' fiatal Lykászt, a' fodor szög hajjal! Láttátok e, Nymphák, mikor foltokkal tarkázott teheneit 's szökdellő borjait erre elhajtja, 's utánok

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ballagván, a' viszhangnak süvölt? Láttátok e gyönyörü kék szemét 's édes mosolygását? Vagy hallottátok e dalát, ha a' vig tavaszról, vagy a' víg nyárról 's a' gyümölcsös őszről 's a' legelés' munkájiról énekel? Ah, szeretem a' szép pásztort, 's ő nem tudja, hogy szeretem! Melly hosszú valál te nekem, únalmas komor tél, te kergetőnk a' mezőkről! melly igen régen vala az hogy őtet utolszor láttam! Alva feküdt a' bokrok alatt; gyönyörü volt látni mint feküdt! a' lenge szellők szerelmesen játszodtak szállongó fürtjeivel, a' nap lebegő árnyakat hinte a' zöld harasztokról szép orczájára; ah, látom, még mostan is látom, miként repdesnek szép orczáján! 's ő csendesen mosolygott álmodozásiban. Hirtelen' elfordúlék, elindultam virágokat szedni, 's koszorút fűztem fejére 's sípjára, 's elbujtam a' bokor mellé. Bevárom, mondám, míg felébred; mint fog majd örvendeni! melly édesen fog majd csudálkozni ha fejét és sípját koszorúzva látja-meg! Itt

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

várom-be; lehetetlen hogy meg ne lásson; ha pedig meg nem lát, nevetni fogok neki. Így szóllék, 's elrejteztem a' bokorban: de társaim előkiáltottak. El kelle velek mennem, 's nem láthatám mint örvendett, midőn sípját 's hajfürtjeit koszorúzva látta-meg. De melly boldog lészek nem sokára! Ím' itt a' tavasz, 's ez majd mezőre szóllítja a' szép Lykászt is. Nymphák! koszorufonadékokat kötök e' gallyakra mellyek hajléktokat árnyaik alá borítják. Ezek az első virágok: a' kikircs, a' kék hyacinth, a' fejér boglár. Induljatok-meg szerelmemen, kegyes Nymphák! 's ha Lykász szent vizetek körül szunnyadt-el, mondjátok-meg neki álmaiban hogy Chloe az a' ki fejére 's sípjára koszorút fűze, hogy Chloe az a' ki őtet titkon szereti!

Így szólla Chloe, 's virágfonadékait felaggatá a' még tar gallyakra. De a' barlangból lassú zsuzsogás jöve-ki; mint midőn a' távol megszóllalt furugłya' hangjait Echo zengi tovább.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MENALK
és a' Vadász
AESCHYNESZ.

Az ifju Menalk a' magas hegyekben legelt, 's mélyen behajtott a' magas hegyekbe, mert a' sűrü erdők köztt eltévedt eggy juha; 's eggy idegenre akadt a' sűrü erdők köztt. Tikkadva feküdt itt az idegen, 's így szóllította-meg a' pásztort: Ifju pásztor! én tegnap e' sűrü erdők közzé jöttem, őzeket nyilazni és kanokat, 's eltévedtem társaimtól, 's nem lelek forrást, vagy valamelly hajlékot hol emberek lakoznának; sem semmi eledelt hogy éhségem' 's szomjúságom' enyhíthessem. 'S az ifju Menalk kenyeret adott neki táskájából és fris gömölyét, 's tökkulacsát levette válláról. Végy enyhűletet, ugymond; ebben édes téj vagyon; azután jer utánam, én kivezetlek a' sűrü erdők közzül. 'S az idegen enyhűletet véve, 's a' pásztor kivezeté a' sűrü erdők közzül.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Ekkor mondá Aeschynesz, a' vadász: Te szép pásztor, íme te megmentetted életemet. Mi jutalmat adjak én azért neked? Jer velem a' városba; mi ott nem lakunk szalmafedél alatt. Ott márványpaloták emelkednek a' felhőkig, 's súgár oszloprendek állanak körülttök. Nálam lesz lakásod; arany kelyhekből fogod inni italodat, 's az ízletes drága étkeket ezüst tálakban rakják elődbe.

Menalk erre így felelt: Bátorságosan élek én a' szalmafedél alatt, 's ment vagyok szél és eső ellen. 'S bár nincsenek súgár oszlopok körülte: de vannak rakott almafák 's gerézdes szőlőnövések. A' tiszta vizet agyag-korsóban hordom a' közel forrásból, 's azzal élek a' mit nyájam ad és a' gyümölcsösem. 'S minthogy asztalomon nincs arany, virágot szórok rá.

AESCHYNESZ. Jer velem, fiatal pásztor. A' városban is vannak virágok. Egyenes útakba szedte ott őket a' Mesterség, 's elültette ékes táblázatokba. Ott is vannak források. Márvány em-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

berek, márvány Nymphák öntik azt nagy márvány-medenczékbe.

MENALK. Szebb a' természeti árnyas liget, csavargó sikátoraival, szebb a' virágos hímes rét. Én is ültettem kalibám körül virágokat, majoránát, rózsát, liliomot; és oh mi szépek a' mi forrásaink, ha roppant szirt-falakról omlanak, vagy a' halmok' bokrai közzül, 's végig-csapongják a' színesen-virító réteket! Nem, jó idegen, én nem megyek városba.

AESCHYNESZ. Ott a' leányokat selyembe öltözve látod; képeiket nem égette-el a' nap; fejérek mint a' tej, 's ragyog a' gyöngy és arany rajtok; füleidet pedig tanúlt lantverők fogják múlatni.

MENALK. Szép az én barna kedvesem. Látnád csak ha harmatos rózsát 's hímes virágkoszorút sző fekete hajai közzé. És oh mi boldogok vagyunk midőn valamelly kútfő' csevegése mellett eggyütt űlünk a' bokrok között! Ő ollykor énekre kezd; melly szép az ő éneke! én pedig sípommal kísértetem éne-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

két. Távolra elhallik énekünk, 's Echo utánunk énekeli. Néha pedig lopva hallgatjuk a' madarak' zengéseit a' fák' bérczeiről 's az alant bokrokon. Vagy talán jobban énekelnek a' ti lantosaitok mint a' fülmile? Nem, jó idegen, én nem megyek veled a' városba.

AESCHYNESZ. Mit adjak hát neked, jószívü pásztor? Vedd e' marok aranyat és ez ezüst kürtöt.

MENALK. Minek énnekem az arany? Bővséggel bírom én a' mire szükségem vagyon. Fáimtól vásároljam e meg rajta a' gyümölcsöt? a' rétektől e a' virágokat, 's a' tejet nyájamtól?

AESCHYNESZ. Mit adjak hát? mivel jutalmazzam-meg tehát jótétedet?

MENALK. Add nekem e' tököt, melly válladon függ. Úgy tetszik, az ifju Bacchusz van rajta és a' szüretelő Szerelmek, rakott kosaraikkal.

'S a' vadász nyájasan mosolyogva vette-le válláról a' tökkulacsot, 's a' pásztornak nyújtotta. Ez pedig szökött örömében, mint a' kis bárány szökik.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

AZ ELTÖRT KORSÓ.

Eggy kecskelábu Faun elterpedve feküdt mély álmában eggy tölgy alatt; 's a' serdűlő pásztorok megláták őtet a' tölgy alatt. Kössük erősen a' törzsökhez, ugymondának 's ne oldjuk-fel, valamíg magát eggy dallal fel nem váltja. 'S a' gyermekek erősen hozzája köték a' Faunt a' fatörzsökhez, 's makkjával felhajgálák álmából. Hol vagyok én? kérdé a' felserkent Faun, 's nagyokat ásított, 's messze kinyújtotta karját és kecskelábait. Hol vagyok én? Hol a' korsóm? ah imhol a' darabja! Tegnap-történt-el azt, midőn itt részegen eldőltem. De ki köszözött-meg illy erősen? Így szólla, 's körültekintett, 's meghallá a' pásztorok' sziszegéseiket. Oldjatok-fel kis fiúk! kiálta nekik. Nem mi, ha csak eggy dallal magad' ki nem váltod; ezt felelték. Mit dalljak nektek, gyermekek? kérdé a' Faun. Az eltört korsót énekelem; űljetek mellém kerékbe.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

'S a' gyermekek leűlének mellé kerekben, 's a' Faun így kezdte dalát:

„Eltört, eltört a' szép korsó! Imhol van a' cserépje.

Szép volt az én korsóm, hajlékomnak legfőbb dísze; 's ha lakom mellett Isten méne-el, így szóllítottam-meg: Jer', jer', igyál, 's csudáld a' szép korsót! Korsója illyen Zeüsznek sincs a' legszebb innepen.

Eltört, jaj, eltört a' szép korsó! Imhol vannak cserépjei.

Ha társaim hozzám jövének, körül feküdtük a' szép korsót. Kurjongva ittunk, 's a' ki i'tt, eldallá a' rá-vésett estet melly az ivás közben szájához ért. Barátim, többé nem iszunk belőle! nem dalljuk-el többé az estet melly az ivás közben a' szánkhoz ér!

Eltört, jaj, eltört a' szép korsó! Imhol vannak cserépjei.

Mert fel volt vésve oldalára, mint állott bosszankodva Pán, midőn karjai köztt eggy szép leány szózattyús náddá változék. Sípokat vágott a' nádból, kü-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lömböző nagyságúakat, 's öszvefoglalta viasszal, 's bús énekét a' parton mondta-el. Echo felhallgatott az új zengezetre, 's elzengte azt a' csudálkozó ligetnek 's a' halmoknak körös-körül.

De eltört, jaj, eltört a' szép korsó! Imhol vannak cserépjei.

Osztán az vala reá vésve, hogy a' fejér bika Zeüsz mint vitte Európát a' habokon. Hízelkedő nyelvvel nyalogatta a' lyány' térdeit; de ő sírt, jajgatott, 's tördöste kezét. A' Zephyrek játékot űztek hajaival, az Ámorok pedig viczkándó delfineken nyargaltak az Isten előtt.

De eltört, jaj, eltört a' szép korsó! Imhol vannak cserépjei.

Rajta vala a' szép Bacchusz is, miként feküdt eggy szép leány' karjai köztt szőlőlugosában. Ez keresztül-vetette derekán bal karját, jobbjával pedig csintalanúl a' tele poharat rángatta Bacchusznak mosolygó ajkai elől. Szerelmesen tekintett reá a' leány 's csókjait látszott kívánni; előtte pedig foltos párduczai

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

állottak, 's hízelkedve ették a' gerezdeket a' kis Szerelmek' tenyerekből.

De ah, eltört! ah, eltört a' szép korsó! Imhol vannak cserépjei.

O Echo, panaszold-el ezt a' ligeteknek, panaszold-el ezt társaimnak a' barlangokban! Eltört! imhol vannak cserépjei!"

Így énekle a' Faun, 's a' pásztorok feloldották, 's csudálva nézellék mázos darabjait a' fűben.

MÍLON.

A' fiatal Mílon ólálkodva eggy madarat fogott a' fenyvesben. Szép tarka volt a' tolla, de még szebb volt az éneke. Fészket csinál neki markából, 's futva mégy' oda, hol nyája az árnyban feküdt; leveti szalmakalapját, alája zárja a' rabot, 's egyenes vesszőket fut metszeni kalitkának, a' fűzesbe. Ha majd kész

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lesz kalitkám, ha kész lesz; szép kis madár, így szólla örömében a' pásztor, Chloénak viszlek. Értted tőle eggy csókot, ah eggy édes csókot kérek! Chloe jó; ő nem hagy engem soká kérni; eggyet csak ad; ha pedig eggyet ad, ravaszkodva kettőt, hármat, de négyet is lopok az eggy mellé. Oh bár kész volna már kalitkám! Így szólla, 's szaladva méne-vissza fűzvesszőjivel a' szalmakalaphoz. De mint álla-meg elszeppenve! Eggy irígy szél felfútta kalapját, 's csókjai oda lettek a' madárral.'

A' DALLÁS' ÉS LANTVERÉS' FELTALÁLÁSA.

A' napok' első ifjuságában, midőn az ártatlanság' kevés szükségei és az el nem fajúlt természet a' fiatal Mesterségeket szűlték, élt vala eggy leány. Eggy sem vala akkor olly szép, eggy sem olly érzékenyen alkotva, elfogadni a' természet'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szépségeit. Örömkönyűk köszöntgették a' hajnalt és a' szép környéket, 's víg ellágyúlás az estvelgést 's a' hold' csendes fényét. A' dallás még akkor csak szilaj örömsikoltozás vala. Mihelytt az álmatlan kakas, hogy itt a' reggel, lekiáltotta a' kalibáról; mert már akkor múlatságért magokhoz szoktaták vala az emberek a' szelídebb állatokat; kilépe a' védlő fedél alól, hol az éjet töltötte. Öszvehányt gyékény 's a' leggallyasbb tölgyág vala ez, hozzá kötözve az együtt-álló fák' derekaihoz. Ennek alatta lakott a' leány; felette a' madarak laktanak, az ágaknak sűrü gallyai közt. Kiméne illyenkor a' tájat nézni, mint ragyog a' harmatban, 's a' szomszéd erdőben mint zengenek a' madarak. Gyönyörködve figyelt énekekre, 's követgette zengéseket. Édesen folytak ajakáról a' rendes hangok, ezeknél eggy lyánykáéról sem folytak rendesebbek. A' mit hajlékony édes szava eltanúlhatott a' madarak' zengéseiből, azt ő külömbféle módon szedte-eggyüvé. Parányi dal-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lók! monda éneklő szózattal; melly kedvesen zeng a' ti éneketek a' magas fák' tetejéről és az alant bokron! Oh, bár én is idvezlhetném illy kedves hangzatokkal a' feljövő napot! Tanítsatok-meg ezekre, úgy örvendésemet véletek éneklem én is a' nap' első súgárainak! Így éneklett a' leány, 's szavai reménytelen' simultak a' madarak' zengései szerént. Örvendve csudálta önn-maga is szavainak rendes öszveggyezését. Mint ragyog a' zengő liget! így énekle továbbá, mint ragyog a' vidék a' harmat' gyöngyeivel! Te a' ki mind ezt alkotád, oh mint örvendek én, mert íme kedvesbb hangzatokkal dicsérhetlek tégedet, mint játéktársaim! Ezt mondá; 's örvendve hallgatta a' vidék az új zengést, 's elnémultak a' madarak.

Ezután minden reggel kiméne a' fák alá, 's gyakorlotta magát az új mesterségben. De a' fák alatt rég olta lesegette őtet eggy ifju; álmélkodva állongott a' fák' vastag derekai megett, sóhajtozott, beljebb méne az erdőbe, 's

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kísérte énekét. Eszmélve támaszkodott eggykor sás fedele alatt ívére; mert ő találta vala fel a' nyíllövést az ormadarak ellen mellyek galambjait öldösték, kiknek hajléka mellett font eggy aggtölgy' törzsöke körül házat. Mi sóhajt-fel így szívemből? kérdé; mi fekszik illy mélyen bús mellyemben? Ezt ugyan öröm 's víg sírás váltja-fel mikor a' szép leányt látom az erdőben, 's hallom kedves szavát: de ha eltűn szemem elől, ah akkor búslakodás tér-vissza szívembe! Ah, mi sóhajt-fel szívemből? — Azonban ujai az ívnek felvont idegeivel játszodtak, 's az idegről eggy kedves hang pattana-le. Álmélkodva hallá azt az ifju, 's újra elpattantotta. Ekkor gondolkodik, eggy új találmány' nyomozásához fog, 's újra játszik a' héja' béléből sodrott ideggel. De most felugrik, 's vastag vesszőket kezd vágni, két hosszat és két rövidet; 's a' két rövidet ált'ékezi alól és felül a' két hosszabbhoz, 's a' két rövidre húrokat vont a' két hosszú közzé. Most ismét játszott a' húrok-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kal, 's ekkor vette észre a' hangok' kellemes külömbségeiket a' vastagabb 's véknyabb húrokon. Leoldotta őket, 's újakat vont zengési renddel a' vesszőkre, 's most kezde játszani; 's szökött örömében.

Ezután minden reggel kiméne az erdőbe, 's gyakorlá az új találmányt, 's eggyező hangokat keresett ujain az énekhez mellyet a' magas fák köztt láttatlan' tanulgata a' szép leánytól. De, úgy regélik, sokáig hasztalan' keresett, 's sok ideg nem akarta követni énekeit, míg végre eggy Isten jelent-meg neki az erdőben, az szedte rendbe húrjait, 's énekét eljátszá előtte. Belé okván ez által, napkölte előtt mindenkor felkereste a' szép leányt az erdőben, eltanulta új énekeit, 's sietve tért a' forráshoz, 's ott dallá-el azokat.

Eggy igen szép reggel ismét az erdőben űlt a' leány, felékesűlve virágpártájával, 's énekelt. Idvez' légy, ragyogó nap, ama' hegy megől! Már csillámlanak súgáraid a' fáknak tetején 's a' köl-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

a' költebb halmokon 's a' víg pacsirta' repdeső tollain. Énekkel fogadának tégedet az erdők' madarai, 's a' ... Ekkor elhallgata, 's széllyeltekinte mindenfelé. Melly kedves szózat elegyedik énekembe? monda álmélkodván. Íme, énekemnek mindenik hangját követi. Hol vagy, ének? Szóllj, miért hallgattál-el? Énekelj tovább is, kedves szózat. Ha tollas lakosa vagy az erdőnek, oh szállj e' bikkre, hogy láthassalak, 's hallhassam zengésedet. Így szólla, 's magasan tekingete-fel a' fák' tetőjire. Félve repűltél-el talán? vagy ... még e' szózatot nem hallottam az erdők között. Hát ha megcsaltam magamat? De hiszen ébren vagyok. Még eggyet fogok énekelni. Idvez' légy, szép rózsa! Még tegnap csak bimbó valál ... 's íme szép kebled ... ki van feselve már .... Köszöntenek a' reggel' lágy fuvalmai ... 's a' zsibongó méhsereg ... és a' kevély lepe! ... Körültted ő vígan lepdes ... 's issza harmatodat. Így énekelt, el-el-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

akadva, 's mindenfelé tekingete; mert a' kedves szózat újra követte énekét.

Rezzenve költ-fel a' hantról. Nem, ... nem csaltam-meg magam'! ugymond. Énekemnek mindenik czikkelyét követte a' kedves szózat. Így szólla, 's az ifju mostan koszorús homlokkal jöve-elő a' bokorból, 's hónja alatt hozta lantját. Mosolyogva fogá-meg kezét a' félénk leánynak. Szép leány, így szólla édest nevető szája; énekedet nem tollas lakosa követte az erdőnek; én, én vagyok, a' ki énekedet ez idegen követtem. Itt hallgattam minden reggel dalaidat, 's beljebb mentem a' fák közzé, 's elvertem lantomon. Higyj nekem, szép leányzó, erre engem eggy Isten taníta. Repdeső tekintete a' leánynak remegve szaladt végig nehány ízben az ifjan, 's a' szózattyús húrokon állapodott-meg. Szép leány, monda továbbá az ifju, szerelemmel nézvén reá; melly boldog volnék én, ha te nekem megengednéd hogy eggyütt járjak ide veled, 's énekeidet húrjaimon kísérhessem.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Ekkor felemelte szemeit a' leány. Ifju, monda; örűlök ha énekeimet húrjaid kisérik; kedvesebben zengi-el azt nekem a' te lantod mint az erdők' Echója. De most jer' árnyas fedelem alá; éget a' déli nap. Ott édes gyümölcsöt tészek elődbe és fris édes tejet,

Ekkor elméne az ifju a' leánnyal az árnyas fedél alá, 's ők tanítgatták társaikat az énekre és a' lantra. Sok időre adatott azután ezek mellé a' síp; mert Marsyász azt is bevivé az erdők' Istenségei közzé, meglelvén a' fövenyen, hova azt találója, Athéne Istenasszony, megneheztelvén hogy az Istennék kaczagták szája' elvonulását, levetette volt. Két fát ültetének eggy halmon a' leány' és az ifjú' tiszteletére, 's unokájik késő árnyaikban beszéllik egymásnak, miként találtatott-fel az ének és a' lantverés.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

A' FAUN.

Nem, nekem ugyan nem örvendetes nap! így szólla a' Faun, kibotorkázván virradta felé szirtbarlangjából. Útálom a' napfényt miolta elszalasztám a' szép Nymphát. De nem fog koszoru függeni szarvaimon, míg fel nem lelendem. Eggy virág sem fog virítani barlangom körül; bimbójában taposom-el mindeniket. Sípomat pedig, és e' korsót, eltöröm.

'S eltaposá a' korsót és virágjait. Akkor jőve eggy más Faun, 's letevé válláról a' nehéz tömlőt. Mit esztelenkedel, kérdé csúfúl röhögve; ma, e' víg nap', Lyéusznak innepén? Köss hamar repkényt szarvadra, 's jer' az inneplőkhöz, az év' legjobb napján!

Nem nekem ugyan nem örvendetes nap! felele a' Faun. Míg reá nem akadok, nem lesz repkény szarvaimon. Szerencsétlen óra mellyben elszalasztám! Sebesen szaladt előttem; a' víz gátlást

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vete szaladtának; kétségesen álla-meg a' parton, 's nem tudta mit kezdjen. Reszketék örömemben; már magamhoz akarám szorítani a' szép viczkándót, 's íme a' Trítonok, kaján irígyei szerencsémnek, kiütötték magokat a' vízből, ölbe kapák a' Nymphát, 's zengő kürtökkel úszának a' más partra. Míg reá nem akadok, esküszöm a' Styxre! nem lesz repkény szarvaimon.

'S illik így búslakodnod eggy gőgös Nympha miatt? monda neki a' másik Faun. Kaczagnom kell rajtad. Nekem, jó társ, a' szerelem eggy órámat sem teheti bússá. Ha eggyike ránțja el csókjaim elől magát, a' másikhoz ugrom. Szám eggyhez se érjen többé, ha valamellyike csak eggy óráig is tartand karjai köztt, ma, e' víg innepen; mindenikét fogom szeretni, mindenikét csókolni. Jer, Faun, ne búsongj; te még fiatal vagy; orczád szép barna; fekete nagy szemeid pajkosak és szílajok; rövid fodor hajad szépen göndörödik kajúló szarvaid körül, mellyek úgy állanak

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

üstököd' sűrü fürtözetjeiben mint két görbedt tölgy a' vad csalét között. Teddfel a' koszorút; imhol a' legszebb ág! Már hallom a' thyrszuszpálczák' 's tányérok' csengését, és a' víg sípokat. Hajolj-le hamar; közelít a' csataj; jőnek a' domb megől. Hajolj-le hamar, hadd tegyem-fel a' koszorút! — Melly délczegen vonják szekerét párduczai! O Lyéusz! Látod e mint ugranak a' Nymphákkal társaink? Melly víg hahota! O Évan, Evoe! Fejeden a' koszoru. Hamar, emelítsd hátamra a' tömlőt. O Évan, Evoe!

MYRTIL ÉS DAPHNE.

MYRTIL. Illy korán fenn már, édes húgom? Még a' nap elő nem jöve a' hegyek megől, még a' fecske alig fogott a' csevegéshez, az álmatlan kakas még alig idvezlette a' szép reggelt, 's te már kinn jársz a' harmaton? Melly áldozat-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hoz készűlsz hogy kosarad már tele van virágokkal?

DAPHNE. Jó reggelt, édes bátyám! Hát te honnan illy korán? Mit kezdesz te a' hajnal' feltűntében? Én violákat kerestem, gyöngyvirágot és rózsát, 's szüléink' ágyán fogom, míg még álomban vannak, elhinteni. Kedves illatban ébrednek-fel majd, 's édesdeden mosolyganak, ha elszórva látják-meg magokat virágaimmal.

MYRTIL. Édes jó húgom, mi igen szeretlek én téged szíved' jóságáért! Én pedig — említed? az atyánk, midőn tegnap ama' halomra tekinte a' hol szunnyadni szokott a' dél' forróságában, ezt mondá: Szépen fogna eggy zöld ernyő ama' tetőn állani, 's kies árnyat hintene reánk, midőn a' meleg eltikkaszt. Jól hallám hogy mondá, de úgy tettem mintha nem hallottam volna. De ma még alig világosodott, 's már a' tetőn valék; levertem nehány karót, 's leveles mogyorógallyakat fontam a' karókhoz, 's felső végeiket eggyüvé-kötöztem. 'S

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

íme kész a' munkám. De ne szóllj; hadd lássa-meg maga. Örömek alatt foly-el majd egész napunk.

DAPHNE. Édes bátyám, minő kedvesen fog majd álmélkodni, ha színedet meglátja. De mégyek; lábhegyen lopombe magamat ágyaikhoz, 's elszórom virágaimat.

MYRTIL. Nyájasan mosolygnak egymásra, ha majd felébrednek. Ezt Daphne cselekedte! ez lesz első szavok. Hol van ő? a' mi jó gyermekünk! Ime ő felébredtünk előtt is gondoskodott örömünk felől.

DAPHNE. Hát ha majd az atyánk kitekint ablakából! Mi az amott? ezt fogja mondani. Csalnak e szemeim? Ime eggy zöld szín áll a' tetőn. Oh, ez az én jó fiam' munkája. Áldást, áldást reá. Őtet még az éj' nyugalma sem vonja el attól hogy hanyatló korunknak örömeket nyújtson. 'S így osztán, édesem, öröm alatt múl-el egész napunk; mert a' ki reggel jóhoz fog annak sikert

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lát igyekezete; az a' kórókról is almát szed.

TITYR ÉS MENALK.

Eggy dombon feküdt az ősz Menalk, a' szelíd verőfényen, 's lassu gyönyörködések alatt nézelle-ki az őszülő környékre; de legifjabb gyermeke, Tityr, melléje lopóskodék, 's már rég olta mellette állott. Titkos örvendésekkel sóhajtgatott az Öreg, 's a' fija édesen-mosolyogva nézett-le az Öregre. Atyám, így szóllamla-meg mostan, a' te örömednek nagynak kell lenni! Rég olta nézem most, tekinteted mint tévelyeg ez őszi tájon; rég olta hallom sóhajtásaidat. Atyám, engedj nekem eggy kérést.

Szóllj, nyájas gyermek, 's űlj mellém, hogy homlokodat megcsókolhassam, mondá Menalk. 'S Tityr leűle mellé, 's az Öreg atyai nyájassággal csókolta-meg homlokát. Atyám! így

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szólla mostan; úgy mondja a' legidősbb bátyám, — mert midőn nyájunk mellett űlünk az árnyban, felőled beszéllünk leginkább: 's ollykor könyűk, örömkönyűk omladoznak szemeinkből; — úgy mondja a' legidősbb bátyám, hogy tájékunk eggykor tégedet tartott volt legjobb dallosának, 's hogy te sok kecskét nyertél énekeiddel. Oh ha te nekem eggy dalt dallanál, most, édes atyám, midőn az őszűlő természett lelkedet egészen elragadta. Kérlek, atyám töltsd-be kérésemet!

Szelíden mosolyogva felelt most Menalk: Próbát teszek tehát ha a' Múzák még kedvellnek e, kik eggy koron olly gyakran segélltek elnyerni a' jutalmat.

Mostan még eggyszer járta-el tekintete a' szép környéket, 's most elkezdte dalát:

„Halljatok-meg, Múzák: értsétek-meg rekegő kiáltásomat! Napjaimnak tavaszában nem hagyátok ti engem segéd nélkül a' zúgó csermelyék mellett

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

's a' hűs ligetekben. Engedjetek eggy dalt most is, nekem banyatló Öregnek!

Melly édes gyönyör foly tebelőled énreám, őszűlő vidék! mint ékesíti magát a' haldokló esztendő! Sárgán áll amott a' tó körül a' boglyas fejü topoly, sárgán az alma 's körtvélyfák itt a' színét-hagyta halmon 's a' még zöld völgyekben, a' cseresznyék' piros levelei köztt. Tarka, az ősz' ligete, mint a' rét tavasszal, midőn virágok fedik. Verhenyeg foltok nyúlnak alá a' hegyről a' völgybe, felkoczkázva a' mindenkor-zöldtetőjü súgár fenyők 's jegenyék által. Már ropog a' fakó haraszt az útas' lábai alatt; búsan őgyeleg a' csorda a' hervadó virágtalan fűven. Csak a' vereslő börvény tartotta-meg színét, magányos czímere a' télnek. Most lép-be a' tél' nyugalma, o fák, kik nekünk érett gyümölcsöket adátok, 's hűs árnnyal enyhítétek mind a' nyájat mind a' pásztort. Így ne menjen senki közzűlünk a' sír' nyugalmába, hanemha elébb ízletes gyümölcsöt termett, 's enyhe árnyat hinte az inségben nyo-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

morgókra. Mert az áldás, fiam, az igaz' háza körül lakozik, és szűrűje körül. Fiam, a' kinek szíve ártatlan, nem jár az süllyedező posványon. Magasan emelkedik, mikor áldozatját nyújtja, oltárának füste fel az Olymp felé; 's az Istenek áldva hallják-meg mind kérését, mind háladásait. Nem jövendől neki bal szerencsét a' bagoly, sem a' rémítő éjjeli vércse; bátorsággal lakik békés hajlékában; a' kegyes Ház'istenek gyönyörködve nézik munkáját; hallgatják mit beszéll 's áldják őtet. Tavasszal ugyan borúlatos napok jőnek reá, nyárban mennyköves fellegek gyűlnek felébe: de, fiam, ne zúgolodjál, ha Zeüsz maroknyi napjaid közzé ködös órákat is elegyít. Tartsd-meg intéseimet, ha majd, elébb mint te, sírba szállandok. De ti, ádáz szelek, kíméljétek az ősz' ékeit; a' lassu lengzetek játszva fosszák-meg haldokló leveleiktől a' fákat; úgy még sokáig fog engem múlathatni a' megtarkult vidék. Talán ha majd előfordulsz, szép ősz, nem látlak-még többé. Mel-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lyik fa ejti vallyon haldokló levelét csendes sírhalmomra?"

Így éneklett az Öreg. De Tityr sírva nyomá atyja' kezét nedves orczájához.

A' ROSSZ-BÉRÜ SZERELEM.

A' vadászhálóba tekergőzött Szatyr virradtáig feküdt a' posványos nádasban. Messze nyúlt-ki eggyik kecske lába a' hálóból. Kifáradva feküvék ott, 's nem vala képes, eggy tagját is feloldani. A' nádasban repdeső madarak öszvegyűltek mellé, a' kuruttyoló békák pedig félve 's csak eggyenként másztak-elő, 's csudálták a' szokatlan fogást. Rikoltanom kell! monda a' Szatyr, a' mennyire tsak bírja torkom, míg valaki előkerűl, 's kiold. Rikoltott, 's eggy halomról más halomra hatott-el erdőn völgyen rikoltása. Öt ízben rikoltott;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

haszontalan' mind az öt ízben. Sokára eggy Faun kijőve a' berekből. Honnan jő ez a' kietlen ordítás? kérdé. Hallassd még eggyszer éktelen szavadat, hogy reád akadhassak. Még eggyszer rikoltott a' Szatyr, 's a' Faun sietve ment a' nádashoz, 's reá akadt a' nevetséges fogolyra. Az Istenekre kérlek, barátom, monda; oldozz-fel ez átkozott hálóból; napszállta olta itt nyomorgok. Röhögve állott előtte a' Faun, 's csipejére rakta-fel a' kaczagás miatt kezét, 's bámult, miként fekvék gombolyag-formán a' posványban, 's kecskelába mint meredt előre. Azután hozzá fogott feloldásához, 's talpra állította. Ez ám a' puha ágy, úgy e? kérdé a' Faun; beszélld-el, hogyan tudtál ebbe vergődni? Istenek! kiálta a' feloldozott, ez e a' leghűbb szeretet' bére? Átkozom az órát mellyben először láttam a' kegyetlent! De űljünk ama' görbe fűzre; fáj az eggyik lábam.

'S leűltenek a' fűzre, 's a' Szatyr hozzá fogott keserves története' beszélléséhez.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Már egész éve, ugymonda, hogy ama' patak' Nymphájáért égek melly amott a' sziklák közzül a' bokrokba omol; amott, hol az a' terepély zoldok áll a' sziklákon. Meg nem hallgatva állottam egész év olta fél éjenként barlangja előtt, 's panaszlottam szenvedéseimet; meg nem hallgatva állottam ott; sóhajtoztam, keseregtem, néha furuglyámat fúttam-meg múlattatására, vagy szerelmemet énekeltem neki keserves hangzatokkal, hogy a' sziklák is síránkoztak belé; de mindég meg nem hallgatva.

Azt az énekedet szeretném hallani, mondá a' Faun. 'S elénekeljem? kérdé a' Szatyr. Annál ugyan eggyike sem szebb énekeimnek. 'S elkezdé énekelni:

„Oh te, isteni magzat! mert hozzád képest maga a' szép Vénusz is csak közönséges alak; mikor, oh mikor hallgatod-meg immár az én panaszaimat? Siket léssz e mind úntalan' erántok, mint ím e' kő mellyen itt fetrengek? Én nyomorú! örökké meg nem hallgatva énekeljek, sírjak, keseregjek e bar-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

langod előtt, a' rekkenő délben 's a' hűs éjeken? Oh, ha tudnád melly szerencsés a' kinek ifju párja vagyon! Kérdd-meg bár ama' lassu baglyot a' ki szikláid megett lakik a' fák' odújiban, örömében üvölt éjente, mint én üvöltgettem boldog napjaimban, midőn szédelgő fővel tértem barlangom felé. Oh, ha azt tudnád, előugranál, 's ált'ölelnéd fejér karjaiddal fekete hátamat, 's mosolyogva vezetnél hajlékodba! Magasakat szöknék akkor örömemben, mint a' virgoncz borju szökik. Kegyetlen! hányszor aggattam barlangod' elébe fenyőágakat; még rajtok vala az erősszagu termés; és leveles tölgygallyakat, hogy mikor a' lejtőből, vagy az ah! másokkal játszásról haza térsz, örűlj neki, 's álmélkodjál! Hányszor raktam-le, hálátalan! még tavasz' elején, tele kosarakkal az epret barlangod előtt, vagy a' mit az évszak termeszte, mogyorót és köszmétét! Nem vittem e ősszel csomoszlott szőlőt a' legnagyobb döbönyömben, hogy a' gerezdek szinte úsztak a'

tak a' tajtékzó must között? nem e fris kecskegömölyét? Már rég olta tanítok számodra eggy fekete bakot; sok mesterségekre szoktatgatom, hogy majd mikor nálad lesz, múlathasson. Ha szóllok, reám ágaskodik 's megcsókol; ha pedig sípomat fúvom-meg, feláll, oh, látnád csak! hatúlsó lábaira, 's tánczol, mint én tánczolok. O kegyetlen! miolta szerelmem így kínoz, mind az étel, mind az ital elvesztette ízét előttem; 's kulacsom sokszor eggy egész óráig is dugva áll napjában. Annakelőtte képem kerek volt, mint a' sártök: most száraz vagyok, 's kerűl az álom. Melly kényemre alvék egykor egész délig, míg a' sütő meleg barlangomba be nem hatott, vagy a' szomjúság fel nem vert! Oh szép Nympha, ne kínozz tovább! Készebb volnék csalán köztt fetrengeni, készebb, egész óráig fekünni bor nélkül a' meleg homokban. Jer', gyönyörü Nympha, jer' eggyes hajlékodból az én barlangomba! Nincs annak mása az egész környéken. Puha kecskebőrt terí-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tettem-le számodra és az én számomra; két falán ivó-edényeim függnek, kisebbek és nagyobbak, szép renddel 's kívánatos borszag üt-meg kivülre. Melly szép lesz nézni dévaj gyermekeinket, miképen kergetik egymást a' kancsók körül, vagy miként dallanak, felűlve a' nagy tömlőkre. Barlangom előtt eggy magas tölgy áll, 's árnyában Pánnak képe. Én faragtam azt mesterségesen, én magam! hársból, hogy miként síránkozik azon a' szép de gőgös Nymphán a' ki karja között náddá változék. Nagyon fel van tátva szája; beléje férne eggy egész alma is; olly erősen fejeztem-ki fájdalmát; sőt a' könycseppeket is, még a' könycseppeket is! kifaragtam. De ah, nem jössz, ah, nem jössz! 's íme remény nélkül kell barlangomba vissza térnem!"

Elhallgatott a' Szatyr, 's bámúlva nézte vad kaczaját a' Faunnak. De beszélld-el tehát, monda ez, miként jutottál e' hálóba?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Tegnap, ugymonda a' Szatyr, szokásom szerént közel állék hajlékához, 's a' legszívre-hatóbb esdeklésekkel dallám énekemet. Három ízben szakaszták félbe keserves jajjaim; 's a' mint busongva tértem barlangom felé, megbotlottam e' hálóban, 's azon réműltemel, midőn fejem felett öszvecsapódék. Leestem; 's minél inkább igyekszém kifejtőzni belőle, annál jobban belé keverém magamat. De mellettem eggyszerre nagy hahota támadott; ott termett a' Nympha játéktársaival 's öszvehembergettek; 's levetettek a' posványba. Imhol vagyok; ugymond, 's megállott a' parton. Kegyetlen! miért nem jösz, hogy fekete hátadat fejér karommal ált'ölelhessem? 's miért nem szökdellsz, mint a' borjú szökdell? Aludjál tehát; én pedig remény nélkül térek vissza barlangomba. Igy szóllott a' kegyetlen, 's ott hagyott. Még messzéről is hallám társainak nevetéseket. Szaggassanak-el a vádak, ha valaha hajléka felé térek!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Takarodjál, felele neki a' Faun; én alkalmatlan szerelmedért elébb megbüntettelek volna. Menj, tánczolgass kecskéiddel, 's feledd szerelmedet; vagy es'tedet messd mesterségesen tölgybe!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MÁSODIK KÖNYV.

DAPHNE ÉS CHLOE.

DAPHNE. Nézzd, túl ama' fekete hegyen emelkedik a' hold, 's már a' felső fák köztt ragyog. Gyönyörü a' hely; múlassunk itt. A' bátyám haza vezérli a' nyájat.

CHLOE. Kies a' hely, kies az estî hűsség: múlassunk.

DAPHNE. Látod ama' szirtet? Az mellett van az ifju Alexisz' kertje. Jer, nézzünk-be kerítésén. Legszebb kert az e' tájon; nincs eggy is olly szép rendben, nincs eggy is olly szép munkában.

CHLOE. Jó; nézzünk.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNE. Eggy pásztor sem érti úgy a' kertészkedést. — Nem?

CHLOE. Az úgy van.

DAPHNE. Nézzd mi buján nő minden valami a' földön elcsúsz vagy karókon tartózkodik. Amott víz szakad a' szírtról, patakká lesz, 's a' kert' árnyéki köztt fut-el. Oda fel, a' halom' hátán, jászminnal hagyta beborúlni ernyőjét. Belőle talán az egész szép környen végig-lát.

CHLOE. Lyányka, te hévvel dicsérsz! Való, gyönyörü minden; szebb a' barna Alexisz' kertje az egész körny' kertjeinél; szebbek virágai minden más virágoknál; eggy forrás sincs olly tiszta, eggy sincs olly ízletes.

DAPHNE. Mit nevetsz, Chloe?

CHLOE. Én nevetek? — Nézzd bár, letöröm e' rózsát. Valld-meg, nem édesbb e illatja mint a' más kertek' rózsájinak? nem olly szép e mintha maga nevelte volna Ámor?

DAPHNE. Ne légy gonosz!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. De ne fojtsd-el e' sóhajtást melly erővel emelinti mellyedet.

DAPHNE. Csintalan! jer' innen.

CHLOE. Illy hamar mennénk? Én nem megyek. Itt gyönyörü lenni. De hallod? valami megzördült. Rejtezzünk e' boroszlán alá; ott senki meg nem lát. Nézzd, ő jön maga. Lassan! sugd-meg hamar, nemde ő maga is szebb mint minden más pásztor?

DAPHNE. Áh, eressz!

CHLOE. Nem innen eggy léptet is! Nézzd hogy' álmélkodik, hogy' sóhajtgat! Hidd-el, neki valamelly leány űl szívében. De a' te kezeid reszketnek? Mit félsz?

DAPHNE. Eresz! ah, kérlek, eressz!

CHLOE. De hallgass hát!

'S a' leányok a' boroszlán' sűrü levelei közzé rejtőztek-el; 's Alexisz, nem gyanítván hogy valaki hallja, kedves szózattal ezt kezdé dallani:

„Sápadt csendes hold, légy tanúja kínjaimnak! 's ti csendes árnyak, hány-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szor, ah hányszor sóhajtottátok ti ezt, Daphne, Dapne! utánam! Édes illatu virágim, a' ti leveleiteken harmatcsepp ragyog, mint az én orczáimon a' szerelem' cseppjei! Ah! bár megvallhatnám neki hogy őtet inkább szeretem mint a' méh a' tavaszt! A' minap öszvejöttem vele a' kút mellett; eggy nehéz korsót merített vala meg. Engedd, hadd vigyem én hajlékodhoz a' nehéz korsót. Így szóllék akadozva. Te igen is jó vagy, ezt mondá. Reszketve vettem-fel a' nehéz korsót, 's némán, sóhajtozva, 's földre-süllyedt szemekkel mentem mellette, 's nem mertem neki megvallani hogy inkább szeretem mint a' méh a' tavaszt. Búsan hanyatlasz te itt énelőttem, kis nárcsisz! Még délben virítál, 's már fonnyadsz. Így, ah, így fogok én is majd fonnyadni, én fiatal pásztor ha megveti szerelmemet. Ha megveti azt, kis virág, ezer nemü füveim, fő gyönyörködésem, fő gondom eddig: akkor majd orvos kéz nélkül fogtok ti is elfonnyadni; mert nekem többé sem-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mi öröm nem virít. Megfojt benneteket a' vad gyom; 's dögleletes árnyakkal borít-el a' dudva. Te is oda léssz, szép gyümölcsös! kezeimnek ültetménye! melly nekem ekkoráig a' legízletesbb termést nyújtottad. Búsan fognak majd levél és gyümölcs nélkül kiállani elhaló törzsökeid a' gazból; én pedig alattok töltöm-el sóhajtozva szomoru életemnek napjait. Te azalatt, míg hamvaim itt nyugszanak, eggy érdemesbb férj' ölelései köztt élj a' legtökéletesbb boldogsággal. — De mit gyötresz, irtózatos csüggedés? Még virít reménynyem; mert nyájasan mosolyg ő midőn mellette késlelt lépésekkel elballagok. Minap a' dombon fúttam nádamat, ő pedig a' szomszéd úton mendegélt haza felé. Megállott sípom' hallására. Mihelytt megláttam, reszketni kezdettek ujaim, de ő a' hibás sípolás mellett is veszteg maradott. Oh, ha eggykor menyegzői koszorúval hozhatom árnyatok alá! Szebb szín fusson-el akkor benneteket, kis virágok; édesbb illatokkal

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fogadjatok-el akkoron. Te pedig, kedves gyümölcsösem, érezzd asszonyodnak jelenését; 's hajtsd-le hozzá rakott ágaidat!

Így énekle Alexisz. Daphne sóhajtva hallgatá az ő énekét, 's keze reszketett barátnéja' kezében. De Chloe előkiáltotta. Alexisz, Daphne szeret téged! Íme itt áll velem, a' boroszlán alatt. Jer, csókold-fel orczájiról szerelme' könyűjit. Félve lépett hozzájok Alexisz. De örömét nem tudom kimondani midőn Daphne, Chloejának mellyére simúlva, szemérmesen megvallotta hogy őtet szereti.

A' BOKRÉTA.

Láttam Daphnét. Talán, ah talán boldog volnék ha nem láttam volna! Még soha nem tetszett szebbnek. A' hőségben a' fűzek alatt feküdtem, a' hűs patak megett, hol az lassan hömpelyeg

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

a' köveken. Árny szövődött felettem, és a' hűs patak felett. Nyúgalomban feküdtem ott; de ah, azolta nincs nyugalmam! Közel hozzám megzörrűle a' bokor, 's Daphne, Daphne! a' patak' árnyas szélén közelített felém. Gondosan vonta-fel fejér kis lábáról kék leplét, 's belépett a' vízbe. Meghajlott, 's jobbjával szép arczát mosta, baljával pedig, hogy a' vízbe ne érjen, ruháját fogta-fel. Azután megállott, 's csendesen várta míg kezéről semmi csepp nem esik többé a' vízbe. A' patak elcsendesedett, 's tisztán fogadta-el a' szép leánynak minden részecskéjit. Ő gyönyörködve mosolygott a' víz' festésére, 's helyre nyomá aranyhaja' fonadékját melly nyakán eggy szép csomóba kötődött. Kinek, így sóhajték, kinek e' gond? oh, kinek óhajt ő tetszeni? ki az a' szerencsés a' kiért mosolyogva gyönyörködik szépségében? Azonban míg meghajolva áll így a' patak felett, bokrétája kiesett mellye mellől, 's hozzám úszá-le a' vízen. Kifogtam azt, megcsó-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

koltam, szívemre szorítottam; nem adtam volna eggy nyájért. De ah, hervad a' bokréta! ah, hervad! pedig még csak másod napja, hogy leúszott hozzám. Oh, mint nem ápolgattam azt! Azon ivó-csészémben állott mellyet énekemmel nyertem vala a' tavasz' elején. Mesterségesen van reá vésve Ámor eggy leveles szőlőszínben; nevetve próbálgatja ujai' hegyével nyílának élét, 's előtte két galamb csókolja egymást. Háromszor töltöttem napjában fris vizet neki, 's éjjelre rostélyos ablakomba tettem, hogy a' harmat felélessze. Soká állottam mellette, 's szívtam édes illatját.' Édesbb volt szaga, színesbbek levelei mint a' rét' egyéb virágainak, mert ez a' Daphne' mellyén virított. Álmélkodva állék a' csésze mellett. Élesek, oh élesek, mondám, Ámor, a' te nyílaid! melly igen kell azt nekem érzenem! Éreztessd azt csak felényiben Daphnéval, úgy neked áldozom csészémet. Egy kisded oltáron fog állani, 's minden reggel virágkoszorúval övedzem-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

körül; ha pedig tél lesz, zöld myrtuszágat teszek belé. Kis galambok, oh ha ti közelítő boldogságomnak lennétek képeivé! De ah, hervad a' bokréta! hasztalanok minden gondjaim. Búsan függenek alá csészémnek szélein a' fonnyadó virágszálak; nem öntenek többé olly édes illatot, 's húllatják halvány leveleket. O Ámor, ne engedd, kérlek, hogy hervadások nékem bal jelenség légyen!

DAPHNE ÉS MYKON.

DAPHNE. Mit akar itt e' kisded oltár, édesem? Vallyon melly Istenségnek szent ez?

MYKON. Ámornak, szeretett Daphne, Ámornak szent. Kényemre fekszem itt az omló forrás mellett, mert, emlékezhetel, kicsinyek valánk, csak kevéssel nagyobbak mint a' liliom' szára, a' légédesbb játékokkal rövidíténk itten óra-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

inkat. Én emeltem ezt neki, kedves Daphne; mert már akkor, kedves emlék! már akkor ébredezett szíveinkben a' szerelem.

DAPHNE. Én pedig rózsát 's myrtuszt ültetek körültte. Úgy fognak majd ha megőrzi Pán, felette öszveboltozódni mint templomaink' boltozatja; mert nekem is, nekem is kedves azt a' szép időt említeni.

MYKON. Tudod? csészéket csináltunk tökhajból, tele raktuk cseresznyével vagy eperrel, 's letettük a' folyóba, hogy üsszanak, mint a' sajkák.

DAPHNE. Tudod? mogyoróhéj, makk-kupak, meg csudafa-dió voltanak tálkáink; cseppenként ittuk belőlök a' tejet 's kenyérmorzsalékot. Te játékból nekem férjem, én neked hitvesed valék.

MYKON. Oh igen! 'S látod e' bokrot? Még most is megvagyon boltja, de már elboglyasodott. Az vala lakunk. Olly alacsony volt hogy eggy gödölye is felérte volna kis szarvával. Falát fűzből 's gyenge vesszőkből szőttük, ajta-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ja pedig eggy kis rostély volt. Oh, melly édesen múlt az óra mellyet szüléink mellől ellopdosánk, hogy itt, hím és nőstény, párosan lakhassunk.

DAPHNE. Kis kertet is fogánk-fel házunk megett; említed e még? Csátéból fontuk kerítését; eggyszerre megehette volna eggy juh, olly nagy vala.

Jól említem. 'S te a' mezők' és a' rét' virágait ültetéd belé.

DAPHNE. Neked mindég volt valamelly új gondolatod, édesem. Eggy erecskét vontál kertünkbe a' forrás' vizéből; gyékénycsatornán eresztéd eggy vállúba; megtelve az eggy jó ital lett volna a' szomjúzónak. Nézzd, még most is megvan a' vállu itt a' lapu köztt, a' patak' szélében.

MYKON. Áldástalan a' ház mellyben nincs gyermek. Te valahol Ámornak eggy reves képére akadtál. Ápolgattad, nevelted, mint hű anya. Dióhaj volt bölcsője, 's dallva altatád a' virágleveleken.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNE. 'S most már fizetni készül dajkaságomat!

MYKON. Eggykor kalitkát fontam kákából, 's eggy szőcskét zártam belé, 's néked vittem. Kivetted tömlöczéből, 's játszani akartál vele, de ő ugrott, 's eggyik lábát újaid között hagyá. Reszketve űlt fájdalmában eggy fűszálan. Nézzd, oh nézzd szegényt, mint reszket! 'S én vagyok oka kínjainak! Így szóllál, 's szemed szép könyűket önte. O Daphne, mint nem örvendtem én akkor a' te érzékeny szíveden!

DAPHNE. A' te szíved még érzékenyebb volt, kedves! Az öcsém két madárfiat hozott-el eggy fészekből. Add nekem őket! ezt mondád neki; de ő neked nem akará adni. Ím e' pásztorbotot adom érttek; nehéz volt itt a' feketét héjra kivésni a' fejér virágokat. Ezt mondád. Az öcsémnek tetszett a' csere, 's tiéd vala a' két madár. Gondosan raktad őket táskádba, felmásztál a' tölgyre, honnan őket az öcsém elhozta volt, 's visszatevéd a' fészekbe, Az én or-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

én orczáimat örömkönyűk áztatták-meg midőn ezt láttam, 's azolta szerettelek volna ha már azelőtt nem szerettelek volna is.

MYKON. Illy boldog napok valának gyermeki napjaink midőn játékból férj és feleség valánk.

DAPHNE. Ősz napjaim is örvendve fogják említeni.

MYKON. Melly boldogok lesznek, kedves, napjaink; ha majd a' jövő hóban, úgy rendelé anyád, valóvá teszi Hymen a' mi akkor csak gyermekjáték vala!

DAPHNE. Ha áldást bocsátnak reánk az Istenek, nem lesz boldogabb pár.

A' SZEGFŰ.

Eggy szegfű van a' Daphne' kertjében, közel a' sövényhez. Daphne a' kertben járt, 's megállott a' szegfű előtt. Égő csíkokkal nyíla-ki eggyik rajta. Daphne

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyönyörködve értette azt szép ajakához, 's szívta kedves illatját. A' virág csapodár simongással simúlt a' szép ajakhoz. Az én képemet hév pirosság borította-el, mert ezt gondolám: Oh, simúlhatnék bár én az ő szép ajakához! 'S mostan Daphne kiméne a' kertből, 's én a' kerítéshez állék a' szép virág mellé. Ha letörjem e a' szép szegfűt mellyet ajakihoz értett-e? kérdém. Inkább fog az engem éleszteni mint őtet élesztette a' harmat. 'S már utána nyúlék, 's már kezemben volt, 's le akarám szakasztani. Ha elvigyem e a' szegfűt mellyet ő szeret? — Nem viszem! — Mellye mellé fogja majd ültetni, 's úgy hat-fel szép képéhez illatja mint az Aphrodíte' oltáráról az Olympra a' tömjén.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

A' KÉT ZEPHYR.

AZ ELSŐ. Mit repdessz itt hijába a' rózsabokrokon ? Jer, repűlj az árnyas völgybe velem ; ott Nymphák ferdenek.

A' MÁSODIK. Nem, én nem repűlök veled. Repűlj te a' tóhoz, lebegj te Nympháid körül ; nekem itt édesebb munkám vagyon : rózsaharmatban áztatgatom szárnyaimat, 's édes illatot szedek.

AZ ELSŐ. 'S mi az a' te munkád a' mi édesebb mint a' víg Nymphák' játékába elegyedni ?

A' MÁSODIK. Nem sokára eggy leányka mégyen-el itt az ösvényen, szép, mint a' leg ifjabbika a' Chariszoknak. Rakott kosárral mégyen minden reggel ama' halom' kalibájához mellynek mohos fedelére most a' hajnal süt. Ott nyújt ő enyhűlést a' szegénységnek, 's mindennapi eledelt. Eggy asszony lakik ott, éltes, beteg és szegény ; 's két ártatlan gyermek sírna éhen ágya körül, ha Daphne nem volna gyámo-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lok. Nem sokára előjön, égő szép orczával, 's könyűkkel ártatlan szemecskéjiben; szánakozásnak 's azon örömnek könyűjivel hogy enyhítésére lehetett az inségnek. Itt várom-be őtet, e' rózsabokrokon, míg majd elérkezend. Rózsaillattal 's hűsítő szárnyakon repűlök felé ha megjelen; gyengédeden csókolom szép orczájit, 's könyűket szárasztok-fel a' szép szemekből. Nézzd, ez az én munkám.

Az első. Melly édes ez a' te munkád! Várj Zephyr, véled áztatom én is szárnyaimat, én is illatokat szedek 's veled repűlök, ha elérkezend, elébe. Ahol lépdes lefelé a' fűzek között. Gyönyörü, mint a' reggel; édes ártatlanság mosolyog szelíd képéről; kellem minden pillantása. Szárnyra hamar! már itt van. Még illy szép arczot nem hűsítettem.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

THYRZISZ.

Hijába, így panaszlá Thyrzisz a' maga gyötrelmeit, nekem ugyan hijába lebeg kegyes Nymphák, kívánatos hűsség ez árnyakban, hova ti forrástok' szent vizét boltos csemeték közzé öntitek. Epedek, ah epedek, mint a' lankadt szarándok a' dél' melegén! Ama' kis halom alatt űltem mellynek ormán a' Chloe' kalibája áll, 's lassú dalt éneklettem Echónak. A' halom' ormát eggy gyümölcsös tartja árnyban mellyet Chloe mivel; az a' csermely pedig melly keresztül fut rajta és a' mellynek virágos szélein nyúgodni szokott, 's vizével kezét és szép orczáját mossa, mellettem zuhoga lefelé. Eggyszerre nyikkana-meg a' retesz. Ő lépe-ki a' kert' ajtaján. Eggy szelíd szellő szög haját lebegtette, 's könnyü öltözetét. Ah, mi szép vala ő! Csínos kosár függött eggyik karján, rakva aranyszín' gyümölccsel; 's szemérmesen, még a' hol lesőt nem vél is,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

öszvefogá ifju mellyén ruháját . hogy a' játékos szellők ki ne fedjék. E' helyett az most térdeihez szívta-be magát , 's szép véknyához , 's lassu csapdosásban lebdesett hátúlra könnyü fátyolával. Így méne-el a' bérczen felettem. De két alma kiesett kosarából , legörgött a' halmon, egyenesen,egyenesen hozzám!mintha maga Ámor erányzotta volna futásokat.Felvevém a' két almát , számhoz nyomtam , felszaladtam velek a' halmon, utólértem, 's visszaadtam neki: de kezem reszkete; szóllani akartam volna , de csak sóhajtanom lehetett. Chloe lesütötte szép szemeit , 's lassu pirultság terjedett-el szép orczáján , 's édesen mosolygva 's még pirúltabban adá nekem a' két almát. Remegve állánk ott mind ketten; ah, mit nem érzék midőn remegni láttam őtet is! Végre megindúlt a' kaliba felé. Reá-tapadt tekinteteim mindég kísérték lépéseit ; késlelve ment , 's vissza-vissza nézett , míg végre elért a' küszöbhez. Szemeim a' küszöben függtek , noha már nem láthattam. Ekkor leindúlék ,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

reszketés álla térdeimbe, a' halmon. Oh, ne hagyj-el kegyes Ámor! A' mit azolta érzek szívemben, el nem alszik soha!

A' FOGADÁS.

Nymphák, tegyétek gyógyítóvá forrástok' szent vizét, midőn czombomról a' vért mosom melly sebemből folyt-ki! oh, tegyétek gyógyítóvá, Nympháji e' forrásnak! Nem versengés ejtette rajtam ezt. Az Amyntász' kis fija eggy farkas' körmei köztt sikoltott a' ligetben. Sikoltott, 's hála értte, o Istenek! legottan ott valék. Már szédűlt sujtó csapásaim alatt a' konok, midőn körmei megvéreztek. Nymphák, bocsássátok meg hogy vizeteket vérrel fertéztetem melly sebemből folyt-ki! Eggy gödölyét áldozok-meg holnap partotokon, fejért, mint a' hó melly ez éjjel esett!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

AZ ŐSZ' REGGELE.

A' korán költ nap ragyogva jőve-elő a' hegyek megől, 's vídám őszi napot ígért, midőn Mykon a' rostélyos ablakhoz álla. Már lángolt a' nap a' verhenyeg 's fakó szőlőleveleken mellyek az ablak' rostélyát elfutották, 's csendes játékra eredett a' reggeli szellőkkeł. Tiszta volt az ég; a' völgyen köd feküdt, mint eggy tenger, 's a' tetősbb halmok szigetek gyanánt látszottak rajta úszni, füstölgő kalibájikkal, őszi tarkult ékekben. Halaványulva állottanak az érett gyümölccsel kérkedő fák egymás mellett a' legkedvesbb elegyedésben, 's már igen kevés volt közöttök a' ki előbbi zöldjét megtartotta volna. Víg gyönyörködéssel nézett-le Mykon a' szélesen elnyúlt mezőségre, hallgatta a' csordák' víg bőgését, a' pásztorok' sípolását, közelről, és távolról 's a' csevegő madarak zengését mellyek magasan űzték egymást a' tiszta légben, majd isméta' mély ködbe süllyedez-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tek. Álmélkodva állott itt sokáig. De most szent buzgósággal nyúla lantja után, 's ezt éneklé:

„Bár, o jó Istenek, bár kiönthetném előttetek örvendő hálámat! Ért szépségben ragyog minden; mindent, mindent elárasztott az áldás. Bővség uralkodik és vígaság mindenfelé, 's a' rakott szőlőinakról az év' adománya mosolyg. Szép oh szép az egész körny, az ősz' gazdag palástjában.

Boldog a' kinek ártatlan lelkét elkövetett gonoszság nem mardossa; a' ki megeléglve él a' neki jutott áldással, 's a' hol tőle kitelik, mással jól tesz. Örömre serkenti azt a' reggel, vídámság tölti-el egész napját, 's édes álmot hoz reá az éj. Nyúgodt lelke minden örömet minden szépet érez. Gyönyörködteti szívét az évnek minden változása, minden adománya a' természetnek.

De kétszerte boldog a' ki olly hitvessel osztja-fel örömeit, kit szépség ékesít és minden más dísz; olly hitvessel mint te vagy, szép Daphne! Miol-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ta engemet Hymen öszvekötött veled, azolta ollyan a' mi életünk, mint két egymáshoz illő síp melly édes hangzatokon kétképen játsza a' legszebb éneket. Nem dísztelenîti-el kedves zengését semmi selyp hang, 's öröm száll szívébe ha ki hallja. Árúlt e el az én szemem valaha kívánságot hogy te be nem töltötted? kóstolt e szívem örömet hogy te azt részvéted által még édesebbé nem tevéd? kísért e valaha búslakodás karjaid közzé hogy szép mosolygásod, mint a' nap a' tavasz' ködjét, azonnal el nem oszlatá? Ah, akkor, akkor szállott az életnek minden öröme alacsony hajlékom alá midőn te menyegzői koszorúval léptél-be küszöbén! Kegyes Ház'isteneim mellett fogtanak örök lakást, a' munkásság, csínosság, gazdasági rend, 's öröm és kedv minden feltéteinkben; 's valamihez te fogsz, mindenre áldást bocsátanak az Istenek.

Úgy van, szép Daphne, miolta te vagy áldása kalibámnak, kétszeres dísszel ékeskedik minden körülttem. Ál-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dás van kalibámon, áldás nyájamon, áldás mindenemen a' mit űltetek vagy eltakarítok. Víg minden napom' munkája; 's ha elfáradva térek nyugalmas fedelem alá, oh, mint enyhítik akkor tikkadtságomat nyájaskodó gondjaid! Szebb nekem azolta a' kikelet, szebb a' nyár 's az ősz; ha pedig télben fergeteg ostromolja kis hajlékomat, ollykor a' lobogó tűz mellett enyelgő beszéd 's házi csendes foglalatosság alatt érzem karjaid köztt az élet' csendes kecseit. Ha veled vagyok, bízvást versenghet a' pusztító szél, zavarjon-öszve mindent a' dühödt zivatar: akkor érzem én voltaképen hogy mindenem te vagy!

Boldogságomat ti tészitek tökéletessé, gyermekeim, szép alakok, anyátoknak való képei! Melly áldás, melly öröm nevekedik nekem tibennetek! Az az első szó mellyet gügyögni anyátoktól tanúltatok, az vala hogy ti szerettek engem. Egészség 's bájos vídámság nevekedik képeiteken, 's minden játéktokban kedvesség vagyon. Öröme vagytok

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ifjuságomnak, 's boldogságtoknak szemfélése agg napjaimnak fog eggykor adni vígasztalást. Mert mikor örvendő csácsogással haza vártok a' mezőről, 's ált'ölelvén térdeimet, gyermeki örömmel veszitek a' mit hozok, gyümölcsöt, vagy a' mit a' legelés alatt faragtam, ásót avagy gerebelyt hogy gyermeki játékban szokjatok a' munkának, oh, mint gyönyörködtet engem a' ti vígadástok! Édes örömmel sietek ollykor, o Daphne, kiterjedett karjaid közzé, 's te a' legédesbb nyájassággal csókolod-le orczáimról örömkönyűimet."

De most belépe Daphne. Eggy bokor gyönyörü csecsemő űle két karján. Szép vala ő, ázott orczájival, mint a' harmatos reggel. Ah, kedves, mi boldog vagyok én! Ezt mondá fuldoklva. Nézzd, hálálni jövünk mind hárman hogy ennyire szeretsz.

'S Mykon áltölelte mind hármokat. Nem szólltanak; csak érzették boldogságok' teljét; 's a' ki látta volna, lá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyult szívvel látta volna hogy a' kiknek szívek tiszta, boldogok.

THYRZISZ ÉS MENALK.

THYRZISZ. Ámornak áldozatot tevék a' kis márvány kápolnában. Eggy tiszta, egészen új kosarat függeszték-fel neki a' myrtuszligetben, 's eggy virító koszorút 's a' legjobb sípomat. Kegyes Ámor! ekképen fohászkodám, kérlek, boldogítsd szerelmemet! Ma a' kápolna mellett kelle elmennem, 's betértem a' myrtuszligetbe, 's kosaram felé indultam, 's képzeld, képzeld mit láttam ott! Eggy szép kis madár űle a' kosár' szélén, 's énekelt. Közelébb mentem, 's felreppene; belé pillantottam a' kosárba, 's képzeld! a' kosárban eggy fészek vala, 's a' fészekben tojáskák voltanak, 's az anyjok végig nyúla rajtok szárnyaival, 's reám néze alá, mintha azt akarta volna kérni: Ifju pásztor, ne dúld-fel, kér-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lek, kisded háznépemet! Hímje homlokom körül lebege 's üstökömnek fürtjein. Elállék a' kosártól, 's akkor mingyárt visszarepűle nősténykéjéhez. Vígan-csevegve szóllottak egymással, 's a' hím énekelni kezdett. Mostan tehát, Menalk, mert te érted a' jövendőket, mondd-meg, kérlek, mit jelent ez?

MENALK. Boldogúl fogtok, te és hitvesed, eggyütt lakozni, 's gyümölcsöző lesz házasságtok.

THYRZISZ. Jó Istenek! Úgy véltem magam is, csak hogy hallani akarám bölcseségedet. Íme néked adom e' fiatal kecskét 's e' kanta mézet; édes, mint a' kútfő' vize. Így szóllott, 's szökött örömében, mint a' kecskefi a' tavasz' harmatján.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNISZ.

Eggy csendes éjjel csúszott vala Daphnisz kedvesének hajlékához; mert a' szerelem előzi az álmot. Tisztán ragyogtanak a' csillagok, elszórva az egészkék egen; csendesen fénylett a' hold a' fák' fekete árnyai között; el holt minden, 's rémítette a' szemet; elszunnyadott minden munka, 's minden fény elaludt. Csak a' hold' szikráji játszodoztanak a' hömpelygő patakokon, 's eggy különös bogár a' homály' mélyében. Így üle ő andalgó örömek között ált'ellenben a' kalibával, 's szemeit kedvese' kamarájának ablakán nyugtatá. Az félnyíltan állott a' hűs lebleknek 's a' hold' csendes világának. Gyenge hangzatokon kezdé-el ekkor dalát:

„Édes légyen alvásod, te kedves, 's élesztő, mint a' reggelnek harmatja. Puhán feküdjél és csendesen, mint a' harmatcsepp a' liliomokban midőn szálát semmi lehellet nem ingatja; mert

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

az ártatlanság' nyugta csendes. Egyedül víg 's kedves álmok repdessenek körültte. Szálljatok-alá melléje, édes álmok! szálljatok-alá melléje a' hold' súgárain. Kies táj nyúljon-el szemei előtt mellyen fejér bárányok legelnek; vagy tessék úgy neki mintha szelíd sípok' zengzetét hallaná, mint midőn azt maga Apoll fújja a' magányos mezőn. Vagy gondoltassátok azt vele hogy tiszta forrásban fered, 's felette rózsák 's myrtusz szövik-eggyüvé ágaikat, elrejtve minden szem elől, egyedül a' picziny madarakétól nem, kik körültte minden ágon csengenek. Vagy gondolja hogy a' Gratziákkal múlatozik; azok őtet társoknak, kedvenczeknek hívják; hogy eggyütt szed velek virágot a' legdúzsabb réteken, 's a' melly koszorút ő fűz, az a' Grátziáké, a' mellyet pedig a' Gratziák fűznek az az övé. Vagy hagyjátok a' fák' árnyaiban balzsamlehellő virágzatok köztt tévelygeni. Körültte seregeljenek a' kis Szerelmek, mint a' méhek seregelnek a' rózsató körül; ízzék, kergessék egymást; tíz eggy illatos

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

illatos alma' terhét emelgesse; más sereg eggy gerezd szőlővel repüljön felé, a' többiek virágok között játszodjanak 's tolják hozzája jó illatjaikat. Akkor jöjön elébe Ámor az árnyak alatt; hogy meg ne rettenjen, ív és tegez nélkül, de mindenikével bájoló kecseinek. Mutassátok nekie, álmok, az én képemet is, mint állok epedve előtte, 's mint ejtem-le pirúlva szemeimet, 's el-elakadva gyakor sóhajtásaim miatt, mint vallom-meg neki hogy értte epedek. Még nem mertem azt neki megvallani. Oh, ha, midőn ezt álmodja, sóhajtás emelintene mellyét! oh ha elmosolyodna 's elpirulna mosolygása közben! Bár ollyanné lehetnék mint a' pásztor Apoll vala! bár édesbb volna énekem mint a' fülmiléé! bár ékesítne minden dísz, hogy szerelmét érdemelhetném!

Így éneklett ő, 's most immár visszatért kalibája felé, kedves fényében a' holdnak. Biztató álmok tevék kedvessé éjjelének hátra maradt részét. Reggel felfelé hajtotta nyáját a' dombon mel-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lyen kedvese' hajléka az út mellett áll. Késlelve mentenek juhai, 's mind két felől tépdellték az út' szélén a' füvet. Legeljetek, juhok és báránykák! Sehol nincs ízletesbb fű; szebben nevekedik minden, a' hova ő tekint; a' hol ő jár, virág terem! Így szólla, 's kedvese' ablakához állott. Szép arczára sütött a' hajnal. Látta a' pásztor hogy reá mosolyogva néz, 's orczájin elevenebb szín terjed-el. Késlelve 's dobogó szívvel méne-el mellette. Édesen köszönt neki most a' leány, 's még édesebben nézett utána, mert értette az éjjeli dalt.

DAPHNISZ és CHLOE.

Korán reggel méne-ki Daphnisz a' kalibából, 's összeakada Chloéval, ifjabb testvérével. Virágokat szede a' kis leány, 's koszorúkat fűze belőlök. Harmat ragyogott mindeniken, 's a' harmat mellé könyűk cseppentek szeméből.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNISZ. Édes Chloe! minek e' koszorú? — Te sírsz? ah!...

CHLOE. Nem sírsz e te is, bátyám? — De ah! mint ne sírnánk? Láttad melly búsan méne-el az anyánk mellettünk? mint szorítgatta kezünket, mint fuldoklott, mint igyekszett könyűjit elrejteni?

DAPHNISZ. Jól láttam. Szegény atyánk! Ah, Chloe, ő talán még annál is rosszabbúl van a' hogyan tegnap vala!

CHLOE. O bátyám, bátyám! ha meghal! Ah, mint szeret ő bennünket! mint szorít magához, mikor azt cselekszük a' mit hagyott, és a' mi kedves az Isteneknek!

DAPHNISZ. Kedves jó húgom! mint szomoru minden körültem! Most hijába cziróga báránykám; feledem szegényt étetni; hijába száll galambom vállaimra, hijába csípkedi számat 's szememnek tájékát; nincs, semmi nincs a' mi múlathasson. — Szegény atyánk! ha ő meghal, én is meghalok!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Szegény atyánk! Tudod? a' minap, már ötöd napja, a' mint bennünket térdére vett, a' mint sírni kezde!

DAPHNISZ. Ah, Chloe! 's mikor a' földre tett 's elsápadott. Nem bírlak, gyermekeim! rosszúl vagyok, felette rosszúl! 's eldőlt az ágyon. Azolta mindég fekszik.

CHLOE. 'S mindég rosszabbúl lesz. — Nézzd, bátyám, mit tettem-fel. Korán kijöttem, virágokat szedni hogy koszorúkat fűzhessek; 's majd ha készen lesznek, elmégyeka' Pán' képéhez; mert sokszor mondották szüléink hogy jó az Isten 's meghallja a' kegyes könyörgést. Elmégyek az Istenhez, 's áldozatúl viszem neki koszorúmat; 's osztán ezt is itt a' kalitkámban; tudod hogy semmim sincs a' mit inkább szeressék mint a' madárkámat; ezt is, ezt is megáldozom neki.

DAPHNISZ. Ah Chloe, én is veled megyek! Várj-be itt, csak kevéssé múlass itt utánam. A' legszebb gyümölc-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

csel rakom tele kosaramat, 's galambomat is elhozom.

'S szaladt, 's hamar ismét ott vala. 'S mostan eggyütt menének-el a' Pán' képéhez, melly eggy szomszéd halmon két bikk' árnyékában állott. Térdre hullottak az Isten előtt, 's így könyörgöttek:

DAPHNISZ. Pán, kegyes védje mezőinknek! halld, oh halld-meg könyörgésünket! Mi a' beteg Menalk' gyermekei vagyunk. Halld-meg, oh halld-meg könyörgésünket!

CHLOE. Halld-meg, oh halld-meg könyörgésünket, kegyes Pán! fogadd-el gyermeki áldozatunkat! E' koszorút elődbe tészem-le; ha felérhetnélek, homlokodra aggatnám, 's széles vállaidra. Gyógyítsd-meg, oh gyógyítsd-meg az atyánkat, jóltevő Pán! 's add-vissza nekünk, síránkozó gyermekeinek!

DAPHNISZ. E' kosár gyümölcsöt nyújtom neked, kertünknek legízletesbb termését; fogadd, oh fogadd kegyesen! Legkövérbb kecskémet áldoztam volna

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

meg neked, ha erősbb nem volna nálamnál, kicsinyded gyermeknél. De légyek nagyobb, kettőt áldozok-meg neked minden évben, hogy az atyánkat megtartottad. O Pán, gyógyítsd-meg a' mi jó atyánkat!

CHLOE. Én teneked e' madárkát áldozom, jó Pán! ez kedvesebb mindenemnél. Im ujamra repül; eledelt kér tőlem: de megáldozom néked, kegyelmes Pán!

DAPHNISZ. Én pedig e' galambot ölöm-meg neked. Nézzd mint csókol, mint akar velem játszani. De megölöm neked, könyörülő Pán, hogy az atyánkat megtartsad. Halld-meg, oh halldmeg könyörgésünket!

Reszkető gyenge kezekkel akarák most megfojtani madaraikat a' gyermekek. De eggy nyájas szózat hallatszék: Az Istenek örömmel hallják az ártatlanság' könyörgését. Ne öljétek-meg mulatságtokat, gyermekek; meggyógyult az atyátok!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

'S meggyógyult az atyjok. Örvendve gyermekeik' kegyességén, még akkor nap' elmenének Pánnak áldozni; 's Menalk tökéletes áldásban látta-meg unokájit.

ERYTHIA.

MYRSZON. Menjünk itt a' patakban; lábainkat a' víz hűsíti, felettünk pedig árnyékló fűz 's súgár szilfák boltozódnak.

LYKÁSZ. Légyen! a' rekkenő melegben minden a' hűst keresi.

MYRSZON. Menjünk egész addig hol a' patak szakad. Kedves ott az űlés; mintha a' hold' fénye alatt űlnél a' folyóban.

LYKÁSZ. Már hallom az omló víz' zuhanását. Úgy tetszik, minden itt keres enyhűlést. Melly dongás, melly sziszergés járja-keresztül ez árnyat! 'S ím' ez a' kis billegény, talán ugyan kalaúzunk akar lenni? melly játékosan

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

repdes eggy köről más kőre! Itt pedig, nézzd, nézzd, mint süt a' napsúgár a' komlóval beszőtt fűz' odujába. Benne eggy kis bárány fekszik; nézzd mi szép fekvőt talált.

MYRSZON. Mindent látsz, csak azt nem hogy ott vagyunk a' hova kívánkozánk.

LYKÁSZ. Igen! — Istenek! o Pán! — melly kies hely!

MYRSZON. Mint az ezüst lepel mellyet csendes szellők fuvallanak, úgy borítja-be az alatta való üret a' szakadó patak; koszorú-formán keríti körül a' sűrü csalét. Jer, menjünk a' patak megé, az üreg sziklába.

LYKÁSZ. Kies borzadással lep-meg ez a' hűs sétét. Mint szakad zuhogva a' víz előttünk! Perczegő cseppjei úgy csillognak a' napfényen mint a' tűzszikrák.

MYRSZON. Ide űljünk a' magasbb kövekre; puha moh nőtte-be őket. Lábaink száraztt nyughatnak azokon mellyek félig vannak a' vízben; az omló patak pedig hűs boltjába zár.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

LYKÁSZ. Illy kies helyet még nem láttam.

MYRSZON. Kies, igen is, és Pánnak szent. Dél tájban nem mernek feléje közelíteni a' pásztorok; mert úgy mondják, sokszor itt nyugszik. Eggy regét is dallanak az omló patak felől. Ha akarod, eldallom neked.

LYKÁSZ. Kényünkre ülünk itt. Végig-nyúlva e' mohvánkoson örömmel fogom hallani dalodat.

MYRSZON. „Szép valál te, Eridanusz' leánya, szebb valál, o Erythia, mint Diánának egyéb kísérőji. És noha szépsége csak nyíltában volt, még fél gyermek, de súgár termete nagy volt már is. Gyermeki ártatlanság mosolygott a' szép orczákon, 's bátortalan félénkség a' ragyogó kék szemekben; dagadni kezdő emlőji csak igérték még a' domborúlást. Eggy hő nyári nap' a' hegyekben űzte társaival az őzeket, 's lankadtan 's szomjúzva sietett eggy forráshoz. Kezeit hűsítgette benne, mosta szép arczát, azután eggy ital vizet me-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

rített, 's felszörbölé piros ajakival. Lehajlott a' forrásra, nem tartott veszélytől; de Pán a' szomszéd bokrok közzül meglátá, 's a' szerelem hirtelen lángot kapott szívében. Meg nem sejtve csúszott a' leányhoz, de a' mozgó fű elárulta. Ijedve pattana-fel a' leány a' forrásról, 's kicsavarta magát az Isten' inas karjai közzül mel.yek reszkettek a' nagy kívánság miatt. Czombjai már érzék a' hozzája ért test' melegét; a' mi köztte és a' Pán' karja között volt, befogta volna eggy rózsalevél. Gyorsan szökte-által a' patakot; könnyű volt, mint az őz, 's az ijedés még gyorsabbá tette. Így futott, 's Pán is futott utána. Úgy futott, mint a' sebes szél a' kalászok felett. De most iszonyodva álla-meg. Eggy szörnyü szirt' párkányára jutott; sikoltva tekintett hátra, 's iszonyodva nézett alá a' mélységbe. Ekkor jajgatva kiálta-fel: O Diána, védje a' te szűzeidnek! ments-meg, oh ments-meg engemet, hogy tetemimet fajtalan karok ne illessék! Ments-meg engem, o Diána, gon-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dos védje szűzeidnek! 'S már nyomában volt az Isten, Erythia már érzé lehelletét, mostan pedig már ölelő karjait is. De a' szerelemtől idegen Istenné meghallá az elcsüggedt' szavát. Víz csordúla-le az ölelő karon 's a' hozzája szorúló mellyen, 's a' leány forrássá olvada ölelései köztt. Úgy olvadt, mint a' tavaszi hó a' barna szírten; olvad, csorog karjairól, lefut lábain, a' fűven, leszakad a' párkányról, 's már a' völgyen csapong. Ekként támadt a' tisztavizű Erythia."

A' MYKON' SÍRKÖVE.

Milétuszról jövénk, Mílon és én, bemutatni Apollnak áldozatunkat. Még távolról kilátánk a' tetőt hol szent temploma ragyogó oszlopokon áll, 's magasan üti-fel magát borostyánligetéből a' kékellő égbe; túl rajta pedig a' tenger' síkja csillámlott, végig-láthatatla-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

núl a' szemnek. Dél vala, 's talpunkat a' homok, fejünket a' nap égette; úgy állott épen felettünk, hogy homlokfürtjeink az egész arczot árnyban tartották. Pihegve szaladt a' gyék az út mellett a' farkasalma alá, 's a' tücsök nyögve sziszergett a' megaszott fűben a' lehullt levelek köztt. Meleg por szálla-fel minden léptünk alól, 's ette a' szemeket, 's a' kiszáradt ajakokra űlt. Így mentünk tikkadva. De most meghosszabbítánk lépteinket, mert sürü fákat láttunk az úton magunk előtt; fekete volt alattok az árny mint az éj. Kedves borzadással léptünk a' kies hűsségbe. Gyönyörü hely melly egyetemben tölte reánk minden enyhűletet! A' tömött-gallyu fák eggy széles víztartót fogtak-körül, 's a' legtisztább, leghidegebb forrás ömlött belé. Az ért gyümölccsel rakott ágak csaknem belé függtek; alattok pedig apróbb csemeték állottanak, a' málna, szederj és köszméte. A' forrás eggy sírkő' zsámolyából csorgott-ki, 's azt barsonyvirágu tekercsény 's súgár repkény-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

inak szövték-be. Istenek! ekképen kiáltók-fel, melly kedves helye az enyhűletnek! Áldott legyen a' Jóltevő, ki ez árnyat ültette; talán ugyan az ő tetemei nyugszanak itten. Én, monda Mílon, a' repkény' szövevényei alatt vésett betűket látok a' sírkő' homlokán; talán azok megnevezik ki gondoskodott légyen itt a' vándor' enyhűlése felől; 's félre-vonta botjával az inakat, 's ezt olvasta a' kőről:

Itt nyugszik Mykonnak hamva. Egész élte jótétel volt. Azt kívánt tenni holta után is, 's ide csalta e' forrást, 's körűlültette gyümölccsel.

Áldott légyen a' te hamvad, te Jóltevő! mondám; áldottak a' tieid kik tőled elmaradtanak! 'S íme valakit hallánk felénk közelíteni a' fák alatt. Eggy szép hölgy vala, súgar deli termettel, 's tisztes arccal. Korsó függe jobbján; úgy jőve a' forráshoz. Idvezlek benneteket ez árnyban! monda édesded mosolygással; ti idegenek vagytok; látom, megfárasztott a' hosszú út ez égető me-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

legben. Szólljatok, enyhűléstekre, túl azon a' mit itten leltetek, kívánhattok e még valamit?

Idvez' légy, felelénk, jó szívü hölgy! Nincs minekünk egyéb enyhületre szükségünk; eleget nyújta e' forrás, e' gyümölcs, ez árny. Tisztelet támad bennünk azon Jóltevő eránt a' ki itt nyugszik. Te e' tájon lakol, 's ismerted őtet. Beszélld-elő, kérünk, beszélld-elő, még bennünket e' szent árny hívesít, ki volt légyen az?

'S a' hölgy letette korsóját a' sírkő' zsámolyára, reá hajlott, 's szelíd mosolygással monda:

Mykon vala neve az Igaznak. Félte az Isteneket, 's legnagyobb öröme az volt ha mással jóltehete. Nincs e' tájon pásztor a' ki hálásan 's tisztelettel ne hirdesse emlékét; nincs eggy is a' ki jótéteit örömsírással ne emlegesse. Én magam is neki köszönöm hogy most a' legboldogabb hölgy vagyok: ekkor ragyogni kezdettek nedvesülő szemei; hitvese az ő fijának. Az atyám megha-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lálozott, 's inségben 's szegénységben hagyta az anyámat. Magunkat megvonva, kézmívünk 's kegyes jótétemény által éltünk eggy napról más napra, 's a' kegyesség és feddhetetlen élet vala minden gazdagságunk. Két kecske táplált 's eggy kis gyümölcsös, szűkennyújtott terméseivel. De nyugalmunk nem tarta sokáig; az anyám is megholt, 's árván hagya engem, gyámoltalan gyermeket. De Mykon megszánt, házába vitt, 's reám bízta házának gondjait, 's atyám volt inkább mint uram. A' fija, a' legjobb, legszebb pásztora az egész tájnak, látta hogy gondosságom 's szorgalmaim érdemlik szerencsémet; látta azt, megszerete, 's értésemre adá hogy szeret engem. Mit érzék midőn azt nekem megvallotta, magamnak is alig merem mondani. Dámon, Dámon! feledd szerelmedet! elég szerencse nekem hogy szolgáló lehetek atyádnak házánál. Erre kértem úntalan'. De Dámon nem feledte szerelmét.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Eggy reggel a' nyáj' gyapját ecseteltem a' pitvarban, 's Mykon belépett, 's leűlt mellém a' napfényre. Mosolyogva nézett sokáig engemet. Lyánka, ugymond, a' te jámborságod, serénységed, 's minden magad' viselete tetszik énnekem. Te jó gyermek vagy, 's ha az Istenek akarandják, én téged boldoggá teszlek. Lehetek e én boldogabb mint vagyok, édes gazdám, ha te továbbá is méltónak tartasz jóvoltodra? Így feleltem néki, 's a' hála' özöne elborította orczámat. Lyányka, ugymond viszontag, szüléidnek szeretném fenntartani emlékezeteket, szeretném boldognak látni veled fiamat hanyatlásom' napjaiban. Ő téged kedvell. Valld-meg, tehet e tégedet az ő szerelme boldoggá? Kezem elejté a' munkát, 's reszketve 's pirúló képpel álltam előtte. Megfogá kezemet. Hát, kérdé, lehetsz e szerencsés a' fiam' szerelme által? Leborultam lábaihoz, 's néma örömmel szorítottam kezéhez nedves orczámat, 's a' napság olta a' legszerencsésebb feleség vagyok.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vagyok. 'S most megtörlé szemeit a' szép hölgy. De, ugymond, miként csalá ide e' forrást, 's mint ülteté ez árnyat, azt óhajtjátok, úgy e, tudni? Ime mondom azt.

Elhunyta felé gyakorta járt ide. Leült az út mellett, köszönté az idegen bújdosót, 's enyhűlést nyújta a' fáradtnak és szűkölködőnek. De hát ha ide hűs árnyat ültetnék, 's eggy hideg forrást vonnék alá? Messzére nincs sem árny sem forrás. Így mikor már régen halva leendek is, enyhíteni fogom a' fáradtakat és a' ki a' hőségben eped. Így szóllott, 's a' mező' leghidegebb forrását ide vonatá, 's gyümölcsfákat ültetett körültte, mellyek egymás után korántabb' és később érnek. Meg vala téve a' munka. Akkor elméne az Apoll' templomába, bemutatta áldozatját az Istennek, 's így könyörge hozzá: Hagyjad serdűlni a' mit ülteték! Hűs árnyékban pihen-meg úgy a' vándor, ha majd messze földről ballag templomod felé!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

'S az Isten kegyelmesen meghallgatá a' könyörgést. Más reggel hamarébb kele-fel a' napnál, 's kitekintett az út felé. 'S ím', a' hova csemetéket ültetett vala, magasra-vonult fiatal fákat láta-meg! Istenek! kiálta; mit látok? Fiaim, szólljatok, álmodom e? Imhol a' mit tegnap ültettem, nagy fákká látom felvonúlva. Ekkor szent álmélkodással mentünk mindnyájan az árny alá. Súgár növésekben állottak felettünk a' fák, 's messzére kinyújtották izmos ágaikat mellyeket az ért gyümölcs a' virágos fűszálakig görbített. O csuda! kiálta az Öreg; íme a' mit nem reméltem, árnyában járok még magam is! 'S áldozatot vivénk az Istennek ki az ő kérését teljesítette túl azon a' mit kérni 's remélni mert. De ah, nem sokáig járhatott ő annak árnyában! Kevés idővel azután meghala; 's mi ide temettük az ő hamvait, hogy a' ki itt enyhűlést vesz, áldja emlékezetét.

Így beszéllte ezt a' hölgy. Mi illetődve áldottuk emlékezetét az Igaznak.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Édes enyhűletet ada nekünk e' forrás, édest ez árnyak, de még édesbbet a' mit tőled érténk, szép hölgy. Légy áldva mitőlünk! Így szóllánk, 's szent andalgásban ballagánk Apollnak temploma felé.

GLYCÉRE.

Szép vala Glycére, de szegény vala; jól nevelte volt anyja, de korán elmaradt tőle. Szolgálója volt Mykonnak, ki eggy tehetős Mitylénei polgár' jószágát mívelte, 's Glycére ennél nyájat legelt. Könyűs szemekkel méne egy nap' anyjának csendes sírjához, 's eggy csésze vizet tölte reá, 's koszorúkat aggata a' fákra mellyeket a' sír' felibe ültetett volt. Leűle a' sír mellé, 's fuldóklva így szóllott: Kedves énnekem a' te kegyed' emléke édes anyám; te, te tartottad-meg tisztaságomat! Oh, ha valaha feledem azon intésidet mellyeket nekem halá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lodkor mosolygó nyugalommal adtál; ha feledem valaha melly kegyes, melly tiszta-erkölcsü valál te, édes szülőm: úgy feledjenek engem is az Istenek! Úgy haljak-meg inségben, 's fusson előlem árnyad! Anyám, te tartottad-meg az én tisztaságomat! Mindent előbeszéllek szent árnyadnak; úgy sincs senki a' kinek bíztosan tölthetném elébe szívemnek titkait. Nikiász, Mykonnak ura, kinek nyáját őrzöm, kijött jószágába, az ősz' gyönyörjeivel akarván élni. Meglátott itt engem, nyájasan szóllott hozzám, dicsérte szorgalmamat a' nyáj körül, szép leánynak nevezett, 's megajándékoza. Istenek; eggyűgyü voltomban — mert mit tudunk mi mezei leányok, kik messze lakunk a' várostól? — melly jó, mondám; ez a' mi urunk! Oh, áldják-meg őtet az Istenek! Könyörgeni fogok hogy őtet áldják-meg; úgy sem tehetek egyebet értte. Boldogok a' gazdagok, és az Isteneknek ők a' kedveltjeik. De meg is érdemlik hogy azok légyenek ha mind ollyak mint Ni-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kiász. Így gondolkodtam eggyügyüségemben, 's elnéztem hogy kezemet szorongatta, 's elpirultam, 's nem mertem szememet felvetni, midőn ujomra eggy arany gyűrűt vont. Lyányka, ugymonda 's megsimongatá pirúló orczámat, téged ez a' szárnyas gyermek ím itt e' köven, boldoggá fog tenni. Melly kegyesen bán velem mintha atyám volna! hogyan érdemlek én ennyi kegyességet illy gazdag, illy fő úrtól? ezt gondolám eggyűgyü voltomban. De, oh anyám, melly igen megcsaltam magamat! Ma reggel a' kertben talált, 's nyájasan megszorította államat. Hozz nekem fris virágot ama' myrtuszernyőbe, ugymond; hadd élesszenek illatjaik. Futék, kiválongatám a' legszebbeket, 's szaporázott lépteken szaladék-vissza az ernyőbe. Könnyűcske vagy, ugymond, mint Zephyr; 's olly szép mint Flóra. Igy szólla hozzám, 's Istenek! Istenek! még most is reszket minden tetemem, ölébe rántott, ált'szoríta magához, 's minden kísértő

ígéret, minden szerelmes esdeklés folyt ajakiról. Sírtam, remegtem, 's erőtlen voltam volna kiállani kísértetét, 's ah, most már szerencsétlen 's többé nem ártatlan gyermeked! Elnézte volna e kegyes anyád hogy te tilalmas karok köztt fetrengj? e' gondolat szálla-meg, elijedtem, 's egész erővel fejtettem-ki karjai közzül magamat. 'S most immár hozzád jövök, hű anya, 's sírod felett öntöm-ki keservemet. Ah, miért vesztélek-el, én szerencsétlen leány, miért vesztélek-el tégedet illy korán? Erőtlen csemete vagyok én; 's ím' eldőlt a' gyámol mellyen tartózkodám! E' csésze vizet öntöm-ki tiszta árnyékodnak; fogadd-el e' koszorút, 's könyűimnek cseppjeit! Oh, ha lehathatnának tetemeidhez! Mostan pedig halld-meg, anyám! hamvad felett tészem fogadásomat, melly itt siralmaim' virágjai alatt nyugszik; szent árnyad előtt teszem azt! Tisztaság és feddhetetlen élet, 's istenifélelem éltemnek boldogsága. Bár légyek szegény, de megeléglve azzal a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mi nekem jutott, 's gond nélkül folyjon életem, 's ne kövessek-el semmit a' mit te javallni nem fognál. Úgy kedvében leszek az Isteneknek és halandóknak, mert kegyes, igaz és jóltevő leszek, 's mosolygva halok-meg eggykor, mint te!

'S ekkor felkele a' sír mellől. A' feddhetetlenség' boldogító érzése elöntötte szívét, 's édes öröm' sírása ragyogott szép szemeiben. Szép vala ő mint a' tavasz' napja, ha lenyhe eső hulladoz, de a' mellett fénylik a' nap. Most munkájához sietett-vissza. De Níkiász elébe álla az úton. Lyányka, így szóllította-meg, 's könyűk csorogtak orczáján, kihallgattalak tégedet anyádnak sírja mellett. Ne tarts tőlem, ártatlan leány; hála Isteneknek 's szíved tisztaságának érette; meg vagyok mentve kisértésed' további vétkétől. Bocsáss-meg nekem, ártatlan leány, 's ne tarts új ólálkodásaimtól; győz a' tisztaság' ereje az én szívemben is. Légy istenfélő, 's boldog a' mellett. Gyümölcsösemnek

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

's nyájamnak tiéd a' fele. Tégye éltedet eggy olly tiszta-erkölcsű társ boldoggá, mint magad vagy. Ne sírj, szép ártatlan! Vedd ezt a' mit neked szívem örömmel ad, 's engedd hogy rólad ezután is gondoskodjam. Külömben végtelen' mardosná lelkemet annak emléke hogy tőrt hánytam erkölcsödnek. Feledd megbántásomat. Mint valamelly Istenség, te megmentél a' bukástól.

DAPHNISZ ÉS MYKON.

DAPHNISZ. Nézzd, amott gázol bakod a' posványban, 's juhaink utána erednek. Métely-hozó fű terem ott, 's bogarat szörbölnek-fel a' vízzel. Hajtsuk-ki őket.

MYKON. Az esztelenek! Itt zanót és rozmarín 's kövér here van, 's minden törzsököt buja repkény futotta-el, 's még is posványbá mennek. De nem ugyan-ezt követjük e gyakorta önn-ma-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gunk is? Elmellőzzük a' jót, 's azt választjuk a' mi ártalmas.

DAPHNISZ. Nézzd mint süllyedez! Messzére szöknek előle a' békák a' káka közzül. Ki innen ostobák! ki, a' hantos partra! Miként piszkolták-el fejér gyapjaikat!

MYKON. Kiértetek. Legeljetek itt. De, Daphnisz, mi az a' mit amott látok? Márványszobor dőlengett-széllyel itt is amott is, a' mocsárban, 's elborította a' gaz. Nézzd amott eggy öszveomlott boltkar látszik, befutva repkényinakkal, 's minden repedésiből szálkás tövis nőtt-ki.

DAPHNISZ. Sírkő volt.

MYKON. Úgy látszik. Medenczéje a' posványba dőlt. Ugró képek látszanak oldalán, 's pusztító katonák 's vágtató lovak, kik ím itt embereket taposnak patkójikkal. Nem pásztor lehetett a' kinek elszórt hamvait vérengző rajzolatok zárták-el; nem lehetett az dísze a' környnek, a' kinek sírkövét így hagyjátok. Unokáji kevés áldozatokat nyúj-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tottak emlékezetének, 's sírkövén kevés virágfonadék függött.

DAPHNISZ. Fenevad volt! Elpusztította a' termékeny mezőket, 's a' szabad embereket szolgájivá tette. Lovagjainak nyomaik letapodták a' vetést, 's öseinknek hűlt testeikkel terítette-be míveletlen ugarainkat. Mint az éh farkas a' nyájra, a' szerént ütött azokra kik soha nem bántották. Így vélte magát nagynak vérengezéseiben; márványpalotákban dőzsölt az elnyomott tartományok' zsákmányaikból, 's maga építette ez alkotmányt dühének emlékezetére.

MYKON. Istenek, melly veszettség! De nem kábaság e gyalázatos tettnek emelni emléket? Mit akara ezzel az esztelen? Azt e' hogy nyomorgatásait a' legkésőbb maradék se feledhesse? azt e hogy elballagván e' rakás kő mellett, senki ne feledje átkozni hamvait? Széllyel van ömölve a' csonttartó, 's medenczéjében békák tenyésznek. Lát'd, melly csúfúl űl itt e' kisded béka az ádáz Ve-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

zér' sisakján? és ím' itt rémítő kardján mint csúsz-fel eggy csiga?

DAPHNISZ. 'S mi maradt-megrettentő nagyságából? Semmi egyéb, gonoszsága' emlékezeténél. Azonban árnyékát a' Furiák háborgatják.

MYKON. 'S nincs senki a' ki éretted engesztelő fogadásokat tegyen. Istenek, mi boldogtalan a' ki gonoszsággal mocskolta-be életét! Neve holta után is mindenekinél útálatos. Nem, nyerhessem-el bár csak eggy rossz tett által is a' világnak minden kincsét, inkább őrzök két kecskét, csak hogy tettem miatt pirúlnom ne kelljen. Sőt még az eggyikét megáldoznám az Isteneknek 's hálálnám nekik hogy boldog vagyok. A' ki gonoszt tesz, adj neki bár mindent, boldog nem lesz soha.

DAPHNISZ. Menjünk innen; ez a' hely undok képezeteket támaszt bennünk. Jer, Mykon; vígabb emléket mutatok én neked; azt az emléket mellyet magának eggy Igaz épite, -- az én

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

jó atyám. Alexisz, őrizzd te azonban nyájainkat.

MYKON. Örömest mégyek veled atyád' emlékezetét tisztelni, kinek jóvoltát még mostan is mindenszerte hirdetik.

DAHPNISZ. Erre, barátom, az ösvényen, le a' rét felé; itt, a' komlóval befutott Határisten mellett.

'S mentenek. A' keskeny ösvény' jobbja felől lapoczkájokat verte a' szálas kövér fű; balja felől pedig érett vetés állott; mellyeknek kalászai fejeik felett ingottanak. 'S az ösvény a' gyümölcsfák' árnyába enyészett-el, közepében pedig tágas pajta állott. Daphnisz asztalt teve barátja' elébe az árnyban; 's az asztalra eggy kosár gyümölcsöt 's eggy korsó hűs bort tett-fel.

MYKON. Mondd-el hol az atyád' sírja, hogy az első csésze bort neki töltsem?

DAPHNISZ. Ide töltsd, barátom, e' nyugalmas árnyba. A' mit itten látsz, ő építette. Puszta volt a' táj, 's az ő szorgalma által termékennyé lett; e'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyümölcsöst az ő kezei ültették. Mi gyermekei, 's még a' késő unokák is, áldani fogjuk emlékét; és mind azok a' kikkel vagyonunkból jól teendünk; mert ennek az Igaznak áldása mezőnken 's rajtunk nyugszik.

MYKON. Te Igaz! e' csésze bort emlékednek szentelem! — Dicső sírhalom melly áldást nyújt az érdemes maradéknak, és a' mellyel építője holta után is jót teszen!

DAPHNE ÉS CHLOE.

DAPHNE. Hév a' nap; pedig már estvéledik, még minden fűszál eped. Menjünk a' vízszélre; azt csendes habok csapkodják. Ott híves van a' lefityegő ágak alatt.

CHLOE. Menj, Daphne; én követlek. — De menj elébb; a' gally szemeim közzé csapódik.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNE. Melly tiszta a' víz; minden kövecsét kiláthat'd fenekéről. Melly lassan hömpelygenek csendes habjai. Segélljetek, Nymphák! én vetkezem, 's nyakig vetem magamat enyhítő hívességébe.

CHLOE. Hát ha valaki jő? ha valaki meglát?

DAPHNE. Nem vezet ide semmi ösvény, 's bekerítenek a' sűrü bokrok; amaz alma pedig melly amott a' vízig csügg a' partról, zöld boltjába fed. Zöld barlangba vagyunk itt rejtve, távol minden szem elől. Nézzd Chloe, itt és amott megnyílik a' sűrü levél a' nap' sugárainak, 's megintlen bevonja magát.

CHLOE. Jó; a' mit te mersz, arra én is neki bátorodom.

'S a' leánykák levetették öltözetjeiket, 's kedves berzedéssel léptek a' víz' hívességébe, Az örvendő habok ált'ölelték gömbölyü térdeiket 's fejér szép czombjaikat; 's ők leűlének a' víz alatt való kövekre.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

DAPHNE. Megfrissülve vagyok egészen. Mihez kezdjünk itt? Énekeljünk.

CHLOE. Balgatag, énekelni! Talán hogy meghalljanak.

DAPHNE. Tehát csevegjünk. Beszélld-el valamelly titkodat.

CHLOE. Valamelly titkomat e?

DAPHNE. Igen; valamelly kedves titkodat. Te mondd elébb a' tiédet, azután én mondom a' magamét.

CHLOE. Tudnék én eggyet; eggy szép titkomat. De...

DAPHNE. Én úgy tudok hallgatni mint e' csalét.

CHLOE. Tehát kezdem. — Minap a' dombon mentem-el nyájammal, ki a' rétre mellynek szélét a' tenger csapkodja. A' domb' eggyik oldalán, tudod, eggy magas cseresznye áll. 'S a' mint ... De mit nem gondolok még! — Legféltőbb titkomat beszéllem-el neked.

DAPHNE. Legféltőbbikét beszéllemel helyébe én is.

CHLOE. A' mint tehát lefelé mentem az ösvényen, eggyszerre valamelly

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kedves dalt hallék-meg. Megállottam, körülnéztem mindenfelé, de nem láttam senkit. Tovább mentem az ösvényen, 's mindég közelebb jutottam az énekhez. Megint mentem, 's már hátam megett vala az ének, mert elhaladtam a' cseresznyét mellynek az legfelsőbb ágairól zenge. De mit énklett, azt neked el nem mondom; pedig tudom szóról szóra.

DAPHNE. El kell mondanod. Itt e' magányos csalét köztt nincsen semmi titok, 's mi leányok a' ferdés közben mindent megvallunk egymásnak.

CHLOE. Szemtelenűl kell tehát dallanom saját dicséretemet. De, tudod, a' fiatal pásztorok bennünket érdemünk felett dicsérnek. — A' mint lementem a' dombon — már pirúlás lepi, érzem orczáimat — Ki az amott a' ki súgár szépségben lépdell a' halmon? így kezdődék az ének. Mondjátok-meg, boldog szellők kik hajával 's játszó lepleivel szállongotok, ki az? Nem egyike e a' Grátziáknak? Oh, úgy a' legifjabbik! a' leg-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

a' legszebbik! Illatos rezéda 's piros boglárok simúlnak könnyü lépései alá. Mint hajlonga' gyögyvirág az útszélen picziny lábainak csókjaira! Leszedem őket, a' kik lábodat csókolták, vagy a' kiket sarkad eltapoda, 's két pártát fűzök belőlök, Ámornak az eggyiket, a' másikat tulajdon hajaimra. Mint tekint-széllyel fekete szeme! Oh ne remegj, szép leány! ne remegj éntőlem! Nem vagyok én ormadár, sem eggyike azoknak a' kik veszélyt jövendőlnek. De hogy tovább múlass, bár olly édes volna énekem mint a' csalogányé, vagy a' fülmiléé a' fényes éjeken! mert nem gyönyörködik úgy azokban a' tavasz mint én a' te szépségedben. Ne siess-el innen, szép leány! Tövisek hajoljatok félre, ne sebezzétek-meg kisded lábait! Csak öltözetébe akadjatok, hogy a' kedves itt múlasson. De ah, siet tőlem! A' lenge nyúgoti leblek ellene szegzik kérésemre magokat: de csak ruhája szállong visszafelé; téged, félénk leány, téged nem tartóztathatnak! Leszedem e' fa'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

legszebb szemeit, 's ablakodra függesztem eggy kosárban a' holdnak szép fénye mellett. Nem lesz, ha szívesen fogadod, nem lesz senki nálamnál boldogabb. De te sietsz előlem? ah, a' fák mingyárt elfognak szemeim elől! Még látom öltözeted' vég szélét; de most, ah, most árnyékod' széle is eltűnt már!

Így énekle a' pásztor a' cseresznyén. Szemérmesen mentem-el a' fa mellett: de lopva csakugyan felpillantottam reá; 's ah! sűrü levél miatt senkit nem láthaték. Ha aludtam e mihelytt béestveledett? Azt, úgy e, nem gondolnád? Nem sokára előjöve eggy fiatal pásztor; tisztán fénylett a' hold; jól láttam midőn rostélyomra köté kosarát; a' hold az ő árnyékát mellém vetette az ágyra úgy hogy egészen elpirúltam. 'S mihelytt elméne, felköltem; illő vala megtudnom ha nem álmodtam e; 's leoldottam a' kosarat; a' legízletesbb cseresznye volt benne; soha nem ettem édesebbet; 's a' csapodár! rózsabimbót 's myrtuszlevelet rakott közzé. De ki

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vala a' pásztor, kíváncsi leány, azt neked még most meg nem vallhatom.

DAPHNE. Mintha vágynék is reá hogy mondd. Te titkolódó vagy. — Hogy az a' bátyám volt, elhallgathatod; ismerem kosarát; azt én adtam neki. Mint a' rózsafők az ő cseresznyéji között, veres kezdesz lenni, homlokod' fürtjein kezdve szint'-addig a' hol a' víz játszik szép mellyeden, 's oldaltt pillantasz. Ölelj-meg, titoktartó leány, 's szeressd a' bátya mellett húgát is.

CHLOE. Elmondtam volna-e neked legféltőbb titkomat ha nem szeretnélek?

DAPHNE. Hogy fecsegésed gondba ne ejtsen, követem példádat, 's azt mondom-el helyébe neked, a' mi szívemben legmélyebben űl. Az elmúlt hó' kezdetén az atyám áldozatot nyújta Pánnak, kérte Menalkot, ifjúsága barátját, jelenne-meg nála az áldozat' napján. Menalkkal eggyütt a' fija, Lykász, is eljöve. Elkezdődék az áldozat, 's Lykász kettős sípot fútt; tudod hogy azt senki nem fújja úgy mint ő. Fejér

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

öltözetén aranyszín' fürtök folytak-széllyel, 's innepisen felcsínosítva, szép volt mint az ifju Apollon. Az áldozat után vígan akaránk bérekeszteni a' napot; de hallod? valami megzördűlt a' csalétban 's közelebb jő.

CHLOE. Ah, mindég mindég közelébb! Nymphák, védjetek! Vállainkra hamar leplünket; szaladjunk!

'S a' megrettent leányok szaladtak, mint a' félénk galambok ha feléjek csap az ölyv. Pedig csak eggy szomjú őz közelíte a' patakhoz.

MENALK ÉS ALEXISZ.

Ősz vala Menalk. Nyolczvan év repültel immár feje felett; ezüst volt haja tar homlokán 's szájának kerületén, 's bot gyámolítá tántorgó lépteit. És valamint a' ki nyári-napi munkája után gyönyörködve űl az est' hűsében, hálákat ad az Isteneknek, 's úgy várja a' csendes el-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

alvást: így valának a' Menalk' napjai is az Isteneknek 's a' nyugalomnak szentelve; mert ő nem henyélt, 's jól tett másokkal, 's békével és vídámsággal várta a' sír' csendét. Áldást látott szállani gyermekeire; gazdag nyájat adott nekiek, 's szépen elnyúlt mezőket. Szíves szorgalommal vetélkedtek ők egymással kedves Öregjeknek múlattatásán 's kisded korokban tett dajkálkodásainak visszonzásában. Nem is hagyják azt soha fizetetlen' az Istenek. Gyakran kunyhója előtt űle, vagy napra-fekvő tornáczában, honnan jó-munkáju kertjét nézte, vagy a' szem előtt eltűnő messzeségben a' mező' munkájit 's gazdagságát; néha pedig a' mellette elmenőkkel eredt nyájas beszéllgetésekbe; tőlök hallá a' szomszédban történt változásokat, 's szokásaik 's rendtartásaik eránt értekezett. Illyenkor öszvegyűltek körültte unokácskáji. Ő ítélte-el gyermeki versengéseiket, 's jótétre tanítgatta 's engedelmességre, 's szelídségre emberek és a' legapróbb féreg eránt is; 's já-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ték jaik közzé hasznos tanulságokat szőtt mindenha. Maga faragá nekiek játszó szereiket; szűnetlen' reá jártak: csináld ezt amazt nekünk, édes szép-apó! 's ha készen vala a' mit kívántak, hálásan csókolták, 's vígan zsibongtak körűlötte. Sípot tanítá őket nádból hasítani, 's furuglyácskákat, 's maga sípolta-el nekiek a' dalt mellyel a' nyájat ki a' legelőre vagy vissza a' legelőről vezérelje'k. Énekeket tanultatott velek; az apróbbak énekelték, a' nagyobbak sípolták, 's hasznos intésü regéket mondogatott nekiek. Illykor figyelve űltenek mellette a' küszöben vagy kivül a' porban.

Így űle egykor küszöbén, 's eggyike unokájinak, Alexisz csak maga űle mellette; gyönyörü gyermek, még csak tizenhárom tavaszt látott; az egésség' rózsaszíne piroslott orczájin, 's haja arany fürtökben göndöredett. A' mással való jótétel' 's a' nyomorúságban epedők' felsegéllése' örömeiről szóllott neki az Öreg, és hogy azon örömhez semmit

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nem lehet hasonlítani mellyet szívünk érez midőn jólteszünk. A' tisztában felkelő nap, a' piros esthajnal, a' hold' tele karimája gyönyörrel tölti-el mellyeinket: de, fiam, édesbb, sokkal édesbb ez az öröm. Könyűk omlottak-le a' szép gyermek' orczáján. Gyönyörködve nézte azt az Öreg. Fiam, ugymond, te sírsz? 's mosolyogva tekintett szemeibe. Ezt bizony nem egyedül szavaim okozzák. Mellyedben kell lenni valaminek, a' mi e' cseppeket fakasztgatja.

Alexisz letörlötte orczája' pirosáról a' cseppeket, de szeme újakat fakasztott. Ah! kiálta, érzem, érzem egészen; nincs semmi édesebb mint mással jól tenni.

Menalk lágyúlt szívvel szorítá-meg az ifju' kezét, 's így szóllott: Homlokodon, szemeiden látom, hogy tégedvalami egyéb indít sírásra mint a' mit móndottam.

Tétovázva tekintett oldaltt az ifju. Avagy nem eléggé hathatós e a' te be-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

széded, atyám, harmat gyanánt gyűjteni orczáimra a' könyűket?

Látom, ugymond Menalk látom hogy előttem titkolódol; 's talán most először az eránt a' mi mellyedet emelinti, 's már nyelveden lebeg.

Alexisz elfakada sírva 's ezt mondá: Elmondom tehát, atyám, a' mit eddig zárva tartottam szívem' rejtekében. Csak félig, jó így oktatál te bennünket, a' ki az elkövetett jóval kérkedik; ezért akartam elhallgatni mi dagasztja mellyemet, 's mi érezteti velem hogy a' jótét valóan legédesbb öröme az életnek. Eggyik juhunk a' legelés alatt elmaradott a' nyájtól, 's én elindúlék, felkeresni azt a' hegyekben; 's a' hegyekben valamelly nyögést hallék. Közelebb mentem a' nyögés felé, 's eggy embert láttam-meg. Nehéz nyalábot vett vala le válláról, 's letette a' kiaszott földre. Tovább úgy sem vihetlek, ugymond; szűkön-tengés az én életem, 's keresményem sanyaru munka. Már régen tévelygek e' teherrel a' forró melegben, 's

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nem találok sem valamelly forrást szomjúságomat enyhíteni, sem gyümölcsöt, hogy éhségemet csilapítsam. Istenek! csak vadon erdőt látok magam körül, 's nincs ösvény melly az enyémekhez vezérljen, 's lankadt térdeim nem bírnak tovább. De, Istenek! nem zúgolódom; ti még mindenkor kisegéllltetek engem a' veszélyből. Így szólla, 's erőnélkül rogyott terhére. Én hallottam hogy ezt mondotta lopvást megfordúltam 's visszatértem kalibánkhoz, tele raktam eggy kosarat mind fris mind aszu gyümölccsel, megtöltöttem jó tejjel a' legnagyobb palaczkunkat, 's sietve mentem ismét az erdőbe, 's még ott találtam az embert. Elnyomta vala az álom. Tipegve vonultam melléje, a' palaczkot és a' kosarat letettem mellette, 's visszatértem a' bokorba. Nem sokára azután felserkent, reá vetette terhére szemét, 's így szólla: Melly édes az álom' enyhítése! Mostan már majd tovább próbállak emelni; úgy is puha párnám valál; a' kegyes Istenek talán valamelly

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

patak' zuhogásához vezérlik lépéseimet; talán valamelly kalibára akadok mellynek jószívü gazdája fedele alá fogad-be. Ekkor vállára akará emelni a' csomót, 's szemébe ötlött a' palaczk és a' kosár. Keze elejtette terhét. Istenek! kiálta, mit látok? Ah, éhen ételről álmodom, 's midőn felnyitom szemeimet, semmi sincs előttem többé. De nem, Istenek! ébren vagyok! Ekkor hozzá nyult a' gyümölcshöz. Ébren vagyok! ébren vagyok! Oh, melly Istenség, melly jóltevő Istenség teszi e' csudát? Először is teneked töltöm ezt e' palaczkból, neked nyújtom áldozat gyanánt e' két legszebbik almát. Fogadd kegyesen hálámat mellyel szívem erántad eltölt! Így szólla, leűlt a' kosár mellé, 's víg örvendéssel 's bőv sírással ette az almákat. Enyhűlve költ-fel mostan, 's még eggyszer adott hálákat megtartása miatt. Vagy talán valamelly szánakodó halandót vezéreltek ide az Istenek? Oh, miért nem engedtetik nekem őtet látni, ölelni? Hol vagy te, hogy áldhassalak jó isméret-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

len? Oh, áldjátok-meg őtet, Istenek! őtet és az övéit, 's mind azt a' mi hozzá tartozik! Én meg vagyok elégítve. Elviszem e' gyümölcsöt; egyenek belőle feleségem és gyermekeim, 's áldják víg sírással ismeretlen jóltevőjöket. Ekkoron elindúla. Én sírtam örömemben, elébe szaladtam a' bokrok között, 's leűltem az út' szélén hol neki elmenni kellett. Eggyszer eljuta hozzám. Köszöntött, 's ezt tudakolá: Édes fiam, nem látál e valakit itt a' hegyen, eggy kosár gyümölccsel és eggy korsó tejjel? Nem, felelék, nem láték senkit itt a' hegyen, eggy kosár gyümölccsel és eggy korsó tejjel. De beszélld-elő, kérlek, mi hoza téged e' sivatag erdők közzé? Szerencsétlenűl kelle megtévedned; mert ide nem vezet út. Valóan szerencsétlenűl, fiam; és ha valamelly kegyes Istenség, vagy talán eggy jószívü halandó, meg nem mentette volna éltemet; megáldják, tudom, érette! éhen 's szomjan vesztem volna el. Hadd vezesselek-ki tehát az erdőből, mondám. Add nekem terhed'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

úgy könnyebben jöhetsz utánam; látom elfáradtál. Vonakozva adta nekem terhét, 's én kivezettem az útra. 'S íme, atyám, ez az, a' mi engem még most is sírásra fakaszt. Csekélység az, 's fáradság nélkül esett, a' mit vele cselekedtem; és még is a' szerént vídámít mint a' környet a' napfény. Vajmi boldog a' ki mással sok jót közölhet!

Az Öreg ált'ölelte a' fiút, eltelve a' legédesbb örömmel. Oh, kiálta, már örömmel szállok sírbe! mert kunyhómban hűséget 's isteni félelmet hagyok magam után.

A' ZIVATAR.

Azon előhegyeken hol a' csátés Tifernusz a' tengerbe lefoly, eggyütt ültenek Lákon és Battusz, teheneknek őrizői. Fekete borúlat emelkedett előttök; a' fák' tetőjin rémítő csend űlt, 's a' fecskék és tengeri-madarak rettegő nyugta-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lansággal repdestek. Már haza eresztették vala csordájokat a' legelőről, 's magok a' borúlat' rettenetes közelítését 's a' támadó vészt maradtak nézni. Félelmes ez a' csend, monda Lákon. Nézzd, a' hanyatló nap ama' felhő megé rejtőzik, melly a' tengerszélen, mint valamelly hegy, kél.

BATTUSZ. Fekete előttünk a' végét-nem-látható tenger. Még most csendes, de nem sokára rettenetes hánykódássá változik. Homályos zajgást hallok messzéről, mint a' veszélybe-süllyedt szerencsétlenek' riadásai.

LÁKON. Tunyán mozdulnak a' fellleghegyek; mindég feketébben, mindég félelmesebben emelik-fel, túl a' tengeren, fejeiket.

BATTUSZ. Jobban jobban hallatszik a' homályos zajgás. Éj feküdte-meg a' tengert; már elnyelte a' Dioméd' szigeteit; nem láthatod őket többé! Csak a' lámpatorony' tüze csillog ama' fokon, ki a' rémítő setétbe. De im' kezdődik a' szelek' üvöltése is; nézzd miként tép-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

delik a' felleget, mint emelik, mint tolják zúdúlva felfelé. Neki-feküdtek a' tengernek, 's hányják a' szörnyü hullámokat.

LÁKON. Irtózatos a' közelítő zivatar. De végig-nézem dühösködését, Rettegő mellyemet félelemmel elegy öröm tölti-el. Ha kedved van, itt maradhatunk; hogy menedék hajlékunkba érjünk, arra kevés idő kell.

BATTUSZ. Légyen; én veled várombe. Már főnk-felett a' fergeteg. A' dagályos habok partunkat csapkodják, 's a' dühödt szelek üvöltve mennek-keresztül a' meghajtott fabérczeken.

LÁKON. Nézzd mint háborganak a' habok. A' felhőkig feccsentik tajtékjokat, 's iszonyu szirtfalak gyanánt emelkednek felfelé, 's remítve rohannak a' mélység' örvényébe. A' mennykő rajtok lobban-fel, 's sárga színben világítja a' borzasztó látmányt.

BATTUSZ. Nagy Istenek! ah, amott eggy gálya! Úgy űl a' habokon mint a' jegenye' magas tetőjén a' kis madár. Jaj,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nézzd, merűl! Hol van immár? Hova levének benne a' boldogtalanok? Ah, a' mélység' fenekén vannak!

LÁKON. Ha szemeim meg nem csalnak, most ama' habon ütődik-elő. Istenek! oh tartsátok-meg őket! Jaj! nézzd, nézzd, egész teherrel szakad reá a' szomszéd hab. Esztelenek! mit akartatok hogy elhagyván hazai partotokat, éh habokra ereszkedtetek? Nem vala e elég éleménye honnotoknak titeket is eltartani? Kincset kerestetek 's gazdagúlást, 's inséges halált leltetek.

BATTUSZ. Honni partotokon fognak hasztalan' síránkozni szüléitek, társaitok, magzatitok. Haszontalan' nyújtanak majd áldozatokat visszaérkezéstekért a' templomok' oltárain. Sírotok üresen marad, mert az ormadarak megemésztenek a' partokon, ha a' tenger' csudáji fel nem falnak. Oh Istenek! engedjetek ezután is csendes nyugalmat nekem szegény hajlékomban! Megelégve kevéssel, gyalmom tápláljon engemet, kevés nyájam és szűk mezőm.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

LÁKON. Büntessetek-meg engem, nagy Istenek, mint ezeket büntetétek, ha szívemből telhetetlenség fog valaha felsóhajtani! ha valaha többet kívánok mint a' mim vagyon, nyugalmat 's mértéklett élelmet!

BATTUSZ. Menjünk-le a' partra; eggynémellyet talán kivet a' hab. Ha még van élet benne, örűlni fogunk hogy általunk megtartatik; ha pedig megholtanak, csendesítsük-le árnyaikat, nyugalmas sírt adván tetemeiknek.

'S lementenek a' partra. Eggy szép ifju meredten feküdt a' fövenyen. Sírva temették-el a' parton. Evezők és karfák valának elszórva körültte, 's eggy ládát is leltek a' deszkák között. Felbontották a' ládát, 's temérdek kincset találtak benne. — Mit csinálunk ezzel? kérdé Battusz.

LÁKON. Meg fogjuk' tartani; nem hogy gazdaggá tégyen; ójjanak attól a' nagy Istenek! de hogy visszaadhassuk ha birtokosa keresi, vagy valaki más, kinek reá szüksége lesz.

Használ-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Használatlan' hevert sok ideig nálok a' kincs; nem kereste senki; 's eggy templomot építettek rajta a' parton. Hat márvány szobor tartotta a' tornácz' homlokfalát, 's mélyjében a' Pán' képe álla. A' Megelégedésnek volt az szentelve, és tenéked, jóltevő Pán.

A' FÉLTÉKENYSÉG.

A' legdühösbb indúlat a' féltékenység. Ez a' légmérgesbbike azon kígyóknak mellyeket a' bosszús Erynniszek hánynak a' szivekbe. Ennek mardosásait érzette Alexisz. Szerette Daphnét, 's Daphne is szerette őtet. Szép vala mind a' leány mind az ifju; ez férfisan barna: amaz fejér és ártatlan mint a' liliom, ha szép kebelét felnyitja a' kelő napnak. Örök hűséget eskének vala egymásnak; 's úgy látszott hogy Vénusz és a' Szerelmek reájok akarják kitölteni boldogító ajándékjaiknak mindenikét.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Az Alexisz' atyja sullyos betegségből kezde felépűlni. Fiam, monda; fogadást tettem hogy hat juhot mutatokbé az Egésség' Istenének. Menj-el templomába, 's áldozzd-meg a' juhokat. Két hosszú napi járóra volt a' templom. Alexisz sírva búcsúzott-el kedvesétől, mintha valamelly széles tengeren kellett volna ált'eveznie, 's szomorúan hajtotta maga előtt a' hat juhot. Sóhajtozott, mint a' gerliczék; szép mezőken ménekeresztül, de nem látta szépségeket; gyönyörü tájak nyúltak-el szemei előtt, de gyönyörü-voltokat nem érzette; csak kedvesét látta; a' kunyhóban látta őtet, a' forrás mellett látta, nevét hallotta nevezni, 's sóhajtozott. Így méne ő juhai után, 's zúgolódott hogy nem gyorsak mint az őz, 's végre eljutott a' templomhoz. Meg vala ölve az áldozat, bé vala mutatva az Istennek, 's Alexisz a' szerelem' szárnyain sietett honnja felé. Eggy bokorban mélyen lábába méne a' tövis, 's fájdalma miatt alig vánszorgott az első kalibához. Eggy jószívü pár szállást

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ajánla neki, 's gyógyító szereket rakott sebére. Istenek, melly szerencsétlen vagyok én! így nyüzsögött szüntelen', búslakodott, 's számlált minden pillantást. Olly hosszúnak tetszett neki minden óra mint eggy hosszú téli éj, 's végre valamelly visszás Istenség a' féltés' mérgét belé öntötte szívébe. Istenek, melly gondolat! így mormogott, 's tüzesen hányta-széllyel szemeit maga körül. Daphne feledhetne e engemet? Rettenetes gondolat! De a' lyányok lyányok, 's Daphne szép. Ki nézheti őtet epedés nélkül? 'S nem rég olta jár e immár utána Dámon is, 's dala szívreható; senki nincs az egész tájon a' ki úgy fújja a' sípot. Osztán kalibája közel van a' Daphneéhez; a' kettő köztt csak eggy kies árnyék nyúl-el. Oh, távozzál irtóztató gondolat! te mindég mindég mélyebben eszed-be magadat szívembe, 's éjjel nappal kínzasz! Beteg képzelete gyakran elébe terjeszti, mint siet Daphne az árny alá, hol Dámon a' forrás mellett neki és a' Visszz-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hangnak énekli szerelmes panaszát; látatja vele epedő szemét, 's látja miként lágyúl-el általok; vagy hogy miképen szunnyad az öszvenőtt ágak alatt; Daphnisz megsejti, siet az árnyba, mellé suhan, 's részegült tekintete bátran szegzi magát deli tagjaira. Lehajlik, csókolja kezét, 's Daphne fel nem ébred; orczáját csókolja, szép ajakához érteti száját. 'S fel nem ébred! kiálta Alexisz elmérgesűlve. Oh én boldogtalan! De miért vesztem magamat illy irtózatos képzeletekkel? miért találok új okokat gyötrésemre? Hogyan gondolok, én hálátalan, felőle olly lépést melly feddhetetlen erkölcseit bántja?

Már hatodik nyomorú napja tölt, 's még sem hegedett-be sebe. Általelelte jóltevőjit. A' mit marasztásra szívesség mondhat, azt ezek mind mondották neki. Haszontalan! űzőbe véve a' Fúriák által, ment, a' hogy' sebe miatt mennie lehetett. Estve vala, 's a' megteljesedett hold egész fényében ragyogott. Messzéről kilátta a' Daphne' hajlékát.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Hah, távozzatok, távozzatok gyötrő képzetek! amott lakik a' ki engem szeret, 's még ma, ah! még ma karjai köztt fogok sírni! Igy szólla, 's sietve ballagott a' Daphne' kunyhója felé. De a' szőlőszín alól, melly a' kunyhó' ajtaját árnyban tartotta, kilépni látá kedvesét. Ő az! ő az! Daphne, te vagy! Karcsu növésed, könnyü lépéseid, fejér öltözeted mutatják hogy te vagy. Ő az, ő! o Istenek! De hova illy későn? Nem bátorságos erőtlen leánynak éjjel mezőre menni. Talán ugyan énelőmbe hajtja a' nyugtalanság. Ezt mondotta.

Azonban eggy ifju jöve-ki a' színből, 's Daphnéhez csatolta magát, 's nyájasan karjára vette. Az ifju eggy kosár virágott nyújta neki, 's a' leány azt édes mosolygással fogadta-el. Igy menének a' hold' fényében a' templom felé. Felgyúladva nézte őket sok ideig haladni Alexisz. Istenek! kiálta; mit kell szemlélnem! Ah, igen is való a' mi képzeletemet gyötré! Valamelly szánakodó Istenség nyilatkoztatta-ki előt-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tem melly veszély érend. Oh, én szerencsétlen! Ki vagy te, jóltevő Istenség, a' ki ezt nekem kijelentéd? Bosszúlj-meg, kérlek; büntessd-meg szemem előtt hitszegését, 's úgy osztán engedj meghalni.

Egymásba öltött karral méne az ifju és a' leány. Nyájas lassu csevegéssel menének a' myrtuszerdő felé melly a' templomot körülöleli.

A' myrtuszok' árnyába mennek, monda indúlattal Alexisz; azon árnyak alá hol a' hiteszegett nekem örök hűséget eskett. Már az erdőben vannak. Istenek, már nem látom őket! Elrejtve a' sürü bokrok közzé, majd az árnyban űlnek-le. De nem, ismét látom; fejér öltözete villog a' hold'fényében a' fekete törzsökök köztt. Most megállottak; ott tágas udvar 's puha gyep vagyon. Hitetlen! ott űlj-le vele a' hold felé, 's szent fénye előtt eskjetek tilalmas hűséget egymásnak. Oh, űzzenek-el a' Fúriák! De nem; íme a' fülemilék édes énekeket zengenek, 's a' hű gerliczék sze-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

relmesen nyögdellnek körültte! Még itt sem állapodnak-meg; sietnek az Istennéʼ templomához. Közelebb megyek; kihallgatom könyörgéseket.

ʼS bujkálva aʼ myrtuszerdőbe ért. Közelebb jutottanak aʼ templomhoz melly fejér márványoszlopokkal tündöklött aʼ holdʼ fényétől az éjjeli homályba. Hogyan? hát aʼ templomʼ lépcsőjire is mertek hágni? Védheti e aʼ szerelemʼ Istennéje aʼ legálnokabb hitszegést? Igy szóllott, ʼs látta mint lépe-fel Daphne aʼ templomʼ grádicsain. Virágos kosarával ment azon oszlopok alá mellyek aʼ templomot körülölelik; de az ifju kinn maradott az eggyik oszlop megett. Alexisz az erdőʼ árnyában csúszott közelébb aʼ templomhoz. Elborzadva, ʼs kétségesen lépett az eggyik oszlopʼ árnyába, szorosan mellé vonta magát, ʼs látta midőn Daphne fellépett aʼ Vénuszʼ képe elébe. Fejér márványból állott az aʼ holdʼ fényében, mintha istenségéhez illő vonakodással húzná félre magát az imádó halandók' tekintetei elől, ʼs zsá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

molyáról kegyes mosolygással nézett alá az áldozókra. Daphne térdre süllyedt előtte, 's búsan így könyörgött: Halld-meg, kegyes Istenné, oh halld-meg könyörgésemet, védje a' hűségnek! Fogadd kegyesen a' koszorút mellyet zsámolyodra aggattam! Esti harmat 's szemeimnek cseppjei ragyognak rajta. Már hatodik napja hogy Alexisz elhagyott. Kegyelmes Cytheréa, hozzad épen karjaim közzé! Védd minden veszélytől az úton, 's olly épen, olly hű szerelemmel, mint elhagyott, hozzd-vissza karjaim közzé!

Alexisz értette könyörgését. Reá tekint az ifjúra kinek most képére lövellé súgárit a' hold. Az a' Daphne' testvére vala; a' lyány nem merészlett egyedül menni illy későn a' templomhoz.

Alexisz előlépe az oszlop megől, 's Daphne a' leghevesbb öröm' örvendezéseivel, Alexisz elszégyenűlve, dőltek öszvefűzött karokkal az Istenné' elibe.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HARMADIK KÖNYV.

AZ ELTÖKÉLÉS.

Hova téved megsebesült lábam a' tövisen 's sűrűn öszvenőtt gazon keresztül? Istenek! melly rezzentő gyönyör! A' fenyő' verhenyeg törzsöke 's a' cser' vastag dereka magasan üti-ki magát a' boglyas csalét közzül, 's bús ernyőre boltozódik felettem. Melly homályt, melly komoly búslakodást ráztok ti énreám, fekete gallyak? Itt űlök-le, e' reves tölgytörzsöken, mellyet hálóval szőttbe a' repkény; itt, hova még nem tört útat emberi nyom, hol senki nem akad reám, hanemha valamelly magányos madár, vagy az a' méh melly mézét a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szomszéd cserben készíti; vagy eggy Zephyr melly magányában nevekedvén, még nem lebdesett pihengő melly körül. Vagy te, csácsogó patak! hova, hova sietsz te a' kimosott gyökerek' 's cserék' bokros szövevényei köztt? Kísérni fogom habjaidat; talán gazosbb rejtekekre vezetsz. Istenek, melly táj nyúl-el itt szemeim előtt! Eggy meredek kőszál párkányozatján állok, 's letekintek az alattam fekvő völgyre. Ide űlök, e' repedéses szirtdarabokra hol a' csermelye fercsegve omol a' fenyves közzé, 's úgy zuhog mint midőn távolról zeng az ég. Száraz ágak fityegnek szomorúan a' szírtről, mint az embergyűlölő Tímon' komor homlokán az öszvebomlott haj, ki még nem csókolt leányt. Lelépegetek a' völgybe, 's búsan, tévelygő lépésekkel mégyek-el a' víz mel, lett melly a' pusztás völgyen csapong. Idvez' légy, magányos völgy, 's te szép erdő! Itt fogok tévelygeni, kiszáradt fövenyiden, o vízpart! Bánatoknak menedéke, bús erdő, a' te árnyadban fo-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gok én, új remete, keresni nyúgodalmat. Maradj-el tőlem, Ámor; nem akadnak itten a' te nyílaid énreám; nem fogok én többé szeretni. Fenntebb elmélkedésekbe merítem-el itt, e' magányos tájakon, magamat. Isten hozzád, barna leány, te, ki védtelen szívembe szerelmet villámlál! Még tegnap vígan szökdelltél könnyü fejér lepledben körülttem, mint ím e' hab szökdell itt a' napfényen. Te is, szöghaju leány! epedő tekinteted ... ah, nagy erőt, igen nagy erőt vettél te az én szívemen!... 's pihegő szép mellyed ... tartok tőle, hogy azt gyakorta fogom bús elmélkedéseimben látni! hogy érette gyakran fogok sóhajtani! Maradj boldogúl, Melinde, komoly képeddel, mint Pallász, 's felséges lépéseiddel! 'S te szeretett Psychárion, a' ki magadat szemérmesen vonogattad-el csókjaim elől, 's végre még is megcsókolál! Ide rejtem magamat, 's elmerűlve szomoru elmélkedéseim közzé, a' fenyves' éjébe dőlökel, 's kaczagom az ólálkodó szerelmet,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

's a' fák' sikátoraiban fogok tévelygeni, 's... De Istenek! mit látnak szemeim a' part' homokjában? Reszketek. Ah, valamelly leányka' nyoma! Parányi szép láb! Mély elmélkedések, búslakodás, hova lettetek? hol vagytok? Mi szépek voltak léptei! Utána indúlok. Lyányka, lyánka, sietek nyomod után! Oh, ha reád találhatnék! mint szorítnálak karjaim közzé, és... Ne szaladj, édes! Vagy szaladj úgy, mint a' rózsa szalad Zephyrnek csókjai elől. Elhajlik előle, 's még édesbb mosolyodással tér vissza csókjaihoz.

REGGELI DAL.

Szép Reggel, idvez' légy nekem!
Ifjú Nap, idvez' légy!
Ama' setét hegy' bérczein
Villámlik már tüzed.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

'S már a' patak' vizén ragyog,
'S a' harmat' gyöngyein.
Vídámság tér 's szelíd öröm
Közzénk visszá veled.

A' rózsaölben hált Zephyr
Felébred, szárnyra kél,
'S elkésett alvó társait
Hintálva költi-fel.

Minden homlokról oszlanak
Az álmok' sergei.
Játékosan repdestek ők
Az én Chloém' nyakán.

Fel, leblek, fel! szedjétek a'
Legédesbb illatot,
'S repűljetek hozzá vele,
Míg álma nem fut-el;

'S játékra-kelve domboru
Emlőji köztt, 's piros
Kis szája' gödriben, puhán
Csiklandozzátok-fel.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

'S ha felserken, sugjátok-meg,
Hogy még virradta előtt
Sóhajtozám kedves nevét
Itt a' patak megett.

A' SAJKÁZÁS.

Indúl a' sajka melly Chloét
Közzűlünk elviszi.
Ti csak, Szellők, 's kis Istenek,
Ti csak toljátok azt!

Hordjátok gonddal, lágy habok!
Úgy ah, ha szép szeme
Rezgésteken múlat, reám
Fog emlékezni majd.

A' part' kies árnyéki köztt
Zengjen a' tollas nép;
'S a' lenge sás 's a' víg csalét
A' partra vonssza-ki.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Azonban te, maradj simán,
Csendes tó, míg kilép,
'S vigyázz reá; nem űlt soha
Szebb lyánka hátadon.

Mint a' nap, tiszta, melly magát
Kebledben tűkrözi;
Szép, mint a' szép Cyprisz, midőn
Fejér tajtékjain

Gyöngyház-szekérre lépe-fel.
A' víznek Istenei
Elhagyták a' játékot, el
A' tenger' Szépjeit.

Nem nézték Elsárgúltjaik'
Csalongatásaikat;
Csak Cypriszt nézték, míg vizek'
Síkjáról partra szállt.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

KESERGÉS.

Kegyetlen, álnok Ámor!
Én kertem' szögletében
Még a' tavasz' kinyíltán
Oltárt emeltem néked!
'S zöldellő myrtusággal
Övedzettem körűl azt.
'S nem volt e minden reggel
Harmattal-tölt bokréta
Tenéked bémutatva?
Ah, mind haszontalan volt!
Ím tépi a' dühödt szél
Berkeinknek ékességeit,
'S ő, mint tavasz' kinyiltán,
Fagy most is énerántam!

CHLOÉHEZ.

Tegnap, Chloe, midőn felénk eggy rózsalevél úszott a' légen midőn körültünk az az édes illat terjedett-el, elbeszéllem

széllem neked mit láttam én, a' mit te nem láthattál. Midőn én ölelő karokkal űltem melletted, midőn elragadtatott tekinteteim 's sóhajtásaim beszédesebbek voltak rebegő nyelvemnél, akkor én... mert minékünk Költőknek sok engedtetik látni ... akkor én a' rózsalevelen a' kis Ámort láttam. Úgy állott rajta, mint a' tengerek' Istene áll gyöngyház csigáján, 's könnyü szekerébe Zephyrek valának, kisebbek mint a' picziny méh, fogva. Szép volt a' kis Isten, mint eggyike tekinteteidnek, 's nyájas mint mosolygásod. Egyenesen mellyednek intézte szekerét, 's megállott ruhád' szélén. A' Zephyrek virágaid közzé szökdöstek, mellyek játékos árnyékokat hintettek mellyedre. Ki szállt a' kis Isten, 's fellebegett emelkedő mellyeden, 's a' közepében... oh, melly gyönyörködve dőlt-meg ott! Hatalmas Istene a' szeretetnek! így fohászkodám hozzá alattomban; leghatalmasbb az Istenek között, oh, halld-meg kérésemet! A' te hatalmadat még soha nem

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

érzette halandó mint érzem. Jutalmazzd-meg végre hosszas szenvedéseimet! jutalmazzd-meg azokat eggy Költőnek a' ki hatalmadat mindenkor tisztelte. Ne engedd hogy a' Chloe' szerelme melly most olly hathatósan szóll szemeiből hozzám, szívében valaha elaludjon. Mi könnyü, vajmi könnyü lehet annak hívtelenné lenni a' kiért minden szív dobog, valamerre győzhetetlen kecseit szemlélteti! Oh, hallgass-meg, hallgass-meg, leghatalmasbbika a' naggy Isteneknek!

Ámor eggyik karjával liliomfejérségü mellyedre támaszkodék, jobbjával pedig győzedelmes ívét emelte-fel. Őtet a' Grátziák látatlan' nevelték, monda, de csak úgy, hogy én hallhatám; 's minden kellemeit a' kis Szerelmek érlelték tökéletre. Tekintete 's mosolygásai győzelmesek, mint én; eleven az ő tréfája mint tegzem' nyilai; a' ki szóllani hallja, elragadtatik; a' ki látja, szerelemre gerjed. Tégedet szeret, 's minden halandók közzül téged választott magáénak; 's szeretni fog állandóúl,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

eskem azt, diadalmas nyílaimnak mindenikére! ő, a' ki minden kecseket mellyek a' Vénusz' egész seregében külön gyönyörködtetnek, egyetemben bír. O legboldogabbika minden halandóknak!

Így szóllott Ámor, 's lefelé lépdesett a' szép mellyen 's rózsaszekerébe ült. Most, ugymond Gníduszba megyek; ott a' Chloe' képe ragyogó márványban fog az anyámé mellett állani. Ő lesz a' hű szeretet' példánya, 's a' ki állhatatos tüzet táplál szívében, virágkoszorúkat fog oltárán néki áldozni.

Ekkor újra fellebbene a' rózsalevél, 's elúsza előlünk. Te láttad néma álmélkodásomat; de szertelen örömemet ki nem mondhatám. Szívemhez szorítottalak, 's sóhajtva simúltam mellyedhez.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EGGY SZIRTPATAKHOZ.

Zöld árnyban itten szólla egyébkor
Víg elragadtatás reám?
Sűrű bokraid közűl omolt e
Alá, te szirt, e' csermelye?

Ím, a' holott porrá szakadva
Tajtékban hullt alá vized,
Most a' kivájt szirt' homlokáról
Eggy izmos jégszobor fityeg.

Melly puszta, melly tar e' csalét most!
Hol a' lombok' ernyőjiben
Zephyr 's virágok kergetőztek,
'S a' halkkal-ingó gallyakon,

Hogy az eltűnt napsúgárok
Köven 's habon 's puha mohon
Szikrák' módjára csillogának.
Csalét, be puszta vagy te most!

De majd előjön a' tavasz, 's rád
Zöld boltokat szövet megint,
'S kútfőd' megnyitja, hogy belőled
A' vízzel enyh hűsség fakad.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Fogadj-el akkor árnyaidba,
Hol semmi gond fel nem talál,
Te vízomlás, 's ti sűrü bokrok,
'S ti kedves fekvők a' mohon!

Úgy 'majd mind völgyről mind halomról
Mind az erdők' setétiből,
Úgy majd minden kinyilt virágról
Szívemre vígadás repül.

'S oh kell e nékem a' királyok'
Pompájikat irígylenem,
Midőn melletted a' patakban
Libeg a' borral-tölt palaczk?

'S midőn én csendes árnyaidban
Dallom a' lelkes éneket,
Melly únokám' szivében is
Vígságnak zengi hangzatit?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EGGY SCHWEITZI IFJÚ' DALA fegyverbe öltözött kedveséhez.

Mi ez? mit lát a' kétes szem?
Kedves, Kedves, te vagy?
Mint önti rezgő fényeit
Fején a' vas sisak!

Lebegve nyúlnak-fel fejér
'S piros-szín tollai.
Eggyütt lebegnek gesztenyés
Hajfürtjei velek.

Vállát pánczél borítja be,
'S szép keble' díszeit.
Irígy pánczél, te nem hagyod
Most látnom mint piheg?

De ah! viszont szép czombjait
'S kis lábát láthatom,
Mellyet egyébkor a' redős
Lepel sarkig fedett.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Szép lyány, te nékem ollyan vagy
Ez öltözet alatt
Mint a' szép Éden' ajtaján
Az Őrangyal vala.

Rettenté a' gonoszt, de a'
Jámborra nevete.
Igy szép szemed az ellenség'
Sergét; de reám nevet.

Ama' dühödt csoport' nyila
Feletted sújtson-el!
Csak a' kis Isten' hév nyila
Sebhedje szívedet!

A' FALÁB.

Eggyike azon hegyeknek hol a' Rutapatak zuhogva omol a' völgybe, eggy fiatal pásztor kecskéket legelt. Öblös-hangu furuglyája hét Echójit múlattatá a' szirtfalaknak, 's vígan zengett-végig a' völgyen. 'S íme eggy embert láta fel-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

felé jődögélni a' hegyen, öreg volt az ember, 's hajai fejérek voltanak; nehezen mászta a' hegyet, mert az eggyik lába fából volt. Közelebb vánszorgott az Öreg a' fiatal pásztor felé, 's leűlt melléje. Csudálkozva meresztette szemeit sokáig a' falábra az ifju pásztor. Fiam, így szólla hozzá mosolygva az Öreg, te az illyen lábbal, úgy e, igen csak oda le maradnál? Látod, én minden évben feljövök eggyszer ide. Ez a' láb, úgy a' mint itt látod, érdemesebb mint sok knak a' kettője, azt nekem elhiheted. Érdemesbb, jó apó? Az meglehet! de tudok annyit benne hogy a' kettő jobban bír. El kelle fáradnod; ha szomjúzol, fris kecsketejet adok neked, vagy, ha úgy akarod inkább, fris vizet hozok eme' forrásból.

Az Öreg. Te jó ficzkó vagy. Elég nekem eggy ital víz, ha értte menni nem sajnálsz. Úgy osztán majd elmondom, mi érte a' lábomat.

'S a' fiatal pásztor felkölt, 's hamar elhozta a' vizet az Öregnek.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Az Öreg megenyhűle. — Hogy, ugymonda, atyáitok közzül sokan forradást viselnek, 's tetemek meg van csonkázva, azért, gyermekek, áldjátok az Istent. Külömben csüggedve eresztenétek-le fejeiteket, 's nem gyönyörködnétek a' nap' meleg fényén, 's nem múlatnátok Echóval. Ime vígság zeng 's eleven öröm mindenszerte a' mezőn, 's eggy hegyről víg dalt hallunk a' másikra. A' Szabadság, a' Szabadság boldogítja az egész tartományt! Valamit szemünk lát, hegy, völgy, erdő, mező, az mind miénk! Örömmel mivelj ük vagyonunkat, 's a' mit gyűjthetünk, örömmel gyűjthetünk, örömmel gyűjtjük-meg.

Az Ifju. Érdemli e hogy szabad ember legyen a' ki feledhetné hogy ezt atyáink vérekkel szerzették?

Az Öreg. És a' ki kész nem volna ugyan azt tenni a' mit atyáitok tettek, gyermekem! — Azon véres nap olta én minden esztendőben feljövök eggyszer ide a' völgyből, de érzem hogy

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

most utolszor vagyok itt. Innen egészen kilátom mint állott a' sereg melly szabadságunkért vítt. Nézzd, emez oldalról tört reánk az ellenség. Soraiban sok ezer dárdák csillogtanak; kétszáz pánczélos vitézis vala közttök; hosszú tollforgók lebegtek sisakjaikon, 's lovaik alatt rengett a' föld. Eggy ízben már megszakasztották vala kisded sergünket, mert mi kevés számból állottunk. Jajgatás hallatszék mindenfelől, 's a' meggyújtott Néfelsz' füsti elfogá a' völgyet, 's búsan szivódott a' hegyek közzé. A' mi Vezérünk a' hegy alatt álla; ott álla hol ama' két fenyőt látod a' sziklákon. Csak nehány legény állt mellette. Még most is látom mint áll ott, 's mint szedi-öszve feldúlt kis seregét; látom mint nyújtja-ki pajzsát; úgy rezgett az mint a' tölgy' erdős ágai a' zivatarban ha az egen villámok harsognak. Mindenfelől őhozzá gyűlengettek elszéllyedteink. Látod ama' patakokat a' szirteken? Hijába veti nekiek magát ellenekbe dőlt-fa, szirtdarab, földom-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ladvány: keresztülcsapnak rajta, 's messzebb haladnak, 's öszvegyűlnek a' völgy' tavában. Így bántak a' mieink. Öszvegyülekeztünk a' Vezér mellé, 's keresztülvágánk magunkat az ellenségi sergen; körülfogánk a' Vezért, 's megesküdtünk hogy vagy győzünk vagy veszünk. Az ellenség toldúlt renddel ütött reánk. Már akkor tizenegyedikszer vertük vala vissza, 's ismét a' hegy alágyülekeztünk. Kisded sergünk szorosan eggyüvé csatlá magát, 's úgy állánkmeg, mint az erős szirt áll itten hátunk megett. De már ekkor harmincz vitéz Schwitzi polgárral megszaporodva csaptunk az ellenség felé, 's úgy omlánk reájok mint midőn valamelly darab szikla elreped, 's nagy erővel hengereg-le az erdőn, 's öszveront mindent valami útjában áll. Az ellenség, elijedvén dühünktől, öszvezavarodott, 's eltaposta egymást. Így nyakaztuk őket, elébb haladánk az eltapostakon, megölteken, hogy újakat ölhessünk. Közöttök valék én is: de a' zavarban reám rohant eggy

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lovas az ellenségi seregből, 's öszveroc-csantotta lábomat. Társaimnak eggyike, a' ki épen mellettem dolgozék, megláta, felvéve vállára, 's kivitt a' csatából. Közel a' csata' helyéhez eggy vén Remete imádkozott boldogúlásunkért. Lássd gondját e legénynek, jó atya! vitézűl viselte magát. Így szóllott, 's vissza tért a' csatába. Megnyertük fiam! megnyertük azt! Sokan közzűlünk úgy húllottak-el a' rakás ellenségen, azt mondják a' kik életben jöttek-ki, mint midőn az arató dől-el estve kévéjére mellyet egész nap vágott. Engem az öreg Barát gyógyíta: de megtartómat nem ismerhettem; nem köszönhettem-meg neki soha hogy élek. Hasztalan' kerestem őtet, hasztalan' tettem szent fogadásokat, hijába jártam szent búcsúkra, hogy valamelly Szent ismertessen-meg vele. Ez életben, tudom, többé meg nem látom; tudom meg nem fogom neki köszönhetni hogy éltemet megmentette.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Sírva hallá a' gyermek az Öregnek utolsó szavait, 's ezt mondá: Ez életben, atyám, azt neki többé meg nem köszönheted. — Álmélkodva kérdé az Öreg: Hogyan mondhatod te azt? avagy tudhatod e te ki volt legyen az én megtartóm?

Az Ifju. Azok szerént a' mit nekem mondottál, az az én atyám volt. Sok ízben beszéllte ő előttem mint folyt-el az a' nagy nap, 's mindenkor ezzel rekesztette-be szavait: Ha él e vallyon az a' társam ki olly vitézűl viselte vala magát mellettem? a' kit kivittem vala a' Remetéhez?

Az Öreg. Szent Isten! 's az tenéked atyád vala?

Az Ifju. Eggy szelés vala itt a' pofáján, (bal orczájához vivé ujját midőn ezt mondotta) azt eggy dárda ejté rajta, talán még azelőtt hogy tégedet kivitt.

Az Öreg. Mikor kivitt, már vérzett pofája. Oh fiam! oh gyermekem!

Az Ifju. Még csak két éve hogy megholt; 's én most bérért őrzöm, mert

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szegénységben hagyott, e' kevés kecskéket.

'S az Öreg megölelte. Hála légyen Istennek! úgymond; így neked fizethetem-meg jóvoltát. Jer, fiam, énhozzám; hagyd itt másra a' nyájőrzést.

'S az ifju leméne a' völgybe az Öreg házához. Sok holddal 's nagy nyájjal bírt az Öreg, 's eggy gyönyörü leány volt örököse. Lyányom, monda az Öreg, az a' derék ember a' ki az én éltemet megmentette a' veszéstől, atyja vala ennek; hozzá adnálak, ha szeretnéd. Szép vala a' leány; szög haj folyt, göndör fürtökben, le fejér vállain, 's szemeiből szemérmes tűz pillogott. A' leányi szokás szerént harmad napig gondolkodott a' leány; de már a' harmadik hosszú vala neki. Kezet ada a' legénynek, 's az Öreg sírt örömében. Adjon áldást az ég reátok, gyermekeim! mondá; most, most vagyok a' legboldogabb ember!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

A' TAVASZ.

Melly symphonie, melly mennyei gyönyör veri-el reggeli könnyü álmomat? Látlak, égből allászálló Öröm! látlak, mennyei ifju, szép Tavasz! Auróra bíborba öltözve hoz-fel keletből. A' víg Tréfa, a' hangos Nevetkőzés, 's Ámor — már nevet a' bokrokra 's mezőkre, hol diadalmait fogja tartani; felemeli feszült ívét, 's rázza a' teli tegzet — és a' Grátziák kísérnek öszveölelkezve, szép Tavasz! A' reggelnek égő súgárain jöszfel, szép sereg. Vígadva gyűlnek-eggyüvé a' madarak a' nap veres fényében, 's zengve fogadnak-el. Erővel tolakodnak-ki bimbójikból az elei rózsák; mindenike első óhajt lenni hogy nyílt kebellel 's édes illattal mosolyoghasson reátok. Tánczaik által hirdetnek a' kis Zephyrek, lerepűlnek a' bérczekről a' völgyekre, fel és alá a' bokrok között és az erdőben, 's pajkosan kaczagnak a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hol a' szerelmes pásztor előtt elárulták a' bokorban leskődő leányt, vagy a' hol a' felszökött tánczosnét pajzán lehelletekkel elpirították. Egymástól elválva repdesnek a' bokrok köztt 's az erdőben és susogva jelentik az alvóNympháknak 's a' barlangokba zárkozott Faunoknak érkezésteket. Botorkázva jőnek-elő a' Szatyrek és Faunok, 's víg hahotával 's a' sokcsövű sippal kiáltják-elő a' Nymphákat. A' patakok' leányai ismét felnyitják medenczéjiket mellyeket télben zárva tartottanak, 's bőven töltik a' fercsegő vizet a' fák' boltozatjai alól vagy a' bébokrosodott halmokról, le a' zuhogó árkokra; keresztülcsapongják a' mezőket, és sima tengerré gyűlnek a' bokrok köztt 's a' sűrü ligetben, 's gyakran ált'ölelik a' feredő lyánykák' tetemeit.

Jer, Tavasz! jer, Örömszerző! Te uralkodál, midőn, társaim, ingadó hajónk, ált'úszá a' sík tengert. Nagy ezüst habok fogtak-körül bennünket; víg Zephyrek játszódtanak velek, 's elébb 's tovább

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tovább űzték hajónk körül, ha oldalára akarának felkapaszkodni, vagy azt erősen csapkodták. Elkergették őket az árnyas partig, hol nevetéseinket vígan kettőzteté a' játékos Echo; elbúttanak ottan az ingó nádasba, 's ismét nekiszaladtak a' hajónak. Akkor, Társaim, ti engemet szőlőnövésekkel Királynak koronáztatok a' parton, 's az Öröm és a' Múlatság közttünk lakoztanak. Akkor is a' Tavasz uralkodott, midőn ama' tetős hegy' homlokán zöld ágakból kalibát építettünk, 's a' fűbe heveredve ittunk, 's egymásnak karjai közttvíg dalokat dalláink. Az erdők' Istenségei hallgattak énekeinkre, 's utánunk éneklették. Most a' sziklás rejtekekben éneklik, körültánczolván a' tele korsókat.

Siess, szép Tavasz, hints virágot pázsitunkra, 's öltöztessd zöldbe az erdőt és a' ligetet! Bacchusz és Szilén nevetve várnak kísérőjikkel; mert hol édesebb a' nevetés mint a' leveles színek alatt? Gyakorta meglátogatja őtet, a' mindenkoron víg Bacchuszt Ámor, az

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

erdők' kívánatos zöldjében; meglátogatják a' Múzák is, mert ő kedveli az éneklést. Vígan dall ollykor maga is; beszélli történeteit, 's úgy nevet hogy a' szőlőkoszoru, melly árnyban tartja fél arczát, fel-felreppen. Előveszi a' tele csészét, 's beszélli miként járt a' távollakó Induszokig; miként verte-meg a' fekete nemzeteket: 's kisded korában a' tengeri tolvajokat mint változtatá delfínekké, 's mint növetett az árbocz és kormány mellé repkényt 's édes bort fercsegő szőlőinakat. Ekkor felhajtja serlegét, nevet, újra hozzá fog a' beszélléshez, 's regéli, mint teremtette a' rózsát. Eggy fiatal Nymphát akarék megölelni, így beszélli azt; de a' leány lenge lépteken szaladott a' virágok' bimbójin, 's ingerkedve kaczagott, látván hogy én szédelegve mégyek utána. Nem is értem volna utól, ha eggy jóltevő tövis a' leány' ruháját meg nem csípte volna. Örűlve futottam ekkor a' leány után, elértem, megcsattantám szép orczáját, 's így szóllottam:

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Lyányka, de ne légy hát eggyűgyü! én Bacchusz vagyok, a' bor' és öröm' Istene; az örök ifju. 'S a' leány engede kívánságomnak, 's meghagyá csókolni magát. Én pedig jutalmúl a' tövishez értetém pálczámat, 's meghagyám neki, teremne olly színű virágot mint a' piróló leány' orczája vala. 'S így leve a' rózsa.

Pán megdől a' mohpárnán, 's támasz-karjára dőjti fenyőággal koszorús fejét. Te szerencsésebb valál, Bacchusz, ugymond, mint én valék, midőn Szyrinxet akarám elérni. Kemény sebet ejtettél te akkor énrajtam, monda Ámorhoz fordúlván, ki még mostan is gonoszúl kaczag a' tréfán. Ő náddá változék! Búsan pillant hét csővü sípjára, 's kantához fordúl, 's borral úzi-el keservét. Ámor is beszélli diadalmait, hogy mint szokta megszelídíteni a' kőszívűeket. Oh mint fogok én majd örvendezni, ha barna leány, tefelőled is diadalmi dalt éneklend!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

AZ ÉJ.

Csendes éj, melly szépen lepsz te meg engemet itt a' mohos köven! Még látám Phoebuszt, midőn ama' hegyek megett eltűnt. Búcsúzva mosolygott vissza a' vékony ködön keresztül melly a' távol szőlőhegyeket, erdőket és mezőket, mint valamelly arany fátyol, bevonta. Elmentét a' sokszínü felhők' bíborában inneplette az egész természet; a' madarak utolsó daljokat éneklék neki, 's bátor fészkeket kerestek; a' pásztor pedig hosszú árnytól kísérve sípolá, akla felé térvén, estveli kedves dalát, midőn elaludtam.

Epedő csattogásod ébresztett e fel, o Philoméla? valamelly bolyongó erdei Isten ébresztett e fel? vagy talán eggy Nympha ki meglátván itt, elijedett, 's a' csalétba szökött?

Oh mi szép minden a' szelídebb szépségben! Melly csendes kénnyel

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szendereg körülttem a' körny! Melly ismeretlen öröm, melly kellemes szédelgés foly-végig emelgő mellyemen!

Remegve tévedez tekintetem a' setét erdőn, megpihen azon világos helyeken hova a' hold a' rengő falevél' szövevényei közt, vagy az ingó fűszálan keresztül, súgárait lövi. Gyakran ijedten szalad-vissza, a' görbe törzsökök' csaló formája 's a' setétben megzördült ágak által elrémítetvén; néha a' tóra fut, 's játékos habjain lebeg mellyek' szikra gyanánt csillognak a' fekete sík felett. Mert Lúna a' fák' aranyszélü levelein mégyen-el, súgár növésü őzeken, vagy csattogó - szárnyu tekervényes sárkányain.

Be édestt illatoztok ti énkörülttem, kis virágok! 's te kivált, szemérmes viola, ki csak éjjel nyitod-meg kebledet, 's balzamillatot terjesztesz magad körül! be édesen illatoztok ti itt a' setétben! Szemem ugyan nem lát, de a' gyönyör mellyet lehelléstekből szívok, ragyogó színetek' kedvessége nélkül is elárúl.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Szendergő Zephyreket rengettek ti puha öletekben, kik a' véletek-játszásban napestig elfáradtanak. Majd ha holnap felserkennek, gyült harmatot lelnek magok körül a' levelek' tiszta csészéjiben.

De melly sipegés, melly rekedt ének jő amonnan a' vizenyős rétek felől? Apró leveli-békák űlnek a' csemeték' ágain 's altató énekeiket dallják, felváltva nehánykor azoknak durvább hangzatjaik által kik a' szomszéd vízben úszó tőkékre másztak, vagy a' nádas posványban hevernek, 's zöld fejeket az ombolyból kiütvén, a' holdra kuruttyolnak; olly kedvetelve csúnya rekegések mellett, mint mennyei zengzetében a' fülmile.

Amott túl a' réten halkkal emelkedik a' bokros halom, hol a' vastagderekú tölgyek alatt játékosan inog a' hold' ezüst fénye 's a' fekete árny. Ottan siet az omló patak. Hallom, hallom zuhogását. Mohos kövekre omol, tajtékozva siet a' völgybe, 's hömpelygő habjaival csókdossa a' part' virágait.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Ott, ah! ott találtam én egykor a' hold' fényében a' legszebb leányt. Végig-öntve feküdt a' szálas fű' virágai közt, könnyü lepleiben, mint a' vékony köd mellyen a' hold általpillog. Szelíd keblében lant nyúgodott, 's szárnyas ujai kedves hangzatokat szedtek húrjairól; szebb hangokat mint Dauliának esdeklő éneke.

Éneklett. Az egész körny innepelette énekléſét. A' fülmile megnémúlva hallgatott. Ámor a' csalétban leskődött ívére támaszkodva 'örömében. Én vagyok a' szerelmek' Istene, én vagyok Istene a' legédesbb örömöknek: de ehhez a' mit mostan érzek, ehhez az édes örömhez kevés hasonlít, a' Styxre eskem! ismért örömeim közzül. Így szólla.

Lúna meghagyá sárkányainak, hogy szárnyokat ne csattogtassák; figyelmezve dőlt ezüst szekere' oldalára 's sóhajtozott. Az isteni Szűz!

A' leány immár nem énekelt. Örvendezve mondotta-el három ízben Echo a' közel és távol üregeknek utolsó

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

zengzeteit, 's a' természet még is figyelt dalára; 's a' fülmile még is némán hallgatott a' leveles gallyakon. Akkor hozzá léptem. Mennyi alak! gyönyörü leányzó! mondám rebegve, 's megszorítottam kezét, 's sóhajtottam. Ő rezzenve süllyeszté-le szemeit, elpirúlt, mosolygott. Ellágyúlva dőltem mellé. Dadogás 's reszkető ajakok festették előtte kibeszéllhetetlen örömemet.

Reszkető kezem könnyü-öltözetü keblében titkos játékokat kezdett; a' másik szállongó fekete hajai alatt fejér nyakát ölelte-által.

Kezem dagadó mellyére húllott. Akkor, érzettem azt, sóhajtott a' lyányka. Epedve vetette-le szemeit, 's reszkető ellenzéssel vonta-el kezemet kelő mellyéről. Balgatagúl hagyám oda mellyét 's a' bíztató diadalt!

O lyányka, lyányka, mit érzek? Ah, tartok tőle, engemet, állhatatlant, örök rabságba ejtettél!

De Istenek, mit lâtok amott a' setét mezőben! Láng lobban a' lobbanó

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

jánggal, kergetik egymást, eggyütt szaladnak, 's villám gyanánt repűlnek túl az erdőn és halmokon-

Ti Istenek vagytok! A' jámbor földmíves retteg előttetek, a' kába bölcs pedig tiszteletlenűl gyúladt gőznek nevez. Jóltevő Istenek vagytok ti. Ti vezérlitek a' megtévedt szerelmest nyugtalan kedveséhez; ti világítotok nekiek midőn bíztos rejtekeket keresnek; néha pedig eltévesztitek a' kaján árúlókat, 's mély dágványba buktatjátok.

De hova lettetek, repdeső Istenségek? Elvakult szemem nem lát többé semmi világot. Csak eggy bogár függ amott, mint eggy parányi lámpa, eggy fűszálon. Euterpe, te beszéld-elő nekem, mert az tudva vagyon teelőtted, honnan van az, és miért, hogy e' kis bogár tüzet hord hátuljában? — Zeüsz eggykor, mint sokszor egyébkor, eggy szép halandó leányba szeretett, de a' féltékeny Júno megsejté férje' tüzét, 's szemmel tartotta. Felgyúladott haraggal követte neki minden léptét. Eggy-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kor a' hold' fénye mellett eggy sűrű erdőben lelte a' nagy Istent, hogy bogárrá változva pajkosan mászott a' szeretett leány' leple' hajtékai között. Sokáig nézte Júno eggy felhőről a' csintalan fortélyt. Egyébkor a' bogár csak bogárért ég: csudálatos hogy ím ez itt lyánykáért gyúladozik! Így szólla epés kaczagással. Azonban Zeüsz eggyszerre Zeüsz leve, 's karjai közzé szorítá a' szép leányt. A' mi ő vala eddig, most te légy az immár! ezt kiáltá-le a' sárga Júno, 's a' szép leány bogárrá változék. Az elrémült Isten' ölelései közzül eggy liliomszárra mászа-fel az új bogár, 's Júno a' gyalázat' emlékezetére az esthajnal' fényei közzül eggyet a' bogár' testébe rejtett, melly azolta eltörölhetetlenül terjed az egész nemre.

Most a' csillagokkal behintett egen parányi felhők kezdenek úszni. Szélek fénylő ezüst, 's rólok a' kis Szerelmek tekintgetnek alá. Harmatot csepegnek azon rózsákra mellyek holnap fejér emlők körül fognak virítani 's a' szőlőtő-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

veknek életet adnak. Mert vajmi gyakorta szolgál e' kettő a' ravasz Isteneknek!

De íme sárgúlnak a' felhők. Miért bújsz-el, Lúna, bús fátyolod alá? Nem nézheted talán, te Szűz! az Istenkék' dévajkodásaikat az ezüst felhőken? Vagy talán valamelly Szatyr Endymiont kiálta reád?

Hints világot útamra, szelíd Istenné! Itt hagyom a' ligetet, 's ama' halomra mégyek hol a' csapongó patakot ifju szőlőveszők borítják árnyokba mellynek messzelátó ormán ernyőm áll, hol gerezdes szőlőveszőim magas boltokban ölelkeznek, hol a' hűs árnyban, a' zöld falnak dőlve, rózsás kelyhek mellett azon dalokat éneklem mellyeket HAGEDORN és GLEIM az örömmel és szerelem' Isteneivel énekleltek.

Amott áll az én kedves ernyőm. Szelíd borzadás elegyedik boltjának homályába, mert azt Bacchusz vette ótalma alá.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Gyakorta hallatszik itt az éjek' borzasztó csendében az ivók' víg dallása 's a' serleg' kocczanásai. A' tévedt útazó megáll, felnéz, meredt szemei semmit nem látnak, megdöbben, 's szent tisztelettel ballag tovább.

Idvezlek, homályt-öntő lugas! Mint nyúltanak-fel gerézdekkel dúzs vesszeji! melly kedves az ő leveleinek zörgése a' hold' szelíd fényében!

Mi az a' mi olly lassan zsibeg leveleid között? mi ugros itt gerezdről gerezdre? Zephyrek, — 's higyjetek a' Múzáknak! — jövendő örömeink' átómjai. Cselédkedő Zephyrek hozzák őket balzamlehellő szárnyaikon, lebdesnek a' kis Szerelmekkel, eggyüvé-gyülekeznek a' szőlőszem' dombján, enyelgenek, 's a' szemek' hézagjai között kergetik egymást. Fáradtan űlnek-le azután seregenként a' lapos leveleken, vagy megfördenek a' rózsák' tavában, 's a' szegfűn szunnyadoznak. Oh, mint kaczagnak, midőn felébredvén, látják hogy

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

őket valamelly szépalaku leány emlőji közzé szállította a' szegfűvel!

Barátim, kik immost, távol éntőlem, tunya álomba sülyedtetek, oh ha most itt volnátok velem! oh ha ernyőmben lámpást láttam volna még messzéről pillogni! Ha dalotokat hallottam volna meg, mint siettem volna közzétek! mint elegyítettem volna szavamat, elrészegűlve az örömben, kerengő dalaitok közzé!

De mi ez, mi lel engem? mit hallok? Víg lárma 's örvendő hahoták közelítenek felfelé a' halmon. Talán Lyéusz az, tobzodó egész seregével.

De nem; oh öröm! titeket látlak, barátim; ti lépegettek felfelé. Rajta, szőlőnövést hajaimra! jertek, űljünk kerekbe. Ki kezdi a' víg bordalt? Harsogva zengjen a' szomszéd bokrok köztt, 's eggy völgy adja-által a' másiknak!

A' barlangban alvó Faun meghallja, 's felserken. Álmélkodva hallgatja dalunkat, felszökik, utánunk dallja, 's tömlőt old.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Phoebusz, ha majd ama' hegy megől arany szekerében előjő, még itt talál bennünket. Ah! így fog majd szóllani, illy boldog nem voltam miolta ismét Phoebusz vagyok. Akkor felhőt gyűjt, 's végig-esőzi a' napot.

A' FŰVES.

Fekete fenyves! te, ki nyílegyenességü derekaidat sűrűn és magasan ütödki setét árnyak közzül! ti terpedt agg tölgyek! 's te folyam, a' ki csillogó mormolással futsz-el ama' kék hegy alatt! nem titeket foglak én most nézelleni. Most engem a' füves fogadjon-el; ez a' csudálást-édemlő világ kicsinyben, véghetetlenül külömböző szépségeivel. Véghetetlen nemü termések! millió külömbségü lakosok! íme némellyike a' fű' labyrinthjeiben csúsz és mász; véghetetlenül külömböznek formájokra 's tetemekre; és még is mindenike itt le-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

li élelmét, itt lakását; polgártársok; jó mindenike a' maga nemében és tökéletes! Melly lassu hömpelygéssel suhansz-el, te kis forrás, a' kékliliom és vízi-rózsa' szálai köztt! Kis gyűrűket kötsz száraik körül, 's meggörbíted őket. Virágokkal egyveleg áll két partodon a' kövér fű, leeresztik fejeiket, 's tiszta folyamatod hűs boltjaik alatt fut-el, 's sokféle színekkel ragyog. Keresztülnézek e' kis berkén a' meghajtott fűnek; oh mint ragyog a' számtalan színü zöld a' nap' súgáraiban! Mozgó árnyat vet eggyike a' másikra; felnyúlt vékony szálak ütik-ki magokat a' pulya fűből, 's csipkézett ágaikkal kérkednek, vagy magasra emelik ingó virágaikat. De te, kék viola, képe a' való bölcsnek! te alant állasz a' fűben, és onnan öntöd élesztő illatodat; nem úgy mint a' szagtalan virágok mellyek a' fű felett elnyúlnak 's bután kérkednek. Repdeső bogarak kergetik egymást a' fű' szálai köztt hamar elveszti őket szemem az árny' zöld homályában; ismét a' verő-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fényre gyűlnek, seregesen repülnek-fel, 's vígan tánczolnak a' nap' melegén.

Melly szép virág hintál amott a' patak megett! mint ragyog égő színe! De nem; kedves csalódás! eggy lepe repül-fel az ingó fűszálról. Veres szárnyan dong-el eggy fekete pánczélú bogár mellettem, 's amoda űl, talán párja mellé, a' mályvarózsára. Csendesedjél-el zörgő patak; ne susogjatok a' levelekkel, enyelgő Zephyrek. Csalódom e, vagy valóan hallom lassú énekeiteket? Igen is, énekelnek; de fülünk tompa érteni lassu zengzeteiket, valamint szemünk az, vékony tetemeik' vizsgálására. Melly kedves zsibongás ez körültem? mitől mozganak a' virágok? Eggy sereg méh szállotta-meg őket; vígan repűlnek-ki távol lakhelyeikből, 's a' kerten és réteken szélednek-el. Válongatva szedik sárga zsákmányaikat, 's visszamennek köztársaságokat gazdagítani; egyenlő szorgalommal dolgozik mindenike; nincs közttök henye tag; zsibegve szállják-meg a' virágokat, 's kutatva dugják

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dugják szőrös fejeiket a' virágkelyhekbe, vagy nagy fáradsággal befúrják magokat a' még ki nem nyílt rózsába; a' rózsa beszívja magát 's elzárja a' kis tolvajt ki kincsét, mellyet talán még csak holnap nyitott volna fel a' kelő napnak 's reszkető harmatcseppnek, előre meglopja.

Amott a' pézmára űl eggy lepe, 's elterpeszti hímes szárnyát. Bíborszín pettyek vannak tiszta ezüstjén, 's arany prémje zölddé változik-el szárnyának szélein. Így űl ő czifrán, 's csínosgatja fejének ezüst csombókját. Szép lepe, nyomd-le a' virágot a' patakhoz, 's csudáld szépségedet. Úgy hasonlítani fogsz Belindéhez ki feledi tűkre előtt hogy neki többnek illene lenni mint lepének. Köntöse nincs olly szép mint a' tiéd; de szint úgy nem elmélkedik mint te!

Melly pajkosságot követtek-el, kis Zephyrek? Egymást-űzve hömpelygenek a' fűvön. Mint a' lassu szél a' tó' csendes habjait, úgy keverik-öszve a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

suhogó fűvet. Tarka lakosaik felreppennek alólok, 's lenéznek eldúlt hajlékaikra. Mostan ismét elcsendesedtek a' pajkoskodók, 's a' virágok és a' zöld fű újonnan magokra csalják őket.

De oh, miért nem rejtezhetem-el mostan! Fedezzetek-el, kis virágok! Imhol jő az ifju Lizidór, arannyal tűzött ruhában; sietve mégy-el a' természet mellett a' paraszt fűven, 's eggy olasz Rondót czinczog. Hijába mosolyog őreá a' természet. Megvénűlt Szép az Lizidór előtt. A' szép Wilhelminéhez siet, kinél a' nagy-világ játékra gyűl eggyüvé. Ott jobban fogja gazdag öltözete a' szemet múlatni mint a' piros esthajnal. Mint kaczag majd felettem ha megsejt hogy én, távol a' csillogó nagy-világtól, a' fűben fetrengek, a' bogarak között! De engedjen-meg kábaságomnak a' Mélt. Úr hogy gazdag ruháját és e' tánczpalotákban tanult módos síklásait nem csudálom; ím' e' fűszálan eggy bogár mász; szánya zöld arany, 's gyönyörűen játsza a' szívár-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vány' színeit; engedjen-meg a' természetnek, a' ki eggy nyomorúlt bogárnak sokkal pompásbb ruhát ada mint a' Mélt. Úrnak a' legkényesbb mesterség adhat.

Oh, melly szép vagy te, természet! mellg igen szép vagy te, még leggondatlanabb míveidben is. Ismeretlen az előtt a' legtisztább gyönyörködés a' ki tunya érzéketlenséggel mégyen-el a' te szépségeid mellett; a' kinek zabolátlan indúlatok 's álörömek által elvetemített lelke ezeket el nem fogadhatja. Boldog a' kinek semmi pironságot nem rettegő szíve ezeket érzi. A' hol mások bután mennek-el, ott ez körül ezer gyönyörűség mosolyog. A' Természet az ő kedvéért szépíti magát; érzékei újabb forrásaira akadnak az örömnek minden ösvényein a' hol mégyen, minden árnyban a' hol múlat. Tiszta 's szelídebb gyönyörködést tölt őneki minden forrás, illatoz őneki minden virág, zeng és suhog neki minden csalét. Nem ízetleníti-el semmi csömör szüntelen' új

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyönyörűségeit mellyeket a' természet szépségei határtalan külömbséggél nyújtanak; szépek azok 's végtelenűl külömbözök legkisebb munkájiban is, 's mindenik hasznos végre való, 's minden tekintetben jó és szép. Boldog, oh boldog, a'ki e' fogyhatatlan kútfőből meríti ártatlan gyönyörködéseit. Az ő elméje vídám mint a' legszebb tavaszi nap; indúlatjai tiszták, csendesek, mint azok a' Zephyrek kik illatokat-lehellve lengenek körültte.

AZ ÉN ÓHAJTÁSOM.

Ha remélhetném hogy eggyetlen óhajtásomat teljesűlve látom-meg — az én egyéb óhajtásaim csak álmok, felserkenek, 's már nem tudom hogy álmodtam; hanemha másnak óhajtok valamit javáért — ha ezt lehetne remélnem: oh, úgy nem óhajtanék bővölködést, sem azt nem hogy atyámfiain uralkodjak, 's ne-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vemet távol nemzetek említgessék. Tölthetném-el bár csendesen és elfelejtve, eggy magányos szögben napjaimat! távol a' város' lármájától, hol az Igaznak kikerülhetetlen kelepczék vannak vetve, hol a' szokás és példák ezer esztelenséget nemesítenek! eggy alacsony kalibában, eggy pompátlan kertben, elrejtve a' híresedés 's irígy szemek elől!

Agg diófák' boltozatjai alatt állana magányos házam, 's ablakai előtt lenge szellők, hűs árny 's boldogító nyúgalom lakoznék. Békés ajtaja előtt eggy kis udvart fognék-fel, 's kútam' vize szőlőernyőm alatt szaladna-el 's eggy kis tóba gyűlne. Ott feredne ruczám sárga fijaival; oda repülnének a' szelíd galambok házam' fedeléről, 's ragyogó nyakokkal kevélykedve sétálnának a' zöld gyepen; míg másfelől az uralkodáshoz szokott kakas kotyogó tyúkjait vezetgetné udvaromon. Eggyszerre repülnének ők az én ismeretes szavamra ablakomhoz, 's csapodár nyüzsögéssel kérnének eledelt hű gazdájoktól.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

A' madarak félelem nélkül lakoznának hajlékom körül a' harasztos ágak között. Bátor szabadságok nem ismerne háborítást, 's nyájas szomszédsággal pipegnének egymáshoz eggyik ágról másik ágra. Kis udvaromnak eggyik szögében méheim' gyékény köpüji állanának, mert én gyönyörködve nézellem az ő munkásságokat. Örömest lakoznának ők énnálam, ha való a' mit a' mezei gazda mond, hogy csak ott szeretnek szállást tartani a' hol csend és nyúgodalom intézik a' gazdaságot. Házam megett tágas kertem volna mellyben az egy gyűgyü mesterség engedelmes segédére kelne a' természet kényes phantaziájinak: de nem támadna ellene, csemetéjit groteszk alakokra nyirbálni. Mogyorócsalét venné körül sövény gyanánt, 's végében eggy vad szőlőernyő állana. Oda rejtezném-el gyakorta a' napnak súgárai elől; onnan nézném az elsűlt-képü kertészt hogy tábláimat miként ássa ízletes veteménynek. Néha, munkára ingereltetvén szorgalma által, ki is ven-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ném kezéből az ásót, 's magam is dologhoz fognék, míg ő félrefordulva mosolyganá kevés erőmet. Vagy a' felbontakozott csemetéket kötném újra karójikhoz; 's eggyütt tisztongatnánk a' rózsabokrot 's az elszórt szegfűk' és liliom' töveit.

Túl kertemen eggy tisztavizü csergeteg szaladná-végig kövér füvet termő rétemet. Onnan gyümlcsösembe folyna oltványaim' törzsökei közzé mellyeket gondos kezem fogna mívelni. Itt eggy tónak gyűjteném-öszve vizeit; a' tó' közepén pedig eggy szigetet hányatnék, 's a' szigeten eggy ernyőt hagynék boltra nevekedni. Ha ezeken felül még eggy szőlődomb emelkednék, a' róna környnek fordúlva homlokkal; 's nehány holdszántásom, görbedt főkkel, volna e okom a' leggazdagabb Uralkodó' éltét irígyleni?

De messze, messze légyen szegény hajlékom Doránt Úrnak nyári kastélyától! Mindég tele van az vendégekkel, nehogy boldogtalan ura a' maga társa-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ságában maradjon. Nála bizonyosan meg lehet tudni ha a' Franczok kezdenek e hadat?. 's mit fogna tenni Mopsz ha Angol király volna? Tölt palaczkok mellett veszik idézet alá a' tudományokat 's boldog honnom' igazgatása' fogyatkozásait, 's pirulni elszokott szemtelenség lebeg az üres homlokokon. Távol legyen magányos lakozásom Orgontól! Az ő pinczéjébe messze földről szivárog a' bor. A' természet neki csak azért szép, mert ízletes falatokat nevel; az ő számára repdesteti őket a' légben, az ő számára bújkáltatja az erdők' sűrűjiben, az ő számára hagyja a' vizekben úszni. Eljött a' városból hogy szabad futást engedhessen bolondoskodásainak. Mennyi nyügöt nem szenved az ember abba' az átkozott városba'! Ott legkisebb mozdúlásomat is látja az ostoba szomszéd. Boldogtalan! soha ne történjen-meg rajtad az a' szerencsétlenség hogy csak eggy nap' is magadban maradj. Mit csinálnál únalmodban? Lelked borzasztó tekintetet vetne önn-magára.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

De ne tarts ettől íme tajtékkal elborított lovak hozzák érdemes barátidat; káromkodva szállnak-le az ártatlan állatról; lármás oktalanság, vad öröm 's zabolátlan feslettség kísérik asztalodhoz, 's végre részeg szédelgés vet véget az undok scénnek. Tetőled még messzebb, szikkadt Harpáx! kinek éh ebek őrzik küszöbeit, 's kikapkodják a' szitkokkal elűzött szegények' kezeiből a' sírással áztatott kenyeret. Nyomorgatott adósod neked a' szegény földmíves messze földre. Ritkán sodródik füst széllyelomlott tűzhelyedről, 's illő is hogy koplalj, midőn gazdagságodat szenvedő szegényeken csikartad.

De hova repül elhevülésem! Térjetek-vissza, kedves képek, térjetek-vissza 's derítsétek-fel elmémet! Vezérljetek oda, hol alacsony kalibám áll. A' jámbor földmíves legyen az én szomszédom füstös vityillójával. Szíves segéd 's barátságos tanács tesz minket jó szomszédokká; mert mi lehet édesebb mint azt látni hogy szerettetünk? mi lehet ví-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dítóbb mint annak a' kivel jól tettünk, hálás köszöntése?

Midőn azt, a' ki városban lakik, fület-öklendő zaj veri-fel álmából, midőn előle a' kelő nap' súgárait elfogja a' szomszéd fal, 's tömlöczre vért tekintetei nem láthatják a' hajnal' bíborszínét, engem akkor a' reggeli fuvallatok 's a' víg madarak' csevegése ébresztenének-fel. Üresen hagynám ágyamat, 's elébe futnék a' feljövő napnak a' hímes rétekre 's a' szomszéd halmokra, 's bérczeiken énekleném örvendezésemet. Mert mi tölt több örömet szívünkbe mint a' szép természet, midőn rendes rendetlenséggel öszvezavarja véghetetlenül különböző szépségeit? Vakmerő ember, hogyan mered te a' természetet messzünnen keresett hímezések által szépíteni? Építs labyrinthet zöld falakból 's ásasd kimért messzes égre hegyesre ollózott ternyőidet; útaid légyenek rostált föveny, hogy lábodat ne gátlja: én részemről a' természetes rétet kedvelem 's a' gazos ligetet. Az ő külömbségeiket 's öszveele-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyűléseket a' harmoniának titkosbb törvényei szerént rendelte-el a' természet, 's lelkeink azt édesbb gyönyörködéssel érezik.

A' soha meg nem járt hegyekre is elmennék, a' fűvek' labyrinthjeibe, a' csermelyék' útat-vesztő szélein. Itt egy setét árny csalna szendergésre, amott eggy omló hegypatak, távol minden emberi nyomtól. Oh, mi igen kedves az, midőn távol minden zajtól, fülünk nem hall egyebet eggy édesen-hömpelygő víz' susogásánál! vagy a' méh' dongását 's a' megszaladott gyék' zördültét. Vagy mikor a' fák' zöld gallyai alatt fekvén, az árny és a' napsúgár mellyemen játszik, 's nyugalmamat semmi nem szakasztja félbe mint a' lassú szellő melly a' poétai levelet ellehelli ölemről; vagy a' kis szöcske, midőn tévedt ugrással reá űl, magát körülnézi 's róla hirtelen' elpattan.

Gyakorta egész éjfélig járnék a' hold' szelíd fényében, mély vizsgálatokba merűlve a' világ' alkotmánya felől;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

míg felettem számlálhatatlan napok' és világok ragyognának.

A' szántókat is meglátogatnám, midőn barázdát-vető ekéjek mellett dallanak, 's az aratók' víg rendeit, midőn munkára-ébresztő énekeiket éneklik, 's hallgatnám víg meséléseket 's eleven tréfájikat. Ha pedig az ősz előjön, 's betarkítja a' fákat, a' szüretelők közzé mennék, a' vígan-zengő szőlőhegyekre. Ottan nézném a' lyánykák' és legények' nevetéseket midőn a' megrakott tőről a' fürtöket tépdesik. Ha meg van szedve az ősz' gazdagsága, víg kurjongatások közzt térnek a' pajta felé, honnan a' sajtó' nyikorgása messzére elhallik. Készen várja őket a' vacsora; hozzá űlnek, 's el vagyon űzve az első éhség, 's ezt most a' szilaj öröm 's a' víg kaczagás követi. A' gazda újra megtölteti kantájokat, 's unszolja a' vígadásra. Akkor elkezdi beszélleni Gyurka, hogy ő messze földre járt, szinte a' Svábokig; s' hogy ott olly nagy házakat is látott egy városban mint nálok a' templom,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

s eggy üvegből-csinált hintót, hat lóval mellynek csak az eggyike is többet érhetett mint mind a' négye a' Molnárnak; 's hogy ott minden zöld kalapba' jár. Soká beszélli ezeket, 's Jankó, könyökére támaszkodva, egészen elfelejtette volna hogy mellette űl Erzsók, ha jót nem koppantott volna orczáján. Most már Péter fog hozzá, 's beszélli hogy az ő szomszédját messze, messze elkergette eggy lidércz, hogy rá űlt a' süvegére, 's lecsapott volna az eszterhára, de elkáromkodta magát. De immár kimennek, 's addig ropják a' tánczot a' hold' szép fényénél míg a' késő éjfél álomra nem szóllítja.

Ha pedig az őszi-esők, a' tél' hidege, vagy a' rekkenő meleg, eltiltanának a' kimeneteltől, kis kamarámba zárkoznám, 's a' legnemesbb társaság múlattatna; a' díszei a' magok' századjoknak! azon nagy lelkek kik bölcseségeket oktató könyvekbe öntötték. Tiszteletes társaság! ők az ő lelkeik' méltóságaig emelik a' mieinket! Ez az idegen nem-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

zetek' szokásaikkal ismértetne meg, 's a' természetnek csuda míveivel a' távol tartományokban; emez a' természet' titkait fedné-fel előttem, 's rejtek műhelyébe vezetne; az előmbe egész nemzetek' állapotját terjesztené, 's történeteit beszéllené-el, dicsőséget és gyalázatját az emberi nemnek; amaz lelkünk' eredeti méltóságát 's tiszteit tenné elébe vizsgálataimnak, és a' gyönyörűséggel teljes rényt. Körülttem a' Régiség' Bölcsei és Poetáji állanának. Az ő útjok az egyenes út a' való Szép felé: de kevesen vannak a' kik azt válasszák; gyáva fejek szédeleg, 's ezrenként térnek az ál arany' és illatlan virágok' útjára. Megnevezzem e a' nehanyat? Te alkotó KLOPSTOCK! és te BODMER, a' ki BREITINGER-rel eggyütt kinyújtád a' Critica' szövétnekét, ellenébe azon ál világoknak mellyek posványra 's kopár pusztaságra csalogatnak. És te, o WIELAND! Gyakran meglátogatja a' te Múzád az ő érttebb-koru testvérét a' komoly Philosophiát, 's rejtett tárgyakat hord-elő

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

legtitkosbb sekrestyéjéből, 's Grátziákká képzi. Sokszor fognak engem szent örömre ragadozni a' ti dalaitok, ti kedvesek! És te is, o te is, festegető KLEIST! Kedves énnekem a' te dalod mint a' vídám naphanyatlás; elcsendesedik szívem midőn hallom, mint ez a' szép körny a' hold' csendes fényében. 'S te o GLEIM! ha víg érzeményeit dallod szíveinknek 's az ártatlan enyelgést. De megnevezzelek e benneteket, ti kevesek? Nem ismerni neveiteket gyalázat; késő unokáink is tisztelettel fogják azt említeni.

Magam is gyakorta leírnám a' dalokat mellyek sétálásaim közben elhevült képzeletemben támadtanak; a' setét berkek' árnyai között, vagy az omló víz körül, 's a' szőlőernyőben a' hold', lassu fénye mellett. Vagy rézmetszetekben nézellném, mint követték a' nagy Mesterek a' természetet; 's ollykor magam is ecsethez nyúlnék, 's ennek szép scénjeit a' kifeszült vászonra tenném által.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Gyakran ajtókopogás hagyatná félbe munkámat. Melly nagy volna örömem ha megnyíltával barátom repülne karjaim közzé! Néha midőn kinnjárásom után magányos hajlékom fele közelítenék, majd eggyenként, majd csoportosan látnám őket felém jődögélni. Akkor eggyütt járnánk-be házam' legkiesebb környeit, változtatott beszéllgetésben, most kifakadt örömmel, majd csendesebben; 's így múlna-el boldog enyelgések köztt időnk. Étkeimnek mellyeket kertem nyújtana, tóm, 's majorom, az éhség adná-meg ízét. Az asztalt haza-tértünkkor a' szőlőernyőben lelnénk, vagy a' nyaralóban, megterítve. Ott múlatnánk néha még a' holdvilágban ís, mérséklett poharak mellett; nevetnénk, víg dalokat dallanánk, hanemha a' fülmile' keserveí merítenének édes andalgásra.

De meddig, meddig álmodozom? Ah, rég olta kerget már téged az én phantaziám, csalfa álom! hiu kívánság! Nem fogom én soha látni beteljesülésed'! Szívünk soha sem elégli-meg állapotunkat,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lapotunkat. Idegen 's tőlünk távol fekvő tájakra vannak intézve szemeink; de labyrinthek zárják-el útjait; sóhajtásokra fakadunk, 's felejtjük látni a' jót melly mindenikünknek útján el van hintve. A' mi igaz boldogságunk a' rény. Az bölcs és boldog, a' ki víg kedvvel tölti-be a' helyet melly neki a' nagy Építőmester által, a' ki az Egésznek plánját rajzolá, kimutattatott. Úgy van, mennyei Rény, te, és csak te vagy a' mi boldogságunk! te örömet 's józan elégedést öntesz, akármelly helyben legyünk, napjainkra. Oh, kit kelljen nekem irígylenem, ha a' te vezérleted a'latt futhatom-meg pályámat? Örömmel halok-meg úgy, azok által siratva kik engemet teéretted szerettek; általatok síratva, barátim! Oh ha majd elmentek sírom' halma mellett, szorítsátok-meg kezeiteket, öleljétek-meg egymást. Itt nyugszik az ő hamva! szólljatok így: szíve tiszta volt és egyenes, 's törekedéseit immár örök boldogsággal jutalmazza az Isten. Nem sokára itt fognak

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nyúgodni a' mi tetemeink is, 's eggyütt isszuk vele az örök boldogságot. Te pedig szeretett barátném, majd ha elballagsz sírom mellett, majd ha az ingó gyöngyvirág halmom felé fog inteni, oh, szálljon eggy hű köny akkor szemeidbe! 'S ha meg van engedve a' boldogúltaknak hogy eggykor lakott tájaikat, 's azon csendes árnyakat hol lelkeiknek méltósága felől elmélkedtek, megjárhassák, 's hátrahagyott kedveseikhez közelíthessenek: oh úgy az én lelkem gyakorta fog lebegni körültted. Gyakorta, ha majd szívedet a' kesergő hűség édes sóránkozásra olvasztandja, ha majd elhúnyt boldog óráidat háládatosan említended, eggy gyenge fuvallat fog érni hév orczádhoz. Szent borzadás hassa meg akkor lelkedet!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER és ALCIMNA.

PÁSZTORI-JÁTÉK.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

SZEMÉLYEK.

PYRRHUSZ, Krisszai Fejedelem, atyja Evandernek.
ALCIMNA, Chloénak gyámleánya.
EVANDER, Lámonnak gyámfija.
ARÁTESZ, barátja Pyrrhusznak, Alcimnának atyja.
LÁMON, pásztor.
CHLOE, pásztorasszony.
MÍLON, pásztor.
A' Pyrrhusz' Testőrjeinek Kapitánya.
Két Udvarnok.
Eggy Tudós.
Két asszonyi-cseléd.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ELSÖ FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

Magány, körülvéve fákkal és bokrokkal.

LÁMON. CHLOE.

CHLOE.

Honnan illy elmerülve, szomszéd? Való hogy nekünk mezei lakosoknak mindég van mit csinálnunk, min gondoskodnunk, ha úgy akarunk látni nyájunhoz, 's kevés földeinket úgy mívelni a' mint illik.

LÁMON. Úgy szóllasz mint eszes és gondos házi-asszony; meg sem sejtjük hogy jőnek 's mennek midőn őket munkában töltjük. Én eggy szent foglalatos-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ságtól térek-vissza; öt fiatal fának zsengéjit mutattam-be Pánnak, mellyeket emlékezetül azon nap' ültettem volt a' midőn Evander, az én gyámfiam, nekem általadattaték. Most tizennyolcz évüek, 's olly szépen virítanak hogy lehetetlen egyebet hinnem mint hogy Isteneink szerencsés kimenetelt akarnak ígérni nekünk általok.

CHLOE. Te kegyes ember vagy, 's azért vagy kedvekben nekik; soha nem feledkeznek-el ők azokról a' kik hívek őeránt ok; de kivált azoknak illik őket tisztelni a' kik valamelly nagy történetet várnak. Végre is mi lesz abból a' mi mireánk itten vár? mert hiszen e' magányban bíztosan szóllhatunk. körültekint. Mit érek én Alcimnából, az én gyámleányomból? ha tudnillik elélek addig míg sorsa elváland. Most van épen tizenhat éve hogy gondjaimra bízattatott. Viseld híven gondját; az neked eggykor szerencsédet fogja csinálni; 's zárd-el kebledben a' titkot. Ezt mond-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ta nekem a' ki őtet kezeim közzé letette.

LÁMON. Isteneink bizonyosan valami nagyot készülnek tenni övelek. Evander a' legszébb ifja az egész tájnak messze földre; olly szép ő mint az a' márványszobor melly a' Delphi templomban áll; 's értelemben 's tapasztalásban az öregekkel bízvást öszvemérkezhetik. Bátorságban, erőben eggy második Herculesz; belé merne fogni az oroszlánba is, 's ki mulja-felül a' küzdésben, futásban 's mind azon gyakorlatokban mellyek erőt 's gyorsaságot kívánnak? Az ő dalai a' legszebbek, 's azt lehetni mondani hogy neki azokat Apoll álmában sugallja.

CHLOE. Épen így mulja-felül minden leányinkat Alcimna; olly szép ő mint a' Chárisok, 's mind bírja azon bájt mellyet leányban keresünk; ollyan ő ezeknek seregekben mint a' rózsa a' mező' közönséges virágai közt.

LÁMON. Az ő szerelmek nekem épen olly sok gondot ad mint a' hogyan

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

annak örvendek. El akarnám hitetni magamat hogy az Istenek akarják hogy szeressék egymást. Azonban ki tudja mit végeztenek felőlök? Sorsaikat meghatározni nem áll hatalmunkban, mert ők nekünk nem tulajdonaink, 's könnyen megtörténhet hogy kevés idő alatt tőlünk visszakívánandják. Hogy őket Hymen eggyesítse, azt mi meg nem engedhetjük; függőben kell tartanunk reményéiket.

CHLOE. Cselekedjük azt, Lámon. Én úgy hiszem, hogy már közel az idő melly e' titkot felfedje, 's véget vessen a' bizonytalanságnak mellyben miattok élünk.

LÁMON. Bízzunk mindent az Istenekre; ők tudják mi nekik hasznos. És még is kénytelen vagyok kimondani hogy vígasztalhatatlan volnék ha reményemet csalatkozva kellene látnom; ők méltók hogy egymásnak birtokában szerencsések legyenek. Evander engem naponként kínoz esdekléseivel mellyeket teljesítenem nem szabad. Nem örömest

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hazudok, 's mit mondjak neki midőn ellenkezésemnek okát tudakolja? Hazudnunk kell; bocsássák-meg az Istenek, mert látják hogy szívünk vétlen. Mondjuk azt nekik, én Evandernek, te Alcimnának, hogy azon eggy éjjel te és én el vagyunk tőle tiltva álmunkban.

CHLOE. Szerencsés gondolat! Légyen az nekik jó órában mondva. Ha hazudnunk kell, ártatlanabban nem hazudhatunk. Külömben nem fognánk megmenekedhetni gyötrő panaszaiktól. De mégyek; kertem vár; 's íme látom fiadat; e' bokrok megett el fogom kerülhetni pillantását.

LÁMON. Én is megyek. Ha meglátna, ismét el fogna kéréseivel 's kesergéseivel kínzani.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MÁSODIK JELENÉS.

EVANDER. később ben ALCIMNA.

EVANDER.

Hasztalan keresem mindenhol; itt sincsen, a' vízomlás mellett sem volt, sem a' mogyorósban. De talán majd eljő ide. Munkás anyja fogta tovább tartóztatni. Körültekingetve. Nem mondtam? Atyám mindég elfordúl valamikor közelíteni lát; fél hogy újabban terhére leszek kéréseimmel. Nem értem mit akar velem. Mint lehetne az neki ellenére hogy én az egész táj' legjobb legszebb leányát szeretem? mert hiszen mindenek, 's maga ő is Alcimnának adja az elsőséget minden lyánykáink felett. Ez az érthetetlen ellenkezés elszomorít, nagyon elszomorít. — Alcimna még sincs. — Az alatt míg eljő, ím e' simakérgü bikkre metszem-fel nevét. táskájából előveszi a' kést. Viseld az ő nevét,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szép fa, és az enyémet, 's nőjj magasra osztán. Ne sértsen soha szekercze. Ez a' fa a' szerelemnek szent, ezt fogja mondani a' ki meglátja. Azonban míg a' nevet metszi, Alcimna lopva mellé vonakodik 's mind a' két szemét befogja.

ALCIMNA. Találd, ki vagyok?

EVANDER. O Alcimna! o kedves!

ALCIMNA. változtatott szózattal. Nem Alcimna, Más valaki. Csalatkozol.

EVANDER. Nem csalatkozom. Hol múlattál illy sokáig, Alcimna?

ALCIMNA. Ha nem csalatkozol, csókolj-meg. elveszi kezét szemeiről, 's csókolják egymást.

ALCIMNA. Oh, csak utánam ne jőne! Engem Mílon tartóztatott, a' gödölyész. Mint van ellenemre szerelme!

EVANDER. Istenek! imhol van.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HARMADIK JELENÉS.

MÍLON. EVANDER. ALCIMNA.

MÍLON. Képzelém, Alcimna, hogy Evándert itt fogod lelni. Evander mindenhol nyertes, a' küzdésben, a' pályában, az énekben, a' lyánykáknál. Evander, te már sok szép bárányt nyertél.

ALCIMNA. De hiszen ezt régen tudjuk.

MÍLON. Nevetnem kell az eggyügyü Battuszt hogy veled amott az agg tölgynél —

ALCIMNA. Azon rég olta megszűntünk nevetni. De — mondd-el, mit akarsz itt?

MÍLON. Oh ne légy kemény! Eggy szép pillantatod —

ALCIMNA. csintalan megvetéssel. Imhol, 's most menj.

MÍLON. Illy kevély tekintetet nekem? Ne légy kegyetlen erántam. Hadd

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mondom-el dalomat mellyet e' reggel —

ALCIMNA. De ha nincs kedvem hallani?

MÍLON. Úgy akaratod ellen is eldallom.

ALCIMNA. Én pedig zárva tartom füleimet.

MÍLON. Evander, én megengedem hogy te sokat tudsz, de a' sípban ugyan felül nem mulsz engemet. Nézzd, imhol van eggy, ez itt; csak tegnap-előtt metszettem; igen szép hangokat ad. Két gödölyét nyertem már vele, 's tégedet is meggyőzlek; csak halld.

EVANDER. Elhiszem, valamíg nem hallom.

MÍLON. Oh, én a' legjobb kecskémet teszem-fel reá.

ALCIMNA. Én pedig egész nyájamat arra hogy te vagy a' legalkalmatlanabb ember az egész vidéken. Soha sem fogsz e valaha már elhallgatni? Ollyan vagy mint a' tüske' ága melly az elmenőkbe tapad, 's vontatja magát.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MÍLON. Oh, látom, ti ketten szeretnétek maradni.

EVANDER. Azt későcske sejted.

MÍLON. Úgy megyek. Megyen, 's visszafordúl. Feledtem valamit; eggy rendest kell nektek beszéllenem: Tegnap, a' nap már a' tengerbe szállott, ott jártam a' víz' szélén, 's —

ALCIMNA. Vége van?

MÍLON. Vége, minekelőtte elkezdettem? — Igen, a' mint a' víz' szélén járék, megláttam Asphaliont, a' halászt; épen felaggatá hálóját; ő beszéllé hogy nap' lemente' táján öt nagy hajót látott a' nagy tengeren, 's úgy hiszi hogy azok itt kötnek-ki mi szélünkön. Csak még azok —

ALCIMNA. De, kérlek — kössenekki ha kedvek tartja! — te mindég feleded hogy menni akarsz.

MÍLON. Tehát maradjatok magatokban. el.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

NEGYEDIK JELENÉS.

EVANDER. ALCIMNA.

ALCIMNA.

Ha elment e valóan, a' beszédes? Utána tekint. Elment; de ha a' bokrok megett hallgatóznék is mi tilt engem, te Kedves, mondanom hogy a' szerént vágytam hozzád, 's még inkább vágytam, mint a' kis cziz vágy vissza fészkéhez midőn azt valamelly hamis gyermek elfogta. Hasztalanok az ő édesgetései, a' szegény fogoly szomorúan űl a' búgban, 's lesi mint szökhessen-meg; kívánkozva, de nem inkább kívánkozva fut ő kisdedeihez mint én most hozzád midőn Mílon elfogott 's tőle kiszabadultam.

EVANDER. Oh én kedvesem! mi szerencsés vagyok én az által hogy te engem szeretsz! A' mint ide jöttem eggy rózsatövön megláttam e' szép két rózsát;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

nézzd mint nevekedtek eggyike a' másika mellett eggy száran. Eggyesülve öntik kedves illatjaikat, 's eggyesülve hervadnak-el. Ültessd kebledhez szerelmünknek e' szép képet, te kedves.

ALCIMNA. Oda ültetem őket, én szerelmesem. Lássd, mi szépen állanak egymás mellett. Így virítánk mi fel egymás mellett.

EVANDER. Igy fogjuk egymás mellett tölteni minden óráinkat; édesek lesznek azok mint itt e' rózsák' illatja.

ALCIMNA. 'S így fogunk eggyszer elalélni mint itt e' rózsák. De mondd-el csak nekem, sokáig várál e reám?

EVANDER. Nem sokáig; de nekem mindég sokáig van mikor téged nem látlak.

ALCIMNA. Igen nagyon megijedtem midőn ide jővén ama' bikkesben meglátám Mílont. Az út' közepén állott. Itt, ugymond, minden lyánynak eggy csókot kell nekem adnia. De eressz hát! mondám neheztelve. De ő engem nem akara ereszteni. Lássd, lássd, mondám, kié az

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kié az a' szép ünő melly amott a' posványban gázol; az bizonyosan eltévedt a' többitől; 's a' mint ő oda tekintett, én elcsúsztam megette, 's már messze voltam mikor csalárdságomat megsejté, 's az alkalmatlan így jöve utánam. De miért állasz így elmerülve?

EVANDER. Én e?

ALCIMNA. Te, te. Úgy nézesz-ki mintha valamit kellene mondanod a' mit mondani átallanál. Ne ejts gondba!

EVANDER. Nem tudom ha mondjam e.

ALCIMNA. Még nyugtalanabbá tészesz. Szóllj.

EVANDER. Nem tudom mit ítéljek az atyám' bánásáról, ki szerelmünket nem gátolja, nem ellenzi ugyan, de öszvekelésünket mindég hátrálja. Kerülni látszik minden alkalmat a' hol vele négy szem köztt szóllhatnék, 's valamikor kérem hogy boldogságunkban eggyezzék-meg, öszvezavarodik, 's akadozva felel kérésemre.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. Különös dolog; épen így bán az én jó anyám is.

EVANDER. Ma azon öt fa' zsengéjit mutatá-be áldozatúl az Isteneknek mellyeket akkor ültete midőn az első tavaszt értem volt. Történetből jutottam vala oda a' hol áldozott, 's hogy meg ne háborítsam áhítatosságát, veszteg állék a' bokrok köztt, 's könyörgését értettem. Jóltevő Istenségek, úgymonda, halljátok-meg könyörgésemet, 's ez áldozatot fogadjátok keggyel tőlem. Védjétek az én fiamat, 's azon homálybarejtett történeteket mellyek őreá várnak, hagyjátok szerencséseknek lenni! Tovább nem érthettem szavait, mert eggy szél játszani kezde a' fa' lombjaival melly alatt állottam vala.

ALCIMNA. Oh, hallgassák-meg az Istenek könyörgését a' hívnek!

EVANDER. Akármillyenek légyenek azon történetek, az Istenek adják hogy jók legyenek! nekem minden boldogságomat a' te szeretedet teszi.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. Ne eresszük magunkat e' gondoknak, kedves. Ki tudja, jőnek e reád ezek a' rettegett történetek? Vídulj-fel, 's tekints mosolygva Alcimnád' szemei közzé. Jer, dallani fogunk; dalljuk azt a' mit te annyira szeretsz.

EVANDER. Körültted, kedves Alcimna, én nem ismerek semmi gondot, semmi rettegést. Kezdd te; te vagy benne az első.

ALCIMNA.

Nélküled, oh te kedves,
Én az vagyok
Fény 's harmat nélkül a' mi
A' kis virág.
Keserg az, fonnyad, elhal;
Bús a' tavasz,
'S kedv és öröm repülve
Futják a' tájt.

EVANDER.

Szerelmed, kedves lyányka,
Az énnekem
Fény 's harmat a' mik e' táj'
Viráginak.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Minden bokor felédedt,
Vig a' tavasz,
'S kedv és öröm lepé-meg
Ismét a' tájt.

KETTEN.

Kedves, szeretni foglak,
Ezt eskem a' mezőnek
Szent Istenségeire.
Nymphák, halljátok eskem'!
Azt eskem e' mezőnek
Szent Istenségeire.

ALCIMNA.

Mint a' midőn fagyával
A' tél belép,
'S rétjeinkről a' kis méhet
Elkergeti;
Bús ő, 's keserg magában,
Mert párja nincs;
Mint ő, kesergek én is,
Ha párom nincs.

EVANDER.

Mint a' midőn tavasszal
A' nap kikél,
'S altából a' kis méhet
Felkergeti;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Vig az, 's örülve szállong,
Mert párja van.
Mint az, örülök én is,
Ha párom van.

KETTEN.

Kedves, szeretni foglak,
Ezt eskem a' mezönek
Szent Istenségeire.
Nymphák, halljátok oskem'!
Azt eskem a' mezönek
Szent Istenségeire.

ÖTÖDIK JELENÉS.

MÍLON. ALCIMNA. EVANDER.

MÍLON.

Gyönyörűen éneklétek.

ALCIMNA. 'S ismét itt vagy? nem is távozál-el? Azt szépen tetted volna.

MÍLON. Nem voltam itt. Csak akkor értem vissza hozzátok midőn a' dalt már végeztétek.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. De mit akarsz tehát, alkalmatlan?

MÍLON. Baráti szándék hoz - vissza hozzátok- Itt dalltok 's ezer szépségeket mondogattok egymásnak, 's meg sem sejtitek körülttetek mi történt.

ALCIMNA. Mi történ tehát?

MÍLON. Az az öt hajó a' mellyről Asphálion szólla, valóan kikötött.

ALCIMNA. 'S mi közünk nekünk ahhoz?

MÍLON. Semmi, ha engem csak nevetni akartok.

EVANDER. Tehát szóllj.

MÍLON. Nincs mit mondanom többé.

ALCIMNA. Ne neheztelj értte. Monddel, mi történ?

MÍLON. Kiléptek a' parton, 's épen e' bokrok mellett, amott a' zoldok körül, sátorokat vonnak. Hírt akartam nektek adni hogy itt ne kapjanak; ki tudja melly szándékkal költek-ki hajójikból. Itt nem vagytok bátorságban.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. Köszönöm baráti figyelmedet, Mílon. Valóan nagyon rettegek. Menjünk innen.

MÁSODIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

Távol sátorok látszanak.

PYRRHUSZ. ARÁTESZ.

PYRRHUSZ.

Nem győzöm meglátni fiamat. A' veszély' évei elmúltak. Tizennyolcz évig, úgy hagyta azt a' Pythia, ismeretlen hagyjam lenni a' pásztorok között. 'S

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ez a' tizennyolczadik tavasz a' miolta itt a' szép gyermeket letétettem. Olly szép volt mint eggy kisded Ámor. Úgy hiszem hogy lelkében a' jónak és szépnek érzései a' magok tisztaságokban maradtak-meg.

ARÁTESZ. Én magam is nyugtalan vagyok meglátni a' mi kedves Herczegünket. Melly szerencsések leszünk mind ketten ha gyermekeinket óhajtott állapotban lelendjük. Tudod hogy én eggy álom által intettem-meg hogy leányomat e' magányban neveltessem. Annak most tizenhat éve. Midőn most hajóra űltem veled, 's áldozatot nyújtottam Házi-isteneimnek, másod ízben ígértek szerencsés kimenetelt dolgaimban.

PYRRHUSZ. Hallgassák-meg óhajtásainkat kegyelmesen! De nem fog e a' fiam bánkódva távozni-el az eggyszerü természetnek e' szép kebeléből, hol életének kedves reggelét töltötte? Általa én magam annyira elbájolva érzem magamat mintha ez a' csendes szép hely volna

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

honnom, 's azt érzem midőn itten kiszállok, a' mit az érezhet a' ki sokáig tartott veszélyes bujdosásai után szülötte földjét ismét meglátja.

ARÁTESZ. Valóan a' mi városi életünk ettől itt annyira külömböz 's annyi idegenneműt veve-fel magára, hogy annak lelkében a' ki ide először jut, 's az itt lakó nemes eggyűgyüségtől gyermeksége olta elszokott, kénytelen a' legkülönösbb behatásokat tenni.

PYRRHUSZ. Több eggy óránál hogy őtet várom. Amott közelít felénk eggy szép ifju, olly szép, hogy minden kívánságaimat beteljesedve vélném ha ez ő volna. Egyenesen felénk tart.

MÁSODIK JELENÉS.

EVANDER. PYRRHUSZ. ARÁTESZ.

EVANDER. Idvezlek benneteket, Idegenek.

PYRRHUSZ. Idvezlünk mi is, ifju Pásztor. Szóllj, mi vezérel hozzánk? az

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

e hogy látni óhajtasz, vagy talán valamelly dolog?

EVANDER. Miért tagadjam hogy nekünk itt múlatság azokat látni a' kik ollykor a' városból hozzánk jőnek? De mondjátok-meg, nem eggyütt jöttetek e azzal a' Krisszai Fejedelemmel a' ki tegnap ide érkezett?

ARÁTESZ. Igen.

PYRRHUSZ; Neked bizonyosan kedved van elhagyni e' szomoru életet, 's velünk akarsz jönni a' városba?

EVANDER. Én e? Haha! az a' kedv ugyan engem soha nem ér. Én csak eggyszer voltam, kisded koromban, még, egy városban Delphiben. Nem győztem csudálni a' mitott látek; de a' mi szép mezőnket csakugyan nem szeretném felcserélni várossal hol az ember kénytelen olly sok úczán végigmenni míg a' mezőt megláthatja.

PYRRHUSZ. Ahhoz idővel hozzá szokol.

EVANDER. Én pedig úgy vélem hogy igen nehezen szokhatnék, vagy talán

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

épen nem, azok közzé a' kiknek életek a' miénkhez olly kevéssé hasonlít. Ők minket eggyűgyüeknek mondanak; de mi mindég vagyunk olly szerencsések mint ők; nekik több bajok van mint hogy azok lehetnének. Mi megelégszünk azzal a' mink vagyon, jó kedvvel míveljük földünket, jó kedvvel legeltetjük nyájunkat, 's föld 's nyáj bővséggel fizet gondjainkért. A' mi bővségünket ők szegénységnek mondják ugyan, de ők rendesek ezzel a' csufolkodással. Nem, én másod ízben ugyan nem szeretném meglátni a' várost. Mikor először voltam ott, mindent bámulva néztem; olly nagy házaik vannak mint eggy hegy, 's magok kisebbek mint a' kik itt lakunk; akkor nevetett a' ki látott, 's még inkább az a' kitől eggyet 's mást kérdtem. Fiatal Pásztor, mondá az eggyik, tudsz e énekelni? Tudok, mondám, 's énekeltem neki, úgy hogy nagy nép gyűle-öszve körülttem, 's nevettek; pedig én jól éneklek, azt az egész táj tudja itt. Ott a' lyánkák is nyájasságtalanok;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ha köszöntem nekik, úgy mentek-el mellettem mintha eggy kő mellett melly útjok mellett fekszik, pedig ők koránt sincsenek olly szépek mint a' mieink.

PYRRHUSZ. De ha te engemet úgy szeretnél mint én szeretlek tégedet, örömmel jönnél velem.

EVANDER. Én téged, Idegen, szerettelek mihelytt megláttalak. De elhagyjam e öreg atyámat a' kit nem szeretek kevésbbé, 's őtet gyámol nélkül hagyjam e? Az atyám nagy hűséggel ápolt engem az én gyenge éveimben, nem illő e hogy viszont én is hasonló hűséggel ápoljam őtet az ő öregségében? Ha itt maradtok, Idegenek, tiétek légyen annak a' mit nyájunk 's kertünk ad, a' legjobbja. De elvesztem magamat csevegésemben; kérlek, mondjátok-meg, hol lelem-fel a' Fejedelmet.

ARÁTESZ. Mondd-el nekünk, mit akarsz vele?

EVANDER. Az atyám küld hozzá ím e' gyümölccsel; azon fákról kelle neki azt szednem mellyeket ő tizennyolcz év-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

vel ezelőtt ültete, azon tavasszal, ugymond az atyám, a' midőn én eggy évü voltam. Megértek 's édesek mint a' méz. Hol lelem-fel a' Fejedelmet?

PYRRHUSZ. Arateszhez. Istenek! illy koru az én fiam is. Az a' kire őtet bíztam, úgy kívánta Pythiám, azon tavasszal tartozot öt fát ültetni a' mikor a' gyermek neki általadattatott. Arátesz, oh ha ez ő volna!

ARÁTESZ. Gyanúd igen is hihető. Ki küldené más a' gyümölcsöt?

EVANDER. De feleljetek eggyszer, hol lelem-fel a' Fejedelmet? Mennem kell, még sok dolgom van a' nyáj körül 's a' kertben, 's lyánykám a' pataknál vár reám.

PYRRHUSZ. Tudjad tehát, ifju, hogy én vagyok a' kit keressz.

EVANDER. Te vagy a' Krisszai Fejedelem?

PYRRHUSZ. Igen, én vagyok az. De hol az atyád 's mi a' neve?

EVANDER. Az atyám neve Lámon, mingyárt itten lakik a' liget megett.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

PYRRHUSZ Arátheszhez. O barátom! alig tartóztathatom-meg magamat hogy meg ne öleljem. Atyjának neve is öszveeggyez.

ARÁTESZ. Magam is alig kétlem többé.

EVANDER. Hah, imhol az atyám maga.

HARMADIK JELENÉS.

LÁMON. CSELÉD. AZ ELŐBBIEK.

CSELÉD. Pyrrhuszhoz. Én Fejedelmem, imhol az a' kinek fiad általadatott.

PYRRHUSZ. Te vagy az, Pásztor, a' ki tizennyolcz év előtt eggy kisded fiugyermeket általvevél?

LÁMON. Igen is, az én vagyok, 's imhol az a' kisded maga. A' melly gyümölcsöt neked hoz, az azon fákon termett mellyet akkor ültettem; itten pedig vedd a' lepecsételt írást melly mellett őtet nálam hagyák.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. Nagy Istenek! mit hallok!

PYRRHUSZ Evanderhez. Nem csaltam-meg magamat. Ölelj-meg; fiam vagy. Öleld-meg szerencsés atyádat. megölelik egymást.

EVANDER. Áldjanak-meg az Istenek, atyám!

PYRRHUSZ. Az vagyok, az leszek, fiam. Isteneinknek engedelmeskedvén, küldöttelek-el tégedet atyai karjaimból, 's ezen hív öregre biztám ifjuságodat

EVANDER Lámonhoz. 'S te nem vagy az én atyám! Oh, mind a' mellett én tégedet atyámnak nevezlek, tégedet, a' ki engem illy gyengédséggel szeretél.

PYRRHUSZ. Hála tinéktek, nagy Istenek! kik a' fiamat megtartottátok, nekem illy kegyesen visszaadátok! Lámonhoz. Te barátom, szóllj, mint jutalmazhatom meg hűségedet, gondjaidat?

LÁMON. Én veled eggyütt áldom az egeket, kik mindent így intéznek

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

jóra. Az én gondjaim gazdagon meg lesznek fizetve ha Evander engem szeretni meg nem szűn 's szerencsés lészen. Nekem mind azokra a' mit nekem adhatnál, szükségem nincs.

PYRRHUSZ. Boldog halandók, kiknek illy kevés szükségeik vannak! De Arátesz, nem akarom soká érzeni boldogságom' örömeit a' nélkül hogy érettek hálát adjak az Isteneknek. Siessünk, 's mutassuk-be áldozatunkat. Evanderhez. Te kedves fiam, maradj itt azonban. Kísérőim ide fognak gyülni hogy eggykori fejedelmeket lássák, 's feltalálásodnak örvendjenek.

NEGYEDIK JELENÉS.

EVANDER.

Magamhoz nem tudok térni megzavarodásomból, 's nem tudom, ébren vagyok e vagy álmodom. Mit tudok tenni jobbat mint ha az alatt míg magamban vagyok, Alcimnához futok-el, 's tudatom

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tudatom vele mi ért. De imhol jő valaki. Ki lehet ez a' ki hozzám csúszogatva jő?

ÖTÖDIK JELENÉS.

UDVARNOK. EVANDER.

UDVARNOK. Engedd-meg, Herczeg, hogy határt nem ismerő hűségem előd-be tehesse örömemet —

EVANDER. 'S mi támasztott illy nagy örömet benned, barátom?

UDVRANOK. Hogy végre teljesedést ért az isteni végezés, 's valaha már ezen alacsony, eggyszerű 's szegény állapotból kikelhetsz mellyben ifjúságod' szép szakát kénytelen valál eltölteni.

EVANDER. Hála érette az egeknek a' kik azt úgy akarták! Nem fogom soha feledni melly boldog örömek köztt töltém e' korom' napjait; e' könnyü kedves munkák, ez ártatlan örömek köztt.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

UDVARNOK. Örömek közzt? Oh Uram, te még nem tudod mik az örömek. Azok tégedet a' városban várnak. Én meg nem köszönném az Isteneknek ha engem onnan ide számkivetettek volna.

EVANDER. Te a' mint látom, az itt múlatást, kínosnak véled.

UDVARNOK. Választott társaságban 's rövid ideig itt múlatni kedves lehet.

EVANDER. Neked a' természetnek szép cseréje nem csinál örömet?

UDVARNOK. Örömet, meglehet, adhat; de csak annak a' ki szebbeket nem ismer.

EVANDER. Midőn a' hajnal e' mosolygó táj felett felhasad, midőn minden csemete, minden állat új életre serken?

UDVARNOK. A' hajnal? én a' hajnalt nem ismerem.

EVANDER. A' te örömeidet semmi Pásztor nem irígyli.

UDVARNOK. Azt ugyan elhiszem azok nem olly durva érzékeknek valók.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. De mondd-el csak, ki vagy te?

UDVARNOK. Én a' te atyádnak egyik Udvárnokja vagyok.

EVANDER. 'S mik ott a' te tisztjeid?

UDARNOK magában. Úgy hiszem azt véli hogy nekem legalább is ekét kell igazgatnom. Evanderhez. Tisztjeim? Csínosan öltözködni, jó asztalhoz űlni, tánczokban múlatni, új örömeket találni, Szépjeink körül megjelenni —

EVANDER. Egyéb tiszted nincs?

UDVARNOK. Avagy nem elég e ez? Miként győzhetnék többeket?

EVANDER. Mi itt eggyűgyüek vagyunk. Tisztnek, munkának azt mondjuk a' mivel magunknak 's másoknak használhatunk; 's örömet és megelégedést az efféle is ad. Inkább szeretjük a' használó méhet a' nem használó lepénél ha szárnyai bár mi hímesek is.

UDVARNOK magában. Melly kinézések azoknak a' kik az Udvarnál vannak! Evanderhez. A' köz nép a' maga' életét bajban munkában töltheti;

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mi kik az felett állunk, élünk az élettel. Az örömek' örök cseréje, a' szomoru eszméletnek nem enged hozzánk semmi nyílást. Mások fiezamítsák-ki kezeiket lábaikat a' közönséges játékokban, 's szilaj lovakkal hányattassák-le a' nyargalón magokat: mi Udvarnokok jobban ismerjük mit érünk, 's gondunk vagyon testünkre. Nekünk az az irígyléstérdemlő sors juta hogy életünk kedves henyélés. Mi eggy örömről más örömre, eggy Széptől más Széphez repdesünk. Nekem minden Szépjeink hálómban voltak már, 's eggy sem dicsekedhetik hogy lánczaiban megtarthatott.

EVANDER. Úgy mindenike rút lehetett, te pedig olly érzéketlen mint a' növevények télben.

UDVARNOK. Épen ellenkezőleg, Uram. Ők eggyről eggyig olly szépek mint a' Grátziák, én pedig érzékenyebb vagyok mint hogy akármellyikét is egyedül szerethetném. A' szebb világban a' hűség a' legnevetségesebb dolgok' sorába tartozik. Azon-eggy Szé-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

pért égni — ki állhatná-ki azt? Eggykor én is belé estem volt ebbe a' különös bohóságba; de visszavettem az erőt meggyőzni e' szenvedelmet. Való hogy az a' személy szebb volt Vénusznál; nem vala tehát csuda hogy csaknem eggy egész holnapig szerettem.

EVANDER magában. A' boldogtalan! — Az Udvarnokhoz. Szánom megtévedésedet. 'S te a' ki olly sokat tudsz, nem tudnád e hogy az Isteneknek legnagyobb áldása az érző szív, és hogy az élet nem ismer szebb szerencsét mint midőn két boldog teremtés egymásért él? Úgy nem értem szavaidat mintha azt állítanád hogy a' legízletesbb körtvély kesernyés, 's a' rózsa kedvetlen illatu.

UDARNOK. Azon nevelés után mellyet te, kegyelmes Uram, itt vevél, természetes dolog hogy így gondolkozzál; de nem sokára ezen fonák vélekedéseket te is le fogod vetkezni.

EVANDER. Attól ójjanak-meg az Istenek! mint az lehetetlen hogy az al-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mafa kökényt teremjen, úgy az az hogy az én szívem vetemedjék a' te érzéseidre.

UDVARNOK. Uram, nekem mennem kell. Engedd hogy előtted kegyelmeidért esedezzem. — magában. O Istenek, melly kár volt ennek itt neveltetni! melly kár elvonni nyájától!

HATODIK JELENÉS.

TISZTJE A' TESTŐRÖKNEK. EVANDER.

EVANDER. Elment e az a' nevetséges ember? — 'S itt eggy más, fegyveresen. — Ki vagy te a' ki hozzám illy rettenetes alakban jössz? Mit akarsz e' dárdával? 's minek oldalodon a' kard?

TISZT. A' kard, Uram?

EVANDER. Mire valók ezek az ijedelmes szerek az öröm' és béke' napjaiban? Nem kellene e kaczagni azt a' ki télközépben mind azon eszközeit magával hordaná mellyekkel nyárban kertét 's földjeit míveli?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

TISZT. Én a' te atyád' Testőrjeinek Vezérjek vagyok.

EVANDER. 'S sokakat tart illyeket az atyám? 's mindnyájan illy szerszámokat viselnek e?

TISZT. Sokakat, és mindnyájan fegyvert viselnek.

EVANDER. Úgy ti veszedelmes tájon lakoztok.

TISZT. Miért azt?

EVANDER. Mert mindég így vagytok neki-készülve a' bajnak. Közttetek sok farkas 's más pusztító állat lakhatik. Nekünk illy szerekre nincs nagy szükségünk; ritkán esik hogy nyájunkra csapnak.

TISZT. A' hol a' te atyád lakik, ott ez állatokat csak neveikről ismerik a' városiak.

EVANDER. Úgy szükségtelen a' ti védelmetek az atyam körül.

TISZT. Nem épen szükségtelen, Uram. Nem eggyszer történt-meg már hogy a' Fejedelem tulajdon népe által vesztette-el életét. A' mi tisztünk az

hogy a' népet rettegésben tartsa 's megelőzze a' támadható zendűléseket.

EVANDER. Az gonosz nép lehet a' melly zendűlésre vetemedhetik, 's nekem nincs semmi vágyásom a' között lakni. Nem annyi e az mintha az atyát tulajdon gyermeki ellen akarnátok védeni? Vagy talán vannak olly kemény Fejedelmek is a' kik a' magok' népeket illy undok tettre ingerlik?

TISZT. Mi eggyszersmind azért is vagyunk, hogy midőn Fejedelmünknek kedve jő a' maga birtokát kiljebbre vinni, akkor mi, és még sokkal több így fegyverkezett seregek előállunk; két sorban állunk-meg szembe egymással, 's annyit ölünk-meg az ellenünk-állók közzül a' mennyit kiki győz; 's a' legvitézebb —

EVANDER. Jó, de eggy kérdést: Ki az a' legvitézebb? kiket nevezel teígy?

TISZT magában. Úgy kell vele szóllanom mint gyermekkel. Fogja e ez valaha tudni mi a' nagy, mi a' dicső? — Evanderhez. A' legvitézebb? A'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ki legtöbbet terített földre; a' ki legtöbb pusztítást tett az ellenség' seregében. Az illyennek képe osztán, dicső tetteinek emlékezetéül, rézbe öntetik, márványba metszetik.

EVANDER. Ez irtóztató. Nem akarok semmit többet tudni. Borzadok. — De még eggyet. Az én atyám csak nem illy kegyetlen?

TISZT. A' te atyád, Uram, nem hadakozó Király. A' mi dicsőségért élő haló karunk kevés útat lát nyitva, fényt vonni magára.

EVANDER. 'S te ezt sajnálod, keserged? O nagy Istenek! fényt és dicsőséget az által nyerni hogy az igazságtalanúl megtámadott embereket öldösik! Minálunk itt útáltatni fogna az a' ki a' maga szomszédját az ő holdjain megtámadná, tőle azokat erőszakkal elvenni igyekeznék; pedig mi ez a' kicsinység amahhoz képest?

TISZT. Magányiak köztt 's kicsinyben ez, igen is, nem szabad: de Fejedelmeknek, és nagyban, szabad.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. Oh menj! a' mit tőled értettem, az engem útálsággal tölt-el. Senkit nem kivánok látni, semmit nem kérdeni. De Istenek! ime megint eggy más valaki.

HETEDIK JELENÉS.

MÁS UDVARNOK. EVANDER.

UDVARNOK. Engedd-meg, nagy kegyelmü Herczeg — leborúl előtte.

EVANDER magában. Csudálatos ember. Mit akarsz? Mit keresel a' földön? Elvesztettél valamit?

UDVARNOK. Nem, Uram. Légyen szabad alázatos tiszteletemet —

EVANDER. Rendes! Ebem épen így simulgatott előttem mikor sokáig nem látott. — Mi lelt, ember? mit akarsz?

UDVARNOK. Kegyelmedbe ajánlani magamat, azt mondani hogy minden jobbágyaid köztt én vagyok a' leghűbb jobbágyod.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. Kegyelmembe ajánlani? Jobbágyom? — A' kegyelem az Istenéké, 's nekem szabad ember kell, nem jobbágy.

UDVARNOK. Jobbágyod, Uram. Önnként áldozom-fel a' te kegyelmes tetszésednek szabadságomat; én csak akkor leszek boldog ha te —

EVANDER. Szánlak, jó ember, mert beszéded azt mutatja hogy nem vagy magadnál. Hagyj-el.

NYOLCZADIK JELENÉS.

EVANDER magában.

Melly emberek közzé jutottam én itt! Egészen megzavartak. Oh, hogy ez mind álom volna, és semmi egyéb mint álom! — De itt jő eggy negyedik, kinek külsője tiszteletet támaszt ben nem.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

KILENCZEDIK JELENÉS.

EGGY TUDÓS. EVANDER.

EVANDER. Szóllj, tiszteletes alaku férjfi, ki vagy? Úgy hiszem hogy benned egészen más embert lelek mint azokban a' kik eddig fordúltak-meg előttem.

TUDÓS. Nem csalatkozol, Uram. Nálam leled-fel minden tudománynak kolcsát; és a' ki oktatásaimat hallgatja, tiszteletesbb lesz általok mint eggy Király.

EVANDER. Mennyire örvendek ismeretségednek! Te tehát érted mint kell a' földet mívelni, mint kell nevelni a' plántákat?

TUDÓS. Nem.

EVANDER. Melly gondokat kíván a' nyáj, 's betegségeikben mint kell őket orvoslani?

TUDÓS. Nem.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. Vagy a' fűvek' erejeket fogod ismerni.

TUDÓS. Nem.

EVANDER. Talán a' Múzáknak vagy tehát kedvekben, 's édes dalokat költesz, szelídebbekké tenni az emberek' szíveiket?

TUDÓS. Mit, Uram? Engemet Poetának képzelsz? Ők a' leghaszontalanabb, legnevetségesebb nemei az embereknek.

EVANDER. Csudálatos beszédek. Tehát az emberek' tetteiket fogod ismerni, 's érted mit kell cselekedniek hogy boldogok legyenek?

TUDÓS. Én kicsinységekre időmet soha nem vesztegettem.

EVANDER. Mit tudsz tehát a' mi mind ezeknél hasznosabb, jobb?

TUDÓS. Én kiszabom a' csillagoknak az ő futásaikat; a' távol fekvő nemzeteknek nyelveiket értem; felszámláltam eggy mértföldnyi távolságra hány szem fövény férhet-el, 's kevéssel eze-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lőtt eggy új foltot leltem-fel a' holdban mellyet Ednymion sem ismert.

EVANDER. O ti nagy Istenek! tovább nem tűrhetem. Hagyjatok, hagyjatok. Soká nem fogok magamhoz térhetni zavarodásomból.

HARMADIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

CHLOE. ALCIMNA. EGGYIK EMBERE ARATESZNEK.

ALCIMNA.

Ime anyám, itt vagynak a' sátorok. Rettegek illy emberek közzé lépni.

CHLOE. Ne tarts semmit. A' városi Urak nyájasan bánnak a' leányokkal.

ALCIMNA. Épen azért.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CSELÉD. Várjatok itt; megyek bé-jelenteni benneteket az Uramnak.

el.

MÁSODIK JELENÉS.

ALCIMNA. CHLOE.

ALCIMNA. De, édes anyám, jól áll e pártám? Te annyi időt sem engedtél hogy újat fűzzek, 's megtekintsem a' patakban ha jól áll e? Ezek az idegenek azt fogják mondani hogy —

CHLOE. Nevetnem kell rajtad. A' leányoknak természetekben van hogy mindennek akarjanak tetszeni valakinek szeme vagyon.

ALCIMNA. Oh anyám, csak az én Evanderemnek tetszhessem tovább is! De mondd-el csak —

CHLOE. Jól áll leányom.

ALCIMNA. De mi dolgunk is nekünk itt? Bár mehetnénk már innen?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Te itt holmit hallandasz mellyen nem fogsz eléggé álmélkodhatni. E' tájt 's az én hajlékomat nem sokára elhagyod.

ALCIMNA. Oh, azt én soha nem fogom! mint elijesztesz az illy beszéddel!

CHLOE. Ezen Idegenekkel eggyütt a' városba fogsz költözni, leányom.

ALCIMNA. Én ezekkel? 's ezekkel a' városba? Jer, menjünk minekelőtte velek öszvejöhetek, vagy magadban hagylak itt.

CHLOE. De várakozzál.

ALCIMNA. A' nagy Istenekért! eressz!

CHLOE. Halld hát a' mit tőlem hallanod kell: Itt fogod lelni atyádat.

ALCIMNA. Hogyan? az atyámat?

CHLOE. Én neked nem vagyok anyád; ámbár inkább szeretlek mintha én szültelek volna.

ALCIMNA. 'S te, anyám, eléggé kegyetlen lehetsz ezt nekem mondhatni.

CHLOE.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CHLOE. Én anyád neked nem vagyok. Te eggy városi nagy ház' gyermeke vagy. Már tizenhat éve hogy épen az az ember a' ki bennünket ide vezetett, hozzám hoza tégedet, mert azt úgy rendelte eggy istentől sugallt álom. 'S most itt van, hogy ismét magához vegyen.

ALCIMNA. Istenek! mint ijeszt-el beszéded! Nem ismerem többé magamat. Hiszem a' mit mondasz, mert hogy tehetném-fel felőled hogy engemet kínozni akarhatnál? De tehát te és Evander jöjjetek eggyütt velem. Úgy e eljőtök? Külömben én sem megyek; bizony nem megyek. — Imhol valaki jő a' sátorból felénk. Annak Úrnak kell lenni, mert öltözete ragyog. Melly kegyesen mosolyg felénk! Szívem döbög. Ha itt valakinek atyámnak kell lenni, óhajtanám hogy ez légyen az.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HARMADIK JELENÉS.

ARÁTESZ. CSELÉD. KÉT ASSZONYI CSELÉD. ALCIMNA. CHLOE.

ARÁTESZ a' cseléd hez. Illy nagy szolgálatért gazdag jutalmat kell tőlem venned. — Ez tehát bizonyosan az az asszony kinek gondjaira a' gyermeket bíztad volt?

CSELÉD. Minden bizonnyal ő. Arczát, hangját megfogtam volna ismerni ha elő nem mutatta volna is a' gyűrűt mellyet neki a' gyermekkel általadtam. 'S leányod olly szeretetre-méltó hogy őtet örömmel fogod tiédnek ismerni. Lássd azt; mellette áll.

ARÁTESZ hozzájok. Idvez' légyetek, o légy idvez', leányom, kedves adománya az égnek! Ölelj-meg, kedves gyermekem!

ALCIMNA. Te nekem atyám vagy; emelkedő szívem kiáltja ezt.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ARÁTESZ. Én boldog atya! Melly öröm!

ALCIMNA. Oh atyám!

ARÁTESZ. Hála a' nagy egeknek kik mindent a' jó végre intéztek. Chloéhez. O jó asszony, melly sokkal tartozom neked e' hív gondokért!

CHLOE. Az Istenek áldást bocsátottak arra a' mit tenni igyekeztem; a' szeretetre-legméltóbb gyermeket vészed kezeimből.

ARÁTESZ. Oh mi szép az erkölcs' és a' szív' tisztasága! Chloéhez. Köszönöm a' mit e' jó gyermek körül tettél asszony. Alcimnához. Még eggyszer ölelj-meg engem, kedves leány.

ALCIMNA. Ölellek, szeretett atya!

ARÁTESZ. Chloe most hadd menjen 's lásson dolgaihoz, míg ismét előhívatom; én a' Fejdelemhez sietek, hogy örömeimben osztozzék. Te, leányom, maradj e' két barátnéid között kiket szolgálataid végett hoztam; én az ő társaságokban lellek-fel.

el.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

NEGYEDIK JELENÉS.

CHLOE. ALCIMNA. A' KÉT ASSZONYCSELÉD.

CHLOE. Jer, leányom, hadd öleljelek-meg. Én téged soha nem foglak egyébként nevezni. Most visszatérek kalikámba.

ALCIMNA sokáig függvén a' Chloé' nyakán. Ne hagyj magamban, kedves anyám. Úgy e nem lészesz oda sokáig?

CHLOE. Csak dolgaimat végzem-el 's azonnal —

ÖTÖDIK JELENÉS.

ALCIMNA. A' KÉT ASSZONYCSELÉD.

AZ EGGYIK. Melly szerencsések vagyunk hogy bennünket rendeltek szólgálatodra.

A' MÁSIK. Valóan szerencsések, ha bízodalmaddal, kegyeiddel bennünket megtisztelni méltóztatol.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. Ti igen jók vagytok hogy most látván először, ennyire fogadtatok szeretetetekbe.

AZ ELSŐ. Mi egyenesen a' te szolgálásodra vagyunk itt; jó atyád nekünk ezt tette tisztünkké.

ALCIMNA. Ha nem tudom mit gondolhatnék is, én nem tudnék semmit parancsolni. Mi' hijával lehet annyira eggy személy hogy kettő legyen szolgálatjára? vagy nem volna egyéb dolga a' kettőnek mint erre az eggyre tátani szemét száját, vagy ennek az eggynek igen nyugtalannak 's szesszel teljesnek kellene lenni.

AZ EGGYIK. Nagy-születésü személynek semmi munkát nem illik tennie; annak magát csak múlatnia kell; a' munka a' mi dolgunk. A' te intésed minekünk parancs, 's mi repűlünk. Ezer meg' ezer apró dolog adja-elő magát a' mit kívánhatsz.

ALCIMNA. Azt én meg nem foghatom. Nevetnem kell; az ollyan volna mintha meglátnék lábaim előtt eggy vi-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

rító ivolyát, 's a' helyett hogy azt magam szakasztanám-le igen kevés fáradsággal, ti tennétek nekem.

Az ELSŐ. Nincs külömben, ha az ivolya épen melletted volna is bár.

ALCIMNA. Olly szemtelen és olly rest én nem lehetnék.

A' MÁSODIK. Engedd mondanom: neked az erkölcsöknek ez alacsonyságát e' szegény hajlékokban kell elhagynod. A' nagy-születésü személynek a' szerént kell élni a' hogy' magasságához illik. Ezentúl mi mindég körültted leszünk hogy új életed' szokásaiba bévezethessünk.

ALCIMNA. De nekem úgy tetszik, hogy az az eggyűgyüség melly e' kalibákban lakozik, azért alkalmasabb, azért jobb, mivel magától tanúltatja magát, nem mástól mint az a' tiétek. Itt eggyik nem tanítja azt a' másikának, 's a' ki azt itt merészlené, akként fogna kinevettetni, mint ha ki a' madarat idegen éneklésre tanítgatná. Beszélljétek csak, melly szokásaik vagynak a' váro-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

soknak; úgy látom, úgy rettegem, hogy azok nekem nem lesznek tetszésemre.

A' MÁSODIK. Reggel midőn felserkensz, 's az délben vagyon — a' nagy ház' gyermeke nem eggyütt kél-fel a' nép' aljával —

ALCIMNA. Délben vagyon? Én tehát ne látnám többé felkelni a' napot? ne hallanám többé a' madarak' víg zengését? Az volna ám szép!

AZ ELSŐ. Az örömnek ezek a' nemei a' városi asszonyságokban nem nagy vágyást támasztanak magok után.

ALCIMNA. Különös beszédek. Rendes élet lehet melly így kezdődik. De tovább.

A' MÁSODIK. Akkor bennünket előkiáltasz hogy tégedet felöltöztessünk, 's úgy kívánja az illendőség hogy az eggy óránál tovább tartson. Általesvén ezen, egészen délig arra fordítod idődet hogy öltözeteden eggyet mást megigazítass.

ALCIMNA. Az különös öltözet lehet mellyel két társ' segédje mellett sem ké-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

szűlhetek-el eggy óránál elébb. Úgy a' hogy' itt állok, olly jól vagyok öltözve, és olly csínosan, hogy külömben senki nem lehet az egész táj' leányai közzül. Minden reggel a' patak' vizében mostam-meg arczomat, hajaimat másnak segédje nélkül fürtöztem-fel, 's frisen nyilt virágot szúrtam hajaim közzé 's keblembe, és még is kész voltam midőn a' nap a' hegyek megől fellépni még csak indúlt.

Az ELSŐ. Mezei lyánykákhoz az nem rosszúl illik.

A' MÁSODIK. Azután látogatásokat fogadsz-el. Te lészesz minden öszvejövetelekben a' beszédnek tárgya; az udvarnak minden ifjai tolongva jőnek meglátni az érkezettet, ezer meg' ezer múlatságok várnak készen, muzsika, tánez, vendégségek, és mind az a' mit a' jó ízlés bővség és bujálkodás feltalálhat.

ALCIMNA. Azok a' városiak nagy kedvkeresők. Mind a' mellett nagy únalmomra fognak lenni ha nekem min-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dég azt kell akarnom a' mit ők akarnak, 's nem akarhatom a' mit én akarnék.

Az ELSŐ. Szépséged igen sokakat fog tenni csudálóiddá; ezek körültted öszvegyülnek, 's lángokra fognak lobbanni. Mutass kegyet erántok, 's ne hagyj közzűlök eggyel is reményleni sokat. Minél több epedőji vannak a' szép asszonynak, az annál szerencsésebb. Gondold-meg, melly hízelkedő az midőn az eggyik tetszeni-vágyó a' másikat elmésségben, édességek' mondásában pompában és kedvedért teendő költésben felülmulni igyekezend. Szép asszony nem várhat boldogabb napokat.

ALCIMNA. Én illy nemü életet élni nem fogok; soha nem!

A' MÁSIK. Miért nem? 's előtted nem tetszik igen irígylendő sorsnak midőn minden ifju Urainк imádóid, midőn minden Szépjeink irígyeid lesznek?

ALCIMNA. Nem, ez nekem irígylendő sorsnak nem tetszik, mert én tettetni nem tudok 's tettetni nem akarok; mert senkivel sem akarom azt hi-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tetni hogy eránta hajlandónak érzem magamat ha azt nem érzem, és mivel nekem azok az epedő urak igen alkalmatlanok fognának lenni mert én azon kivül a' kit szívem szeret, senkit mást nem szerethetek.

A' MÁSODIK. 'S te szeretsz?

ALCIMNA. Szeretek, 's nem átallom megvallani hogy szeretek. Eggy ifju pásztor az én választottam; azt mindenek felett szeretem, mert ő is mindenek felett szeret engem. Szép az mint a' kelő nap 's olly kedves mint a' tavasz. Mint ő; úgy a' fülmile is alig dall —

AZ ELSŐ. Bocsáss-meg, kegyelmes Herczegné, nevetnem kell. Nem sokáig lészesz te a' városban, 's feledve lesz az a' te pásztorod. Magad is nevetni fogod magadat ha majd a' városi kényesízlésü csínos ifjakat ezekkel a' tüskékkel itt öszve fogod hasonlítani. Az ő vesztesége kipótolhatatlan; képzelem hogy elcsüggedve szenvedéseit mint fogja itt panaszlani, a' fáknak. A' te atyád őhe-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lyette neked ollyat választand a' ki fényes születésedhez illjék.

ALCIMNA nehezteléssel. Micsoda az a' fényes születés? Fényesebb e az eggyik mint a' másik? Én nem értem ezeket a' ti elmés magyarázatjaitokat mellyek olly kevéssé természetesek. Az én atyám, úgy hiszem azt, méltányabb, igazságosabb; ő nem fogja kívánni hogy a' mit szeretek el hagyjam, 's szeressem a' mit gyűlölök. Úgy e, az atyám ezt kívánni nem fogja.

A' MÁSODIK magában. Ha elvesszük minden reményét, nem fog velünk jőni akarni; nagyon szerelmes, a' kis ártatlan! — Alcimnához. A' te atyád igen jó Úr, 's téged igen szeret; mindent várhatsz kegyeitől.

ALCIMNA. Bizonyosan nem fogja azt kívánni. Ha meglátandom, könyekkel fogok lábaihoz borúlni, olly szorosan fogom tartani karjaim köztt mint a' hogy' a' repkény öleli-által a' szílt, esdekleni fogok körültte, valamíg erántam elgyengül 's kérésemet teljesíti. —

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

De sokáig múlatok itt, pásztorom várni fog —

AZ ELSŐ. Engedj-meg; még most őtet nem fogod megláthatni.

ALCIMNA. Nem fogom megláthatni?

AZ ELSŐ. Még most nem —

ALCIMNA. Oh, eresszetek! Miért ne láthatn´n-meg még?

A' MÁSODIK. Atyád meghagyta hogy vigyünk sátorodba, 's felöltöztessünk a' hogy' magasságodhoz illik.

ALCIMNA. De az sokáig tart! Ígérjétek hogy az nem von-el tőlem eggy órát.

A' MÁSODIK. Kevés pillantatokat., 's meglesz.

ALCIMNA. Menjünk tehát, 's csak hamar!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HATODIK JELENÉS.

EVANDER

fejedelmi öltözetben. Megszabadúltam valaha tőlök, az alkalmatlanoktól! Melly régen nem láttam Alcimnát! Estve van; ki tudja meddig várt utánam; elfutottam a' hol megígérénk reggel hogy most egymást feltaláljuk, 's már nem leltem. Ha tudja e ő mi történt velem reggel olta? Ha nem tudja, úgy még inkább van okom őtet felkeresni, 's elmondani neki hogy én csak őáltala lehetek boldog! Igen is, kedves leány, csak teáltalad! a' te karjaid közt fogok magamhoz térni ez álomforma zavaromból. — Atyám ugyan nem tudja hogy én Alcimnát szeretem; de mint retteghessem én azt hogy ő ellenzeni fogja nekem hogy a' legszebb, a' legjobb leányt szeressem? nem fogja kívánni hogy megszegjem eskeimet mel-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

lyeket olly sok ízben tettem az Istenek' oltárjaiknál. Megyek, 's felkeresem őtet, kérni fogom, öltözzék köntösébe melly fejér mint a' hó, hogy tégyen fejére fris koszorút, 's elhozom ide. De ha kész lészen e ide jőni? ha hajlandó lesz e elhagyni e' csendes lakot? De hiszen őszeret engem, 's hova nem kész kísérni a' szerelmes leány a' maga kedvesét! Mint fog csudálkozni ha engem e' czifra öltözetben lát-meg! mennyi bohóságokat nem gondol-meg az ember! Miket nem láttam az atyám' sátorában! Lehet e embernek ennyire szüksége? Nekünk itt olly igen kevésre van szükségünk 's még is boldogok vagyunk, 's épen azért vagyunk boldogok, mert szükségünk kevésre van. Eddig szép is volt, alkalmas is volt nekem az az öltözet a' mellyet hordottam, 's eggy tarka bárányból szépen állott vállaimon; ezek az Idegenek olly színesek mint rétjeink. Félek, nagyon félek, hogy boldog csendes napjaimnak végek vagyon. Sorsom engem nagy

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

munkákra hív. Isteneink tudják, ha tisztemnek meg fogok e felelhetni, ha a' nagy tehernek vállaim nem lesznek e gyengék. Oh ti boldog napok! a' ti emléketek engem soha el nem hagyand. Valamikor vissza fog térni a' tavasz, meglátlak téged, gyönyörü vidék, szép helye itt élt életemnek. 'S te Alcimna, akkor eggyütt jössz ide velem; 's minden fa alatt mellynek árnyában boldogok valánk, áldozatokat nyujtunk eggyütt az Isteneknek. Sietek hozzád kedves leány, elverni gondjaidat, 's magamhoz térni e' bódúlásból —

HETEDIK JELENÉS.

PYRRHUSZ. EVANDER.

PYRRHUSZ. Fiam, olly rég olta nem láttalak; hol múlattál? miért várattad magadat atyáddal, kinek te vagy minden öröme, illy sokáig?

EVANDER. Még eggyszer akarám

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

látni azon szép helyeket honnan most mennem kell.

PYRRHUSZ. 'S te azoktól fájdalommal távozol? nem örömmel cseréled e fel velek a' pompát, a' gazdagságot melly reád vár?

EVANDER. E' csillogó gazdagság álmélkodást bennem támasztott ugyan, de megengedj, atyám, ha kimondom, velem magát megkedveltetni nem tudta. De a' Fejedelmeket, mindég gyötrik ezek az úgynevezett emberek a' kikkel itten hagyál?

PYRRHUSZ. A' hol hatalom 's gazdagság van, ott jók és rosszak öszvegyülnek.

EVANDER. A' szerént mint a' hol a' fa virágban áll, ott a' méhhel eggyütt darázs és dongó is repdes. De nekem igen alkalmatlan volna ha ezek mindég körülttem repdesnének hogy olly szolgálatokat tegyenek mellyekre szükségem nincs. Nem szenvedhetem e' hunnyászkodást, mintha én és ők eggyeránt nem volnánk emberek.

PYRR-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

PYRRHUSZ. Ehhez ezután hozzá fogsz szokni; hogy rajtok most csudálkozol, az természetes. Szólljunk inkább állapotodról; mondd-el örülsz e hogy velem jösz?

EVANDER. Szívem tégedet szeret, atyám, 's a' kit szeretünk, azt örömmel követjük; csak —

PYRRHUSZ. Mit jelent ez a' Csak?

EVANDER. Csak Alcimna —

PYRRHUSZ. Te sóhajtasz, fiam? magában. Még nem tudja a' titkot Alcimnája felől; a' legédesebb örömmel akarom őtet meglepni.

EVANDER. Csak Alcimna követhessen oda.

PYRRHUSZ. Alcimna? Hallottam szerelmed felől Alcimna eránt valamit, fiam; de elébb lássad-meg az Arátesz' leányát; mert szükség hogy tudd, én ezt rendelem feleségednek.

EVANDER. Ah atyám!

PYRRHUSZ. Nagyon meg fognád csalni bízodalmamat ha ellenkezve fogadnád a' mit hagyok.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

EVANDER. Oh Istenek, mi szerencsétlen vagyok én!

PYRRHUSZ. Neked őtet csak meg kell látnod 's bizonyosan fogod szeretni. Szép mint a' nap —

EVANDER. Oh atyám gondold-meg.—

PYRRHUSZ. Hallgass, imhol az atyja.

NYOLCZADIK JELENÉS.

ARÁTESZ. PYRRHUSZ. EVANDER.

ARÁTESZ Evanderhez. Engedd-meg, Uram, hogy a' leányomat előd-be vezethessem. Az ő sorsa olly igen hasonlít a' tiédhez. — De miért vagy így elsülyedve?

EVANDER. Úgy kívánja azt az atyám is, 's nekem tisztem engedni. — magában. Ah, az atyám engem szerencsétlenné teszen!

ARÁTESZ Evanderhez. Nem reménylem hogy valamelly kedvetlen eset e' nap örömeit megháborithatta.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

PYRRHUSZ. Bánatos szívvel hagyjael e' tájékokat, mert ez a' bánatos szív szerelmes szív is egyszersmind.

ARÁTESZ. Evander Herczeg a' város' fejedelmi házaiból választhatja jövendőbeli hitvesét —

PYRRHUSZ. 'S én neki a' legszebbet, legérdemesebbet már megválasztottam, 's ez teszi illy szomorúvá. — Hol a' te leányod?

ARÁTESZ. Íme közelít.

KILENCZEDIK JELENÉS.

ALCIMNA a' Játékhely' mélyéből közelít két kísérőjivel. EVANDER. PYRRHUSZ. ARÁTESZ.

ALCIMNA. Oh kín! így vitetni látatóba a' Fejedelem' fijához, 's azt az egyet nem láthatni a' kit látni óhajtanék.

EVANDER. lesülyedt fővel, 's tenyerével arczát 's szemét befogván. Jő; hallom jőni; én boldogtalan!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ALCIMNA. Ah, a' fájdalom nem engedi hogy szóllhassak.

EVANDER. csudálkozva nézfel. Mi ez? mi ámít-el? E' szomorú hangot ismerem. —

ALCIMNA reá ismervén Evanderre. Istenek! tartsatok, barátnéim, tartsatok! Ez e a' Herczeg? — Evander!

EVANDER. Mit látok! oh öröm! Alcimna, te vagy?

AÁTESZ. Oh melly szeretet, melly örvendés villog szemeikből! Boldog pár!

EVANDER. repül Alcimnához 's általöleli. Oh nem csal álom! Te vagy Alcimna! te vagy én kedvesem!

ALCIMNA. O Evander! o én eggyetlenem! melly csuda ád vissza nekem!

EVANDER. A' legszerencsétlenebbnek tartám e' pillantatban magamat, 's a' legszerencsésebb vagyok!

ALCIMNA. E' pillantatban még azt hittem hogy megöl bánatom, 's íme melly öröm lepe-meg!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

PYRRHUSZ. Áldják-meg szerelmeteket az Istenek, gyermekeim! ők teremtének egymásnak. Aráteszhez. Meg vagy elégedve, barátom?

ARÁTESZ. Még nem lelhetek szót kifejezni neked hálámat.

PYRRHUSZ. Menjünk, gyermekek, várnak a' táj' pásztorai, várnak vélt szüléitek. E' nap az egész tájnak innepe leszen.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

E R Á S Z T.

ÉRZÉKENY-JÁTÉK.

EGGY AKTBAN.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

SZEMÉLYEK.

CLEON, Erásztnak atyája.

ERÁSZT.

LUCINDE, Erásztnak hitvese.

Két gyermeke Erásztnak.

SIMON, cseléd Erásztnál.

A' Scén eggy erdős bokros magány. Mélyében az Erászt' szegény lakja.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ELSŐ JELENÉS.

ERÁSZT

eggy puskával mellyet kedvetlenséggel támaszt-meg.

Ime hasztalan vala ez is! Nem lévén kenyerünk, kimentem hogy valamit lövök; hijába másztam-meg e' rekkenő hőségben a' legmeredekebb hegyeket, semmire sem akadtam. Az éhség így minden inségeinknek nem sokára véget vet. — Bé menjek e? Nem addig, míg kedvetlenségem elnem oszland. Lucindének fájna, látni hogy szenvedek. Oh Isten az egekben, könnyíts inségünkön! Melly kín az nekem midőn ezta' jó teremtést illy békével, illy nagylel-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

küen látom szenvedni e' nyomorúságot! midőn látom hogy ezt azért tűri illy békével hogy engem kíméljen-meg, hogy azt nékem tégye kevésbbé elviselhetetlenné! Hányszor nem történt már hogy midőn ez a' nagy inség keserü sírásra fakasztotta magányában, 's hallotta hogy jövök, azonnal letörlé könyűjit, 's vídám képpel, mosolygva jött előmbe, hogy által ne hasson reám szenvedése. Oh Isten, te e' jóságot nem hagyhatod jutalmazatlan'! Ki érdemli inkább hogy szerencséssé tedd? Én magam örömest viselnék még nagyobb nyomorúságot is, 's legnagyobb gyötrelmem az hogy szenvedéseinek 's szegény gyermekeinkének én vagyok oka, hogy neki nagylelkü szenvedéseit meg nem fizethetem. Szorultságunk napról napra nevekedik; a' mi kévesem volt, meg van emésztve, 's a' mit itt sanyaru munkával termeszténk, azt a' minapi jégeső egészen leverte. Kihez, hova folyamodjam? kihez folyamodhatom midőn az atyám is megtagadja tőlem segédét? kit

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

indíthatnak-meg panaszaim, holott leveleim az ő szívét nem tudták ellágyítani? Öt éve hogy neki fekvésem' rettenetességét festegetem, 's eggyikét sem méltóztatta válaszára. Oh, miként fásulhat-meg így az atyai szív! miként nézheti ez szánás nélkül tulajdon gyermekét így szenvedni! Pedig nekem minden vétkem az hogy az ő tetszése ellen hív maradtam eggy derék leánynak tett ígéreteimhez. Ha az atyám' meghajthatatlan akaratjának engedtem, 's azt a' személyt a' ki az egész világ' hódolását érdemli, a' világ' megvetésének kitettem volna, miknek nem kellene most néznem minden fényt, minden gazdagságot? 's az ellenem felriadt lelkismért nem tenné e pokollá a' bővelkedést mellytől e' lépés által elestem? Ez a' baráti eggyütt-szenvedés a' legnagyobb inségnek közepette is valámi édest ád nekünk; ez a' gondos igyekezet mellyel eggyikünk a' másika' terhén könnyíteni törekedik; 's e' könyűk mellyeket ő énérettem 's őérette én öntünk, nem

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fognak mindég omaldozni! Talán hogy az atyám végre meglágyúl erántunk. — Imhol jő a' kis fiam; oh Isten, mi lesz még ezekből? fel kell szárasztanom orczáimat, 's képemet fel kell vidítanom, hogy ez a' szegény gyermek magát ne gyötörje.

MÁSODIK JELENÉS.

A' gyermek kiterjesztett karral szalad felé, 's általöleli térdét.

FIU. Édes atyám!

ERÁSZT. Édes gyermekem! Honnan jössz illy víg képpel?

FIU. Ama' dombon jártam, 's a' kecske-pásztornál múlattam. Oh atyám, be szántam őtet!

ERÁSZT. Miért, fiam?

FIU. Kecskéji mellett űlt és sírt. Még ma semmit nem ettem, úgymond, 's felette éhezem. Imhol valami, mon-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dám neki, egyél; 's oda adtam neki kenyeremet. Én is éheztem ugyan, 's szerettem volna megenni a' mit magamtól az ebédnél elvontam volt, de örültem látván hogy ő melly örömmel eszi azt.

ERÁSZT. Oh te jó gyermek! Áldjon-meg az az Isten a' ki kenyeret neked is ad.

FIU. A' mit én tettem a' kis kecskepásztorral, azt ő is tette volna énvelem, ha neki volt volna mit adnia 's én sírtam volna hogy éhen vagyok.

ERÁSZT. Pedig tudtad hogy a' háznál nincs többé *semmi* kenyér. — Oh Isten! te ez ártatlant nem hagyod mindég inségben. *feltörli könyűjit.*

FIU. Te sírsz, atyám? Ne sírj, atyám!

ERÁSZ. Nem sírok, fiam! Menj most ama' dombra, 's nézz-körül nem jön e a' bátyád, nem e Simon a' városból.

a' fiú el.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HARMADIK JELENÉS.

ERÁSZT egyedül

Oh, mint olvadoz szívem! Még soha nem voltam így segéd nélkül. — mélyen elsüllyedve jár fel 's alá, Isten! Isten! — A' szeretetre legméltóbb hitves 's ím ez ártatlan gyermekek! — Oh te a' ki intézed sorsomat, könyörülj-meg rajtam, 's ne engedd hogy bölcs rendeléseid ellen panaszokra fakadjak, ne engedd hogy elcsüggedjek! — Nem merek bemenni míg arczom fel nem vidúl. De a' kedvező természet segédemre kél; ez az enyhe szellő gyengédeden szárasztja-fel könyűimet.

NEGYEDIK JELENÉS.

LUCINDE. ERÁSZT.

LUCINDE belépni látván férjét, feléje repűl, 's kezét megszorítja. Idvez' légy kedves! légy szívesen idvez'!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ERÁSZT megölelvén. Idvez légy, kedves feleségem! Mint töltötted óráidat?

LUCINDE. Olly kényemre mint azokat nélküled tölthetem. Dallottam munkám alatt.

ERÁSZT. Inségedet úgy viseled mint Bajnok.

LUCINDE. Az én szerencsém az hogy tiéd vagyok és hogy hiszek a' csüggedni soha nem hagyó rényben. Csak akkor vagyok szerencsétlen mikor te tartod annak magadat.

ERÁSZT. Isten! mennyi szeretet erántam a' ki tégedet eggy karba hoztalak melly sokakat kétségbe jutatott volna.

LUCINDE. Az egekre kérlek, én kedvesem! Nyugodalmunkat ne duld-fel mindégilly vádakkal mellyek szerelmemnek annyira sérelmesek. Az egekre eskem, kedves, az én nyugalmam nem színlett nyugalom. A' te birtokod engem szerencséssé teszen, 's a' nélkül minden szerencse elviselhetetlen volna

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

előttem. Én egyedül akkor vagyok nyugtalan mikor azt látom hogy te vagy az.

ERÁSZT, Melly jóság!

LUCINDE. Gondold-meg; hány ezerek élnek még nagyobb szorultságban mint mi. 'S a' békétlenség szerencsétlenebbekké tegyen bennünket náloknál?

ERÁSZT. Nagyobban az mint mi most vagyunk, senki nem lehet a' nap alatt. Hajlékunkban nincs semmi eledel. Azt hittem, lövök valamit az erdőben, 's üres kézzel térek-vissza. Én magam tűrnék; a' te nagyszíved felháboríthatna csüggedéseimben: de ezek a' gyermekek! Meghasad szívem midőn látom melly közel vannak a' kifakadáshoz, 's hogy könnyeiket csak az én kímélésem miatt tartóztatják-vissza.

LUCINDE. Barátom, ne hagyjuk magunkat a' nyomorúság által leverni míg az csak bizonytalan még: Idősbb fiúnk talán nem jő üresen; 's ha úgy jönne is, reményünk

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

reményünk lehet hogy Simon hoz valamit.

ERÁSZT. Szégyen lep-el, édesem, hogy minden gond így tud eggyszerre kétségbe ejteni.

LUCINDE előmutatván tűzését a' rámán. 'S osztán ez itt Lássd, el van végezve. Simon holnap beviheti a' Kalmárnéhoz ki munkámat még mindég jó áron vette-meg. Emlékezzél-vissza, mikor a' legnagyobb inségben voltunk, mindég akkor jött a' legnagyobb segéd.

ERÁSZT. Melly gazdag tárát leled te a' vígasztalásnak mindég a' te szép lelkedben! Azonban még sem fejtőzhetem-ki azon gondjaimból mellyek engem leginkább sülyesztenek-el: mi lesz a' mi szegény gyermekeinkből? Minden segéd, minden birtok nélkűl, melly útat mutathatunk nekik szerencséjeket csinálni a' világban?

LUCINDE. A' rény' útjait, édesem. Azok soha nem csalnak.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ERÁSZT. De a' szenvedő rény mindég felette szomoru látvány. És melly nehéz a' rény mellett tántorodás nélkül maradni mikor bennünket minden neme környülveszen az inségnek? Ah, szerencséjek lesz ha életeket nem a' legaljasabb nép köztt talán, de bizony sokkal alantabb az atyjok' rendénél, megvetésben 's szenvedésben fogják tölteni. O atyám ne gyötörje a' te lelkedet soha az a' gyakor sóhajtás mellyre lágyítatlan voltod fakasztgat; 's még akkor se, mikor unokád tőled el nem ismerve küszöböden fogja koldulni kenyerét. Isten!

LUCINDE. Te az ő eggykori nyomorúságokat sokkal lehetőbbnek képzeled mint illik. Mennyi útakat nyita a' Gondviselés az embernek a' boldogúlásra!

ERÁSZT. Oh bizonnyal sok útakat. De a' ki eggyszer szerencsétlen, az ezeket mindég zárva fogja találni. Tekintsük magunkat: mihelytt az atyám elvonta rólam kezét, semmivé olvada az a' kevés a' mim vala; 's találtunk e segélyt, tanácsot, bíztatót, akármerre

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fordultunk? A' világ kitolt magából, 's mink marada hátra?

LUCINDE. Elhagyni a' világot, 's eggyik legkiesebb szögében ütni-fel sátorunkat, 's magunkat és sorsunkat egészen a' Gondviselés' tetszésére bízni.

ERÁSZT. De ezt a' szerencsét nem fogom kívánhatni gyermekeimnek, mellyben minden erővel küzdjenek bár inségeikkel, ntoljára is kénytelenek lennének kétségbe esni.

LUCINDE. Környülményeink, mellyekbe bennünket a' legbölcsebb Végezések helyheztettek, nem olly nehezek, hogy gyermekeinket a' kétségbe-eséstől kelljen féltenünk; nem vétkezünk e tehát ha zúgolodásra fakadunk ellenek? Épen most látogatám-meg szomszédnénkat. Igen öreg, 's sokkal szegényebb 's szűkölködőbb nálunknál, 's már rég olta hosszas kínos betegség lánczolta ágyához. Minden kilátása homályos életének nem egyéb mint hogy ez az ő szegénysége 's gyötrelmei megkönnyűlnj rajta nem fognak; és még is ez

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

a' megnem szakadható folyta az ő gyötrelmeinek, 's szegénységének őtet csak ritka 's rövid pillantatokig fakaszthatják-ki. 'S mi tégyük e magunkat azon elsőség' ellenére mellyet nekünk eggy gondos nevelés 's a' mívelt értelem ada, kislelkűségünk által szerencsétlenbbekké mint ő?

ERÁSZT. Azt mi, édesem, ne cselekedjük: azt mi cselekedni nem fogjuk.

LUCINDE. Nem fogjuk cselekedni, kedves! Áldassék a' Gondviselés; ő, a' ki mindent jóra intéz, a' ki mindent a' legjobb czélra teszen, a' ki minden teremtményeit szereti, 's a' legkisdedebb mint a' legnagyobb felett anyai dajkálkodással felvigyáz. Ő gondoskodik azon madár felől melly amott a' bokrokban cseveg, 's e' kisded méh felől melly itt dong körülöttünk, 's e' bogár felől melly lábaink előtt csúsz. 'S mi kellnénk tiszteletlen panaszokra az ő intézetei ellen mivel környülményeink most nem a' legirígyelhetőbbek? Vídulj-fel, lássd

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

mint mosolyg felénk a' szép táj; eggy gyönyörü esthajnal akarja eggy napnak lefektét ékesíteni melly bennünket sorsunk' kifejtőzéséhez ismét közelébb vona.

ERÁSZT. O én Lucindém! Melly kibeszéllhetetlen szerencse az nekem hogy te enyém vagy! Gyengébb értelmemnek te segélyére kelél, felvidítottad elmémet; de ez a' derűlés nem eggy örömmel gazdag tavaszi nap' vídámsága; az csak eggy csendes éjfél' komoly tisztasága midőn a' hold a' maga pompájában kél fel. Az a' gondolat hogy az atyám elhagyott, hogy kiűzött atyai szívéből, lelkemet felvidíthatatlanná teszi. Oh atyám, ha meghalsz, 's én szerencsétlen, ágyad körül nem sírhatok, vég áldásodat, megbocsátásodat nem vehetem, o emlékezzél azon szerencsétlenről a' kinek az életet te adtad, 's áldjmeg!

LUCINDE. A' mit én mondottam kedved' felélesztésére, kedves, azt neked tulajdon elméd bizonyosan fogta volna mondani, ha elhomályosodásá-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ban talán most fel nem találta volna is. Az az óhajtás hogy az atyád... Oh, engedje az ég hogy azt teljesedve láthassuk.

ERÁSZT. Az egekre kérlek, ki ne mondd a' mit akartál. Ne vádold értte magadat; de én nem volnék méltó szerencsémre hogy tégedet a' magaménak tekintselek, ha azt hallhatnám.

LUCINDE. Hogyan, Kedves? szerelmedet megsérteni nem akarom, de ki kell mondanom reményeimet: Hát ha az atyád' szíve meglágyul erántad, 's gondban volna gyermeke' sorsa eránt kit...

ERÁSZT. Oh! volt idő a' mellyben ez a' remény egész napi szenvedéseinket felderítette, egész napokat boldogúl hagya élnem. De hogy higyjek tovább csalárd bíztatásának, látván hogy annyi panaszos levelem, állapotunknak legsiralmasbb előterjesztése is, hidegen fogadtattak? hogy eggyikére sem kaptam soha választ?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

LUCINDE. Igazságtalanok volnánk eggy atya eránt a' ki téged mindég szeretett, ha neki ...

ERÁSZT. Igazságtalanok volnánk eránta, kedves! Atyám, te a' ki engem eggykor annyira szerettél, a' ki kifejtőző tehetségeimnek mindenikét olly mértéktelen örömmel sejtegetted, te gyűlölhetnél e engem vég nélkül? Még legbúsabb óráimban is lelkem engem semmi tettel nem vádol melly e' haragot érdemelhetné; nem fognám kitűrni azt ha vádolhatna! Vissza fogod adni nekem eggykori kegyedet. Eggy újabb levél, eggy újabb engesztelés, esdeklés ... Lelkem épen alkasmasnak érzi magát azokat papirosra önteti. Jer, kedves; a' te segélyed nekem ebben is használatos leszen.

LUCINDE. Ird-meg azt; barátom írdmeg, eltelve reménnyel, 's a' gyermeki hűségnek azon hangzatjával mellyel annak eggy atya' neheztelését tisztelnie illik.

Be a' kalibába.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ÖTÖDIK JELENÉS.

SIMON.

Bementek innen? — Bementek igen is. Csak mingyárt meg ne sejtsenek! Rossz jel hogy félnem kell tőlök. — Mit döbögsz te így? szivére tévén kezét. Melly szokatlan verés! Micsoda teher gyűl mellyemre? O ne hát! ne ijesz-el eggy lépésem miatt mellyet a' legjobb czélból cselekedtem. — Öreg gonosztevő, lelked sokat szenved hogy valamit ollyat tettél a' mi más környülmények köztt irtóztató gaz tett fogott volna lenni! De ez nem gaz tett, és nem is irtoztató. A' czél, a' környülmények kimentenek. Nem gaz tett! — És még is úgy reszketek itt magamban mntha az volna. Elővon eggy tele erszényt. Ebben sok van; ez. zel sok ideig beérhetjük. De lopott! úton-állva lopott! 's ez egész holtomig

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

fog kísérni verdeséseivel! — Csendesedjél-el ide be, lelkem! első tettem és utolsó. Ezután ismét kész leszek, mint eddig mindég, szorultságban élni de eggyességben veled, mint bővségben 's teveled versengve. Kétségbe-esve siralmas állapotunk felett, bátran neki mentem annak az idegennek, 's eggy részét gazdagságának, való hogy eggy kisség erőszakkal, elkívántam; ő azt csak addig fogja sajnálni míg haza érend; ott zsacskóit tömje telé rakott ládájiból. Nem, az ég bizonyságom, nem igazság hogy annyi semmire-való torkig úsz a' maga' kincseiben, azalatt míg az én nemes lelkü Uram, 's Lucinde és ez a' két ártatlan itt, 's én velek, éhen nyomorgunk e' vadon vidéken. Forr bennem a' vér mikor látom hogy ezek a' dőzsölők, ezek az érzéketlen kevély gazdagok a' szegényt marhának veszik, mások által szerzett javokat gonoszúl fecsérlik, 's megindúlás 's könyör nélkül látják hogy a' szegény vigasztalás nélkül sír az egekre. Illő hogy temér-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

dek gazdagságokból ezek kapjanak eggy igen kis részt. Nem bántam-meg a' mit tettem. Nem fogom — Hah! valami jön. — Nem jön. — Reszketek, mintha a' tetten kaptak volna. Vén bohó! szépen készülök tenni a' mit akartam. Mit mondok tehát? Mert a' valót megmondanom nem lesz jó; azt Erásztnak meg nem mondhatom. — Eggyik osztán a' másikából — De mit tehát? — Hazudnom kell; nincs más mód. Csak bátran — Nyavalyás, hiszen így az első szón rajta vesztenék — — Igy! így! ez jó lesz. Eggy Úr azt tudakozta a' Városban, ha Erasztnál szolgálok e még is; az engem ismert, de én nem ismertem. Erre azt mondta hogy tudja melly szükségben vagyunk, 's ezt az erszény pénzt — Imhol: a' két gyermek. Mikor neki akarok készűlni, akkor háborítanak-meg. Előre látom hogy rollom szépen lesz játszva.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

HATODIK JELENÉS.

SIMON. A' KÉT FIU.

AZ ELSŐ. Hozott Isten, Simon! Mint jártál? De te bús vagy?

A' MÁSODIK. Sokáig jártál, kedves Simon. Olly régen vártunk már.

SIMON. Mert a' városban sok dolgom volt.

AZ ELSŐ. 'S hoztál valamit, jó Simon?

SIMON. Oh igen! igen sokat.

AZ ELSŐ. Én azalatt gyümölcsöt szedtem. Az egész kosaram rakva van.

A' MÁSODIK. Bár én is olly nagy volnék már mint te, hogy én is tehetnék valamit. Mint fognak örvendeni szüléink! Nem vala semmink a' mit ehettünk volna, 's íme most megint van. A' szegény anyánk ma a' munka alatt sírt; akkor találtam bejőni hozzá, mikor tűző-rámája mellett űlt; ő nem tud-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ta hogy én is a' szobában vagyok, 's sírt 's könyörgött, 's akkor én is sírtam. Hirtelen feltörlötte könyűjit, mintha nekem nem kellett volna látnom hogy ő sírt. Mondd-el csak, Simon, atyánk atyánk mit sírnak olly gyakran? Én akkor mindég úgy félek.

Az ELSŐ. Ugyan mondd-el, ha tudod?

SIMON. Ugy gondolom azért sírnak mert felette szegények vagyunk.

Az ELSŐ. Szegények? mi szegények?

A' MÁSODIK. A' mi szomszédjaink itt az erdőben, azok szegények, de nem mi.

Az ELSŐ. Mi csak néha vagyunk azok. Ma szegények valánk, 's nem vagyunk többé. Hiszen nekünk olly sokunk van. Vagy nem volnánk most gazdagok?

SIMON. Hahaha! ti eggyűgyü gyermekek!

A' MÁSODIK. Te nevetsz rajtunk, Simon. De hát nem gazdag az a' kinek

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

elege van? Nekünk most öt napra is elegünk van.

SIMON. Boldog gyermek!

AZ ELSŐ. De mondd-el csak: Ha mi szegének vagyunk, mijek van azoknak a' kik gazdagok?

SIMON. Azok mindennel bővölködnek.

AZ ELSŐ. De mi hasznát veszik annak? Hiszen a' bővölködés az mikor valakinek többje van mint a' mennyi a' szüksége.

SIMON. Igen; 's ők nagyobbára azzal sem elégszenek-meg.

A' MÁSODIK. Csudálatos emberek!

AZ ELSŐ. 'S ők azt a' mire szükségek nincs, nem adják másnak?

SIMON. Oh! gyakorta azt a' keveset is elveszik a' szegénytől a' mit azok szerzettek, hogy a' magok nagy rakásokhoz tehessék.

A' MÁSODIK. O Simon, te csak kötődöl velünk, gyermekekkel. Illyen emberek volnának, bátyám? Elhiheted te ezt?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

AZ ELSŐ. Én azt nem hihetem, Simon. Ne ámíts-el bennünket. Hazudni nem szabad.

SIMON. Az bizony való. Tele van illyenekkel a' város.

AZ ELSŐ. Ha nekem többem volna mint a' mire szükségem van, én azt kiosztanám a' legszegényebbek köztt itt a' hegyekben, mint atyám 's anyám cselekszenek mikor néha többjek van mint a' mi kell.

A' MÁSODIK. Bizony én is.

AZ ELSŐ. Én nem ismerek szebb örömet mint midőn a' szegény olly szívesen köszöni ha mit vett tőlünk, midőn bennünket olly szívesen áld.

A' MÁSODIK. Oh bizony én sem! sokkal inkább örűlök ollyankor mint ha a' legtarkább madarat fogtam volna meg.

AZ ELSŐ. De, Simon, mondd-el csak! Miért sír néha atyánk, anyánk? Azért hogy gazdagok nem vagyunk,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

úgy e hogy azért nem sírnak? Én azt nem hihetem.

SIMON. Úgy vélném azért, mert ha gazdagok volnának 's sokjok volna a' mi nélkül ellehetnek, többször tehetnének jót másokkal.

AZ ELSŐ. Az lesz tehát, Simon. Azért én is sírhatnék. De menjünk-be, öcsém. Jer te is, Simon! Jer utánunk.

el.

HETEDIK JELENÉS.

SIMON.

Most ismét magamban vagyok, igen, bementek. Hadd töröljem-le a' veréjtéket. — Most bátran! most bemegyek én is, 's általadom — De mit akarék mondani? Úgy hiszem, ijedtemben mind elfelejtém. — De ne reszkess, tehát, vén tőke! állj erősen! szemedet ne szüllyeszd így alá! Hord szabadon széllyel! — Te rossz csábító vagy. Ö-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

reg koromban fogtam eggy mesterséghez, kivált hogy az egészen ellenkezik természetemmel. — Csak eggyszer süljön-el szerencsésen! — Úgy, az az Úr, mondám, a' kit a' városban még eggyszer sem láttam. Igen, igen. — De imhol maga. Tartsd jól magad'.

NYOLCZADIK JELENÉS.

ERÁSZT. SIMON.

ERÁSZT. Hogyan jártál, édes jó barátom? Elfáradtál e nagyon? Ide fel a' városból alkalmatlan a' jövés.

SIMON. Nem fáradtam-el; holmit hozván a' városból: nehány ízben megpihentem.

ERÁSZT. Rakd-ki barátom, 's viddbe a' pajtába, 's azután jer ide az árny alá; vacsorád majd készen leszen. Simonel.

ERÁSZT utána nézvén. Melly hív ember! Oh csak az a' szerencse lehessen

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hessen enyém végre hogy ennyi jóságát hanyatló napjaiban megjutalmazhassam! Most ismét édes remények lebeglenek-környül. Hozzá fogtam a' levélhez, 's még ma el kell végeznem. Oh, ha a' megengesztelt atyától válasz érkezend! Mint fogom kiáltani annak az örömnek nagyságát! De ha elkeményülve marad most is? ha siralmaim még most sem indíthatják-meg? Oh Isten! Isten! hallgassd-meg könyörgésemet, szánj-meg végre, ne kísérts feljebb mint erőm engedi! Ne hagyd hogy atyám haraggal szálljon a' sírbe! — Ha nem volna e jó hogy Simont 's a' nagyobbik fiamat hozzá küldjem? Való hogy az út nagy. Ha ez a' szeretetre-méltó gyermek vinné-el a' levelet, ha az Öregnek térdeit általölelné, ha áldását kérné magának és nekem. — Oh, a' szerencsétlen ezer meg ezer új gondolatot kapfel hogy ezerszer érezze inségének szertelenségét! Miből éljenek a' hosszú úton? Nagy Isten! elmerülve jár fel sokáig, 's meg nem sejti

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

hogy Simon mellette van. Itt vagy megint, Simon? Te eggyetlen barátom! Oh csak a' te hűségedet jutalmazhassam-meg valaha!

SIMON. Az Úr' jóvolta nekem minden pillantatban jutalmazza azt a' keveset a' mit az Úrért tehetek.

ERÁSZT. Azt én nem tehetem; mint jutalmazhatnám-meg én a' te barátságodat? Midőn az atyám és az atyámmal eggyütt minden, minden elhagyott, te maradtál-meg mellettem, régi hív szolga. Körülttem nem reméllhettél semmit, mivel nekem magamnak sem maradt reméllni való; és még is elkísértél ez inségbe, 's eggyütt türtél velem éhséget és szorultságot, 's elmúlasztád máshol keresni szerencsédet.

SIMON. Oh mint tudja az Úr naggyá csinálni azt a' keveset a' mit tettem! De azért ugyan el nem hitet hogy valami nagyot tettem. — Itt —

ERÁSZT. Mi ez, barátom?

SIMON. Csak végye, végye az Úr.

ERÁSZT. Mi? hogyan?

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

SIMON. Az a' pénz a' mit a' városból hoztam.

ERÁSZT. Ennyi pénz! Simon, szóllj, mi ez? Miért reszket így kezed?

SIMON. Reszket? Az én kezem reszket? — Talán örömemben.

ERÁSZT. Te akadozol? — szóllj, hogy' értsem ezt?

SIMON. Pénz, Uram! sok pénz! Olly nagy szükségünk van reá, 's az Úr még sem örül neki.

ERÁSZT. Rettegésed cselekszi hogy nem tudhatom ha neki kell e örülnöm. Ragadj-ki e kínos bizonytalanságból, mondd-el, ki adta ezt?

SIMON. Tilalmam vagyon megnevezni a' ki adta.

ERÁSZT. Úgy vedd-vissza. El nem fogadom míg tudom mint jutottál birtokába.

SIMON. Én vissza nem veszem. — Melly tartózkodások!

ERÁSZT. Ki vele, Simon, ki! szóllj!

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

SIMON. Én azt — a' mint kijöttem a' városból — közel az erdő' széléhez az úton leltem.

ERÁSZT. Fillents hát, öreg szolga, fillents. Szavad csak-ugyan elárúl.

SIMON. Végre azt hiszem hogy az Úr a' szívem' mélyéig ellát.

ERÁSZT. Ez eggyszer hasznát venném. De te önnmagad hazudtolod-meg magadat.

SIMON. Való tehát — nem leltem — a' mint mondám —

ERÁSZT. Mit a' mint mondám.

SIMON. Valaki adta nekem a' Városban.

ERÁSZT. O Simon! Simon! Valamelly barátom volt az?

SIMON. Annak kellett lennie. Csínos eggy Úr volt. Azt kérdezte, ha az Úrnál szolgálok e még?

ERÁSZT. Mondd tovább.

SIMON. Azt feleltem hogy igen; 's akkor ide adá ezt a' pénzt hogy hozzam az Úrnak.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ERÁSZT, 'S nem emlékezel hogy azt valaha láttad volna?

SIMON. Nem láttam — magában. Bár csak már szűnne-meg kérdezősködni.

ERÁSZT. Úgy tetszik nekem is, Simon. De szóllj csak, miért akarsz te engem ma megcsalni?

SIMON. Én csalni, Uram? én valót mondok — Megengedjen az Úr, a' kertbe kell mennem. el.

ERÁSZT. Csudálatos! itt valami titok lappang. Ez a' jó ember mindég testében reszket. A'' mit most mond, épen olly kevéssé látszik valónak mint a' mit elébb mondott volt. Nem lelek nyugtot míg mindent ki nem tanúlok, Menni akar, de Simon visszatér.

SIMON. Követem az Urat — nem tűrhetem hogy hazudtam, hogy el akartam ámítani az Urat. Mindent elmondok, hogy az Úr magyarázza-meg, ha a' mit tettem, olly rossz e a' millyennek felriadt lelkisméretem akarja velem elhitetni.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ERÁSZT. Az Istenért, Simon! szóllj tehát.

SIMON. A' hegyekben — eggy Útazótól vettem-el.

ERÁSZT. Hogyan, Simon? elvetted?

SIMON. Mindent elmondok az Úrnak. A' mint kijöttem a' városból, 's elfáradva a' kapczig értem, kénytelen valék leűlni. Ott előttem feküdt az a nagy hely a' maga' pompájában. Elképzeltem melly bővségben él ott sok haszontalan a' ki arra a' vízre sem méltó mellyet naponként megiszik, az Úr pedig ezzel az angyali lelkü asszonnyal 's ezzel az ártatlan két gyermekkel itt sanyarog, úgy hogy néha az a' falat kenyerünk sincs a' mit ehetnénk; elképzeltem hogy ott sok van ollyan a' ki eggy kártyára többet teszen-fel mint a' mivel mi egész esztendeig könnyeden kijöhetnénk. Isten ezt mindnyájunknak adta, gondolám magamban, de a' gonoszság elfoglalja a' jók' részét. Elkeseredve ezen gondolatim köztt, hátamra vettem

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ismét nyalábomat, 's tovább jövék, 's íme eggy Úr eggyes egyedül előttem ereszkedék-le a' völgybe, hova az én útam is ment. Hát ha, mondám, mingyárt ezen kezdenéd az igazságos felosztozást? Adja ide felét annak a' mije van, 's a' felével ballagjon bátorságban; így neki is marad, nekünk is lesz. Én nem vágyok kincsre, de mi sem veszhetünk-el, mondám, 's öszveszedtem minden bátorságomat. Azonban az Útas közelebb juta hozzám, 's én reszketve, mintha valaki félre akart volna rántani, megkaptam a' ló' fékét, 's megállj, kiáltám, eggy szót se tégy, mert ha kiáltasz, mingyárt előkiáltom társaimat; ide pénzed' felét, a' felével pedig menj bántás és félelem nélkül. Az Útasnak még inkább kellett reszketnie mint nekem, mert minden szó nélkül ide adá a' mit általnyujtottam az Úrnak, 's én békét hagytam neki hogy menjen útjára, magam pedig beugrottam a' surjány közzé, 's úgy voltam mintha csak álmodtam volna.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ERÁSZT. 'S te jó Öreg, a' ki egész életedet vétek nélkül töltéd-el, a' ki soha nem probáltad mit tesz lopni, most haramiává tevéd magad'?

SIMON. Akartam volna is hogy olvadjon porrá kezemben a' pénze! De az eggyszer már miénk, 's hasznát fogjuk vehetni. Ez a' szorultság tettemnek, ha vétkes, mentségére lehet.

ERÁSZT. A' rossz tettet semmi szorultság nem menthet-ki.

SIMON. De nem tudom elhitetni magammal hogy az olly igen rossz lehetne.

ERÁSZT. Nem lesz nyugtom míg a' pénzt a' maga birtokosának visszaadhatjuk.

SIMON. De hol akadhatunk arra? — Átkozott pénze! — 'S végre is — ő azt olly könnyeden adta ide mint a' mi nélkül ellehet. Az csak azért tetszik soknak az Úr előtt mert már sok esztendő olta nem látott ennyit eggy rakásban.

ERÁSZT. A' másét, bár mi kevés az, nem szabad elvenni a' maga' birto-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

kosának akaratja nélkül. Menj Simon, menj-fel a' kapczra a' honnan a' városig lehet látni; talán meglátod még.

SIMON. Tehát a' pénzt nekem magamnak —

ERÁSZT. Hogyan érted ezt?

SIMON. Én visszaadjam neki?

ERÁSZT. Fogd, én róla tudni semmit nem akarok.

SIMON. Tehát megyek. A' kapczról még ki fogom láthatni, 's utólérem 's visszaadom neki. — De hallja csak az Úr, lódobogást hallok. Ki lehet ez? Hát ha poroszlók jöttek volna ki hogy engem megfogjanak? — Itt valaki jő. — Egek! Épen ő! —

KILENCZEDIK JELENÉS.

CLEON. AZ ELŐBBIEK.

CLEON. Bocsásson-meg az Úr! eltévesztettem az útat, 's inasomat, kit az úton keresni küldöttem, elvesztet-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

tem; 's a' történet ide hoz. — Meglátván Simont. Egek! oda vagyok!

SIMON. Jaj nekem! ő! ő! hátra vonja magát.

ERÁSZT. Az Úr ijedtséget árúl-el. Mi baja az Úrnak?

CLEON. Kérem az Urat, legyen tekintettel öreg napjaim eránt. Ez a' jó ember elég kímélettel volt csak a' felét kívánni-el tőlem annak a' mi velem volt; én neki számlálatlan' többet adtam. Csak annyim maradt-meg hogy útamat tovább folytathatom.

ERÁSZT. Engedjen-meg az Úr. Oh Isten! Mi nem vagyunk haramiák; mi csak szerencsétlenek vagyunk, kik a' világból e' pusztaságba vontuk-meg magunkat. Felejtse az Úr az okozott réműlést. A' mit az Úrtól elvettek, az minden hij nélkül vissza fog adatni az Úrnak. Simon!

SIMON reszketve jő-elő. Cleonhoz. Uram, megszégyenülve állok itt az Úr előtt. Imhol hozom a' mit velem az Úrtól a' legmélyebb kétségbe-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

esés hagya erőszakosan elvitetni. Már épen utána akarék menni az Urnak hogy a' pénzt visszavigyem. Ah, az a' nagy nyomoruság a' mellyben itt az én jó urammal 's háza' népével sok esztendők olta tengünk, olly lépésre vetemített mellyet azelőtt soha nem próbáltam. Imhol van, Uram, vegye-vissza az Úr, 's mentsen-meg általa azon tehertől melly lelkemet halálom' órájáig fogta volna nyomni. Azalatt míg Simon itt szóll, Erászt figyelemmel nézi az Idegent.

Cleon. Engedelmet, Uram, hogy rettegésem az Urat megbántotta. Szívesen szánom az Úr' állapotját. Tartsa-meg az Úr e' csekélységet, én többé azt el nem fogadom. Akarnám hogy többel lehetnék felsegéllésére, de útra az ember nem veszen sokat magához.

Erászt. Az Úr' jósága a' legszívesebb hálát érdemli tőlem, de azzal visszaélni nem fogok. Nem volnék erre méltó ha az Urat attól fosztanám-meg a' mire útja alatt szüksége leend. —

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

magában. Egek! Ez az arcz! ezek a' vonások!

CLEON. 'S az Úr nekem nem engedi azt az örömet hogy inségén legkevesebbet könnyíthessek? Nekem maradt még annyim a' mennyivel útam alatt beérhetem. Légyen tehát ezé a' jó emberé a' ki inasa, a' mint látszik, az Úrnak.

SIMON. Én nem csinálok semmi kifogásokat. Szívesen köszönöm az Úr' jóvoltát.

ERÁSZT. Úgy fogadja-el az Úr tőlem is a' legforróbb hálát! Oh Isten! volt idő a' mellyben én nem ismertem ez inséget, a' mellyben én is tehettem jót mással. Oh, engedjen-meg az Úr könyűimnek!

CLEON. Barátom! szabad legyen igy neveznem az Urat. Érzékeny szavai azt mutatják hogy az Úr nem a' közseregből való. Az Urat valamelly nagy szerencsétlenség érhette.

ERÁSTZ. Semmim sem maradt e-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

gyéb mint a' csendes lelkisméret és a' rény.

CLEON. A' kettőnek birtokában ez inségnek közepette is irígylést érdemel az Úr' sorsa. Én gazdagnak tartatom; de mindent kész volnék feláldozni ha rajta lelkisméretem' nyugalmát vásárolhatnám-meg. Eggy vétket követtem-el melly untalan' gyötör. A' rettegés minden nyomomban hágdos utánam, mint eggy rettenetes kísértet, 's félek hogy azt e' világon jóvá nem tehetem többé. Sírjon velem az Úr; érdemlem az Úr' könnyeit. Oh Isten! melly rettenetesek lesznek a' napok mellyeket ősz korom még remélhet, ha fel nem lelem a' kik ellen a' vétket elkövettem! Az Úr még ifju; szerezze-meg az Úr a' tiszta lelkisméret' nagy kincsét öreg napjainak. Oh Isten! melly kín ez! melly nyomorúság! melly irtóztató az midőn a' vádló lelkisméret bennünket életünknek estvéjén sanyargat, 's öreg korunkat a' sírig korbácsolja. Rég olta járok kelek, hogy nyomába akadjak azoknak a' kik eránt igaz-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ságtalan valék, és a' kik napjaikat talán mély inségben töltik, vagy talán már bérekesztették! Melly föld lepi az ő poraikat? Melly éghajlat csepeg harmatot és esőt az ő csendes sirhalmaikra? Oh ha tudnám, oda sietnék, 's ez ősz fürtöket sírjokon teríteném-el, ott élném el hátra-való napjaimat, 's ott fogadnám-el a' régen óhajtott halált. Oh én szerencsétlen atya! Az Úr sír? Köszönöm hogy szánja szenvedéseimet.

ERÁSZT. Melly kész a' szerencsétlen mindenben keresni reményt. Nem, az nem lehet, az nincs úgy. — —

TIZEDIK JELENÉS.

LUCINDE, AZ ELŐBBIEK.

LUCINDE. Hogyan, Kedves? te a' mi tiszteletes Vendégünket ide kinn tartóztatod a' nedves esti légben? Fogadja jó szívvel az Úr a' mi szegénységünktől kitelik, 's jöjön szobánkba.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

CLEON. Ha megengeditek. Társaságtok nékem pótolék leszen mindenért.

SIMON. Hah, Uram! szent Isten az egekben! mit látok! Oh, de ha jól látok e? Isten! Isten! mi ez itt a' pénz mellett?

CLEON. Egek! mi baj?

SIMON. Cleonhoz. Az Úr' neve ez itt a' papiroson?

CLEON. Az én nevem, igen.

SIMON. Oh, ugy öleljék-meg egymást. Oh úgy kell sírnom mintha gyermekké váltam volna. Öleljék-meg, öleljék-meg egymást. Erásztho z. Ez az Úr, atyja az Úrnak. Cleonhoz. Ez az Úr' fija, Erászt, ez Lucinde —

ERÁSZT. Hogyan? lehetséges e? Oh atyám! Lucindével lábaihoz omol.

CLEON. Gyermekeim! Oh nagy Isten! Az öröm némává tészen. O fiam! o leányom! Isten! mit nem hagya veletek igaztalanságom szenvedni. De igen; te az én fiam vagy; ismét reá-ismerek a' nyomorúság által hasonlatlan-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

ná lett arczvonásaidra. Oh Isten, melly csudálatosan, melly véletlenül akadok reátok!

ERÁSZT. Atyám! oh atyám!

LUCINDE. Szabad e nekem is e' névvel szóllítanom? szabad e e' kezet könnyeimmel áztatnom? Oh atyám! nékem is atyám!

SIMON. a' két gyermeket kihozza a' szobából. Ide, kis gyermekek, térdeljetek ide ti is. Boldogok vagyunk! eggyszerre boldogok vagyunk! Hah, nem tudom örömemben hol vagyok.

CLEON. Keljetek-fel, gyermekeim! Fiam, tarts, mert örömemben öszveroskadok! Öleljetek-meg, öleljetek-meg mindnyájan! Ezek a' te fiaid? O Lucinde! o leányom! Isten a' te egeidben, vége van szenvedéseimnek! Három éve már hogy mardosó lelkisméretem nem hagy soha nyugtot, három éve hogy betegen fetrengettem ágyamon, óhajtottam a' halált, 's annak közelítését annak emlékezete hogy erántatok igazságtalan

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

talan 's kemény voltam, irtózatosnak festette, rémítgetett. Oh Isten, adj egésséget, adj erőt! ezt kiáltoztam; ne végy magadhoz míg őket fel nem találom, míg karjaik között meg nem vallhatom vétkemet, míg velek meg nem békélendek, 's tőlök siratva, áldva halhatok-meg! Haszontalanok voltak minden igyekezeteim, nem leltelek sohol, 's íme ma véletlenül —

ERÁSZT. Oh atyám!

LUCINDE. Térj-be fedelünk alá, kedves atyánk, 's szűnj-meg vádokkal terhelni magadat. Mindnyájunknak pihenésre van szükségünk.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

MUTATÓ.

IDYLLEK. Három Könyvben.

ELSŐ KÖNYV.

Daphnéhez . . .	Lap. 1
Mílon	3
Idász és Mykon . . .	6
Daphnisz	10
Myrtil	13
Amyntász	16
Dámon és Daphne . . .	17
Lykász és Mílon . . .	21
Dámon és Phyllisz . . .	27
Daphnisz és Chloe . . .	30
Lykász, vagy a' kert' feltalálása	34
Phyllisz és Chloe . . .	37
Palémon	40
Myrtil és Thyrzisz . . .	44
Chloe	49

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Lap.

Menalk és a' vadász Aeschynesz 52
Az eltört korsó 56
Mílon 59
A' Dallás' és Lantverés' feltalálása 60
A' Faun 68
Myrtil és Daphne 70
Tytir és Menalk 73
A' rossz-bérü Szerelem . . . 77

MÁSODIK KÖNYV.

Daphne és Chloe 85
A' bokréta 90
Daphne és Mykon 93
A' szegfű 97
A' két Zephyr 99
Thyrzisz 101
A' fogadás 103
Az ősz' reggele 104
Thyrzisz és Menalk . . . 109
Daphnisz 111
Daphnisz és Chloe . . . 114
Erythia 119
A' Mykon' sírköve . . . 123
Glycére 131
Daphnisz és Mykon . . . 136

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166

Lap.

Daphne és Chloe 141
Menalk és Alexisz . . . 148
A' Zivatar 156
A' Féltékenység 161

HARMADIK KÖNYV.

Az eltökéllés 169
Reggeli dal 172
A' Sajkázás 174
Kesergés 176
Chloéhez 176
Eggy Szirtpatakra 180
Eggy Schweitzi ifju' dala fegyverbe-öltözött kedveséhez . . 182
A' faláb 183
A' Tavasz 191
Az Éj 196
A' Füves 206
Az én Ohajtásom . . . 212

Evander és Alcimna . . 227
Erászt 295

DEBRECZENI EGYETEM
MAGYAR IRODALMI
SZEMINÁRIUM

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 757.166